

QARABAĞ

AZƏRBAYCANDIR

İlham

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzətdir

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 086 (6286) 19 may 2021-ci il Qiyməti 40 qəpik

"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

"Azərbaycanda hərbi əsirlər yoxdur, bütün hərbi əsirlər təhvil verilib"

Bax 6

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanın başçılığı ilə parlament nümayəndə heyəti İtaliya tərəfinin dəvəti ilə mayın 17-dən Romada rəsmi...

Azərbaycanın güclənməsi Sorosu panikaya salıb: səbəblər və faktlar

Azərbaycanın regional güc olaraq söz sahibinə çevrilməsi, eləcə də regional gücdən global siyasi-iqtisadi güc mərkəzlərinə inteqrasiya etməsi məhz...

Bax 4

"Belarus Azərbaycanın şəxsində Qafqazda etibarlı dost tapıb"

Prezident İlham Əliyev Belarusun müdafiə nazirini qəbul edib

Bax 2

Şuşanın 270 illiyi

Bax 5

Qafqazın incisi Şuşa 270 illiyini qeyd edəcək

"Şuşa qədim Azərbaycan şəhəridir. Gələnlə il biz Şuşanın 270 illiyini qeyd edəcəyik. Pənahəli xan 1752-ci ildə Şuşanın təməlini qoyub və o vaxtdan..."

Dolların qiyməti yenidən qalxır?

Bildiyiniz kimi, 1992-ci ilin may ayının 8 - də Şuşa erməni qəsbkarları tərəfindən işğal olunub. Vətən müharibəsində 8 noyabr tarixində bizim Şanlı ordumuz Şuşada Zəfər bayrağımızı sancaq qələbə çalıb və bizə bir daha o yerlərə getməyi...

Bax 8

Fransa portalı: Ermənilər Qarabağda Azərbaycanın tarixi abidələrini dağıdıblar

Azərbaycanın yeganə fransızdilli mətbu orqanı "Le Carrefour" (Yol qovşağı) qəzetinin təsisçisi, www.lecarrefour.az saytının rəhbəri, fransızdilli jurnalist Zeynab Kazımova-nın Fransa-nın "Turquie-news.com" xəbər portalında "Ermənilər Qarabağda Azərbaycanın..."

Bax 6

Bax 9

Mariya Suvorovskaya: "Bakı mənim üçün güc mərkəzidir"

Tanınmış rus yazıçısı Mariya Suvorovskaya tez-tez Bakıya gəlir. "Mən Azərbaycanı sevirəm, qonaqpərvər insanlarını sevirəm, dənizə və günəşə pərəstiş edirəm və bu sevginin əbədi olduğunu düşünürəm"- deyir. SİA xəbər...

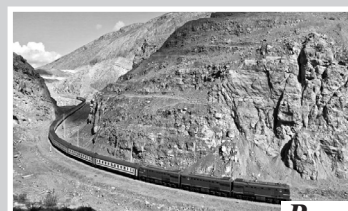
Reklamlar uşaq psixologiyasını necə dağdır?

Media və internet insanların zehni və əqli inkişafında mühüm rol oynayan amillərdəndir. Əsasən televiziya bu amillərin başında durur. Hər gün evimizdən hava məlumatından tutmuş...

Bax 10

İrəvanın Zəngəzur oyunu: Bakı və Moskvanın səbri son həddə!

Bax 15

Sürücülər DYP və BNA-nın yazdığı cərimələri qanunsuz sayır...

Bax 13

Özgə yalı ilə yallananlar...

Bax 14

Ronaldo Mbappe və Haaland arasında seçim edə bilmədi

Bax 16

“Belarus Azərbaycanın şəxsində Qafqazda etibarlı dost tapıb”

Prezident İlham Əliyev Belarusun müdafiə nazirini qəbul edib

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 30 iyun tarixli 1077 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun Nizamnaməsi”ndə dəyişiklik edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 12 sentyabr tarixli 1597 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Sosial sığorta ehtiyatından istifadə Qaydası”nda dəyişiklik edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “ASAN ödəniş” sistemi haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə” 2015-ci il 11 fevral tarixli 463 nömrəli Fərmanında və 2019-cu il 15 aprel tarixli 634 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sistemi haqqında Əsasnamə”də dəyişiklik edilməsi barədə Fərman imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Oljas Süleymenovun “Şərəf” ordeni ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 18-də Belarus Respublikasının müdafiə naziri Viktor Xrenini qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Belarusun müdafiə nazirini salamlayan Prezident İlham Əliyev dedi:

-Xoş gəlmisiniz. Sizi görməyimə şadam. Əminəm ki, səfəriniz uğurlu olacaq. Hərbi sahədə əməkdaşlığımızla bağlı məsələləri həmkarınızla ətraflı müzakirə edə bilərsiniz. Bizdə bütün istiqamətlər üzrə işlər yaxşı gedir. Prezident Aleksandr Qriqoryeviç Lukaşenkonun Azərbaycana bu yaxınlardakı səfəri bunu bir daha təsdiq etdi. Biz onunla çox ətraflı söhbət etdik, ikitərəfli münasibətlərin geniş gündəliyinə dair danışdıq, o cümlədən ölkələrimiz arasında artıq qədim tarixə malik olan hərbi-texniki əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə etdik. Bu istiqamətdə, həmçinin bütün başqa istiqamətlərdə əməkdaşlığı davam

etdirmək əzmindəyik. Ona görə ki, bu gün Belarus və Azərbaycan qarşılıqlı fəaliyyətin, əməkdaşlığın yüksək səviyyəsini nümayiş etdirir.

Mən Belarus şirkətlərini Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərinin bərpasında iştiraka dəvət etmişəm. Bir qədər sonra mən sizə həmin ərazilərdən çekilmiş fotoşəkilləri göstərərəm. Onlar 30 ilə yaxın işğala məruz qalmış torpağımızda törədilmiş vandalizmin və dağıntıların səviyyəsini əyani şəkildə göstərir. Mənim bildiyimə görə, artıq bu məsələlərdə iştirak etməyə maraq var. Yaxın vaxtlarda Prezidentin səfəri zamanı əldə edilmiş razılaşmalar çərçivəsində Azərbaycanın kənd təsərrüfatı nazirinin rəhbərliyi ilə nümayəndə heyəti Belarusa səfər edəcək. Lakin, bütün başqa istiqamətlər üzrə də bundan sonra fəal əməkdaşlıq edəcəyik və bir-birimizi dəstəkləyəcəyik.

Dediyim kimi, ölkələrimiz arasında hərbi, hərbi-texniki sahədə əməkdaşlıq qədim

tarixə malikdir və çox yaxşı nəticələr verir. Buna görə, əminəm ki, sizin həmkarlarınızla diskussiyalar, fikir mübadiləsi bu sahədə qarşılıqlı fəaliyyətin daha da inkişaf etdirilməsi işində faydalı olacaq. Bir daha xoş gəlmisiniz.

Belarusun müdafiə naziri Viktor Xrenin: -Sağ olun, cənab Prezident. İlk növbədə, Sizinlə görüşmək, Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Qriqoryeviç Lukaşenkonun adından Sizi və Azərbaycan xalqını salamlamaq, sülh və firavanlıq arzularını çatdırmaq imkanına görə Sizə minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Yüksək səviyyədə səfərlər mübadiləsi həmişə onu göstərir ki, bizim qarşılıqlı fəaliyyətimiz və əməkdaşlığımız yaxşıdır və gözəldir. Bizim dövlətimizin başçısı demişkən, Azərbaycan Belarusun şəxsində Mərkəzi Avropada özünə etibarlı dayaq, Belarus isə Azərbaycanın şəxsində Qafqazda etibarlı dost tapıb. Prezidentin dediyi kimi, bizim parlaq əməkdaşlığımız var. Deyə bilərəm ki, o, buna görə

çox fəxr edir.

Azərbaycan bizim ənənəvi dostumuz və müttəfiqimizdir, həm regional, həm də beynəlxalq siyasi aləmdə həmişə mühüm rol oynayır. Dünya miqyasında bizi dəstəklədiyinizə, bizə siyasi dəstək verdiyinizə görə Sizə şəxsən öz adımdan, Belarus Respublikası adından təşəkkürümü bildirmək istərdim.

Cənab Prezident, Dağlıq Qarabağ zonasında hərbi əməliyyatların dayandırılması üçün Sizin əldə etdiyiniz razılaşmaları da alqışlayırıq. Biz, sadəcə, əminik ki, Sizin müdrik rəhbərliyinizlə bu, həmin regionun daha da inkişaf etməsi və Sizin diyarda sülhün möhkəmlənməsi üçün yaxşı təməl olacaq.

x x x

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Belarusun dövlət başçısına çatdırmağı xahiş etdi.

Səudiyyə Ərəbistanının “Arabnews” qəzetində Azərbaycanın Səudiyyə Ərəbistanındakı səfiri Şahin Abdullayevin xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin 98-ci ildönümünə həsr etdiyi geniş məqaləsi dərc olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalə “Tarixdə iz qoyan liderlər var, lakin elə şəxsiyyətlər var ki, onlar tarixi yaradır” sözləri ilə başlayır. Müəllif yazır ki, Heydər Əliyev müasir Azərbaycan dövlətinin banisi kimi dövrünün əfsanəsinə çevrilib. O, tarixdə nadir şəxsiyyət, güclü dövlət başçısı, dövlət quruculuğu sahəsində tələpəklü bir dövrdə bütün məsuliyyəti öz üzərinə götürən Lider kimi qalıb.

Məqalədə Ulu Öndərin zəngin siyasi fəaliyyətinin müxtəlif dövrlə

“Arabnews” qəzetində ulu öndər Heydər Əliyevə həsr edilmiş məqalə dərc olunub

ri, ötən əsrin 90-cı illərinin başlanğıcında xaosla sürüklənən Azərbaycanı uçurumdan xilas etməsi barədə məlumat verilir. Müəllif vurğulayır ki, 1994-cü ildə təcavüzkar Ermənistanla atəşkəsə nail olduqdan sonra başlanan ordu quruculuğu Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad edilməsinin əsasını qoydu. Məhz Heydər Əliyevin müdrik siyasəti nəticəsində iqtisadi cəhətdən qüdrətli dövlətə çevrilən gənc Azərbaycan Respublikası qısa zamanda dünya birliyinin nüfuzlu üzvlərindən biri oldu.

Yazıda 1994-cü ilin sentyabrında imzalanmış “Əsrin müqaviləsi”,

həyata keçirilən nəhəng neft-qaz və kommunikasiya layihələri barədə də ətraflı məlumat verilir.

Eyni zamanda, müəllif yazır ki, Heydər Əliyevin azərbaycançılıq fəlsəfəsinin əsası öz xalqının vahid ideya ətrafında birləşməsi və dünyada layiqli yerini tutması idi. Bu gün Prezident İlham Əliyev onun ideya və müdrik siyasətini uğurla davam etdirir. Məhz bunun sayəsində Azərbaycan sürətlə inkişaf edir və beynəlxalq nüfuzunu artırır. Bu düşünülmüş siyasətin nəticəsində Azərbaycan ərazi bütövlüyünü bərpa etdi.

Müəllif vurğulayır ki, Heydər

Əliyevin prezidentliyi dövründə balanslaşdırılmış xarici siyasət kursunun əsası qoyulub. Beynəlxalq təşkilatlar, xüsusən İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, həmçinin ərəb dövlətləri ilə sıx əlaqələr qurulub. Ulu Öndərin 1994-cü ildə Səudiyyə Ərəbistanına səfəri ikitərəfli münasibətlərin inkişafında yeni mərhələ olub, müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığa dair mühüm sənədlər imzalanıb.

Şərtləri qaliblər dikte edir!

Prezident İlham Əliyev: “Nə vaxt, nəyi, necə etmək lazımdır, bunu biz bilirik”

Güclü ideyanı müdafiə edən xalq güclü olduğu kimi, güclü ölkənin güclü, qətiyyətli lideri də güclü olur. Bu gün müstəqil Azərbaycanı güclü edən, onu sabitlik məkanına çevirən əsas amil də məhz xalqımızın ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam və inkişaf etdirilən Heydər Əliyev ideyalarına olan sonsuz sədaqətdir. Məhz elə buna görədir ki, 18 il əvvəl “Mən hər bir Azərbaycan vətəndaşının prezidenti olacağam” məramı ilə Prezident İlham Əliyevin həyatı xalqına və Vətəninə həsr olunmuş əsl lider ömrüdür. Bu gün Prezident İlham Əliyev Ulu Öndər Heydər Əliyevin “Xalq dövlət üçün yox, dövlət xalq üçün olmalıdır” fikirlərini reallığa çevirərək bir daha isbat etdi ki, O, məhz Vətəninin, xalqının rifahı üçün yaşayan Liderdir.

Bəli, bu gün qazanılan qələbələr Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin milli maraqlarımıza söykənən müstəqil siyasətinin, beynəlxalq arenada yüksək nüfuzunun, Güclü Ordumuzun, rəşadətli əsgərlərimizin və xalqın birliyinin məntiqi nəticəsidir. Bir sözlə, Böyük Azərbaycan zərər-zərrə işğal edilsə də, ağır döyüşlərdə büdrəsə də, heç vaxt yığılmamışdır. Dəfərlər aramsız müharibələrə, talanlara, işğallara məruz qalan ana yurd Prezident İlham Əliyevin sözləri ilə desək, heç vaxt indiki qədər qüdrətli olmamışdır.

Və bu gün Azərbaycan Prezidentimiz, Ali Baş Komandanımız İlham Əliyev cənablarının rəhbərliyi ilə rəşadətli Azərbaycan əsgəri döyüşlərdə qəhrəmancasına döyüşə-döyüşə bərkilərək Güclü Ordumuzun gücü ilə Azərbaycan tarixinə qələbələr yazır. Sentyabrın 30-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Ermənistanın sentyabrın 27-dən başlayan hərbi təcridatı zamanı döyüşlərdə bərkiyə-bərkiyə, azadlığa yetmək üçün haqq yolundan, Vətən yolunda cənabından keçərək yaranan yaralanar və Müdafiə Nazirliyinin Mərkəzi Hərbi Klinik Hospitalında müalicə olunan hərbiçilərlə görüş zamanı bildirdi ki, biz haqq yolunda, öz torpağımızda vuruşuruq, Vətən uğrunda vuruşuruq: “Bizim işimiz haqq işidir, biz öz torpağımızda vuruşuruq, Vətən uğrunda vuruşuruq. Bizim davamız ədalətli davadır və əminəm ki, bu münaqişədə biz istədiyimizə nail olacağıq, haqq-ədalət öz yerini tapacaq və Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək. Uzun illər ərzində məcburi köçkün kimi yaşayan soydaşlarımız da öz doğma dedə-baba torpaqlarına qayıdacaqlar”.

Çünki Qarabağ bizim əzəli torpağımızdır. Azərbaycan Prezidenti dəfərlər vurğulayıb ki, “Qarabağ Azərbaycandır və nida işarəsi”. Və bu günlərdə dövlət başçımızın Azərbaycan xalqına müraciətində də bir daha Ermənistanın baş nazirinin yalan və sərəm informasiyalar olduğunu deyib: “Ermənistanın baş naziri bir il bundan əvvəl işğal edilmiş torpaqlarda - Xankəndidə demişdir ki, “Qarabağ Ermənistandır və nöqtə”. Birincisi bu, yalandır, Qarabağ Azərbaycandır və mən bu məsələ ilə bağlı öz fikirlərimi dəfərlər bildirmişəm. Qarabağ Azərbaycandır və nida işarəsi”.

İndi şərtləri Prezident İlham Əliyev dikte edir

Rusiya Federasiyasının vasitəçiliyi ilə baş tutmuş Azərbaycan Respublikası və Ermənistan Respublikası xarici işlər nazirlərinin Moskva görüşü nəticəsində 10 oktyabr 2020-ci il tarixi saat 12.00-dan etibarən humanitar atəşkəsə riayət olunması razılığının əldə olunmasına baxmayaraq, Ermənistan silahlı qüvvələri bu razılığı kobud şəkildə pozmaqla bir daha riayətçiliyini nümayiş etdirdisə, Azərbaycan dövləti də haqq yolunda, Vətən yolunda mübarizə apardığını göstərdi. Və bu gün bütün dünya bir daha erməni hiyləsinin, riyakarlığının şahidi oldu. Bununla bir daha sübut olundu ki, humanitar məqsədə xidmət edən atəşkəslə yanaşı, ehtiyat tədbirləri də paralel aparılmalıdır. Artıq atəşkəs danışıqlarında, digər ikitərəfli, çoxtərəfli platformalarda şərtləri məhz Azərbaycan müəyyən edir. Bu, o deməkdir ki, Azərbaycana qarşı hər hansı şərtlərin irəli sürülməsindən söhbət gedə bilməz və atəşkəs istəyən tərəf beynəlxalq hüquq normalarına əməl etməlidir. Bu sadə gerçəkliyi artıq hamı başa düşməlidir.

Azərbaycan Prezidenti haqlı olaraq bəyan etdi ki, mövcud durumda situasiyanı Azərbaycan müəyyənləşdirir. İndi şərtləri cənab İlham Əliyev dikte edir. Dövlət başçımız şərtlərini bir daha qətiyyətlə bildirdi: Ermənistan silahlı birləşmələri Azər-

Paşinyan rejiminə güzəşt yoxdur. İllərdir sülh istəyən, humanist siyasət aparan Azərbaycanla artıq kimsə dikte dili ilə danışa bilməz. Prezident İlham Əliyev onu da haqlı olaraq bəyan etdi ki, qədim qalamız olan Şuşada etdiyi hərəkətlərlə Azərbaycan xalqını təhqir edən Paşinyan rejiminə güzəşt yoxdur. İllərdir sülh istəyən, humanist siyasət aparan Azərbaycanla artıq kimsə dikte dili ilə danışa bilməz. Artıq hərbi və siyasi şərtləri indi Azərbaycan dikte edir.

Azərbaycanı Cənubi Qafqazda yenilməz güc sahibinə çevirən 44 möhtəşəm gün

Bəli, ikinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycanın parlaq hərbi qələbəsi nəinki ölkəmizin tarixinin, bütövlükdə dünyanın ən mühüm hadisələrindən biri oldu. Bu savaşın ən böyük özəlliyi, əlbəttə ki, öz haqq işi uğrunda mübarizə aparan xalqımızın üzlaşdığı beynəlxalq təzyiqlərə, ikili standartlara baxmayaraq, ərazi bütövlüyünü təmin etməsidir. Digər tərəfdən, 44 günlük döyüşlərin nəticəsi olaraq Ermənistanın 30 ildən artıq davam edən işğal siyasətinə son qoyulması müasir dünyada bu tip problemlərin həlli ilə bağlı ən gözəl nümunədir. Eyni zamanda, bu qələbə ilə sübut edildi ki, Qərbin ədalətinə güvənmək olmaz.

Bir sözlə, Azərbaycan kimi böyük olmayan bir dövlətin öz haqq işini yoluna qoyması bu gün analoqu olmayan bir hadisədir. 44 günlük davam edən ikinci Qarabağ müharibəsi Prezident İlham Əliyevin dikte və şərtləri əsasında başa çatdı. Ermənistanın müharibənin ilk günlərindən bu şərtlərə əməl etməməsi ona tarixinin ən böyük zərbəsini vurdu. Beləliklə, 44 günlük müharibə qətiyyətli Ali Baş Komandan İlham Əliyevin şərtləri ilə bitdi. Bu 44 gün ərzində Prezident İlham Əliyevin dünyanın aparıcı mediasına verdiyi 30-dan artıq müsahibəsi dünya informasiya məkanında ölkəmizə qarşı olan hücumları darmadağın etdi. Ermənistanın və onun havadarlarının işğala və təcridən Azərbaycan ərazilərinin ilhaqına əsaslanan planları alt-üst oldu. Regionda Azərbaycanın maraqlarına cavab verən yeni siyasi realıq yarandı. Yekun nəticədə Azərbaycan vətəndaşlarının 30 ilə yaxın davam edən torpaq həsrətinə son qoyuldu. Prezident İlham Əliyev nəyi necə və nə zaman etməyi özünün yaxşı bildiyini bir daha nümayiş etdirdi. Bu qələbə Azərbaycanlılar haqqında məğlub xalq sindromunu sındırdı, xalqın inamını özünə qaytardı. Bütün dünya gördü ki, Azərbaycan xalqı heç vaxt məğlubiyyətlə barışmayacaq və gec-tez öz əməlinə qovuşacaqdır. Və bu gün artıq Prezident İlham Əliyevin “Dəmir yumruq” siyasətinin nəticəsində Qarabağ Azərbaycanımıza qovuşduq. Azərbaycan xalqı bundan sonra da öz liderinə böyük etimad göstərərək təmkin nümayiş etdirəcək, hərbi qələbəni siyasi qələbə kimi möhkəmləndirəcək, yumruq kimi Azərbaycan Prezidentinin ətrafında birləşəcək.

Prezident sözünü ünvanlı və qətiyyətlə deyir

Məhz Prezident İlham Əliyevin sözünə, vədinə sadıq qalan dövlət başçısı imicini qazanması bütün sahələrdə, son 18 ildə özünü dəfərlərlə isbatlayıb. Bu realıqı Azərbaycan xalqı görür və bəlkə də son 30 ildə bu qədər qürurlu olmamışdı - 44 gün ərzində tariximizin Zəfər Səlaməməzi yazıldı, Bütövləşən Azərbaycanımız - Qarabağ Azərbaycanımıza qovuşduq. Məhz bu Böyük Qələbə Prezident İlham Əliyevin sözünə, vədinə sadıq qalan dövlət başçısı imicini qazanması bütün sahələrdə təsdiqlənməsinin reallığıdır. Bu yerdə Prezident İlham Əliyevin 2003-cü ildə keçirilən andıçmə mərasimində söylədiyi bu fikirləri bir daha yada salmaq yerinə düşər: “Bütün bunları etmək üçün Azərbaycanda çox işlər görmək lazımdır. Ancaq bütün bunları həyata keçirmək və Azərbaycanı qüdrətli dövlətə çevirmək üçün, ən başlıcası, ölkədə Ümum-millli Lider Heydər Əliyevin siyasəti davam etdirilməlidir. Bu gün yüksək kürsüdən çıxış edərkən, mən Azərbaycan xalqına söz verirəm ki, bu siyasətə sadıq qalacağam, heç vaxt bu yol-

Prezidentin Mətbuat Xidmətinin məlumatı

1 7 may 2021-ci il tarixində axşam radələrində ABŞ Prezidentinin Milli Təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Ceyk Sallivan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə telefonla zəng edib. Tərəflər arasındakı telefon danışığında ikitərəfli münasibətlər barədə məmnunluq ifadə edilib. Bu münasibətlərin hər iki dövlət və bölgə üçün sülh və təhlükəsizliyin təmin edilməsi baxımından əhəmiyyəti qeyd olunub.

Ceyk Sallivan Azərbaycan və Ermənistan sərhədində yaşanan son gərginlik ilə bağlı narahatlığını bildirib və bu kimi fikir ayrılıqlarının sülh yolu ilə həll olunmasının vacibliyini vurğulayıb. O, həmçinin beynəlxalq sərhədin demarkasiyası üçün tərəflərin konstruktiv müzakirələrinə ehtiyac duyulduğunu vurğulayıb. Ceyk Sallivan ABŞ-ın bölgədə barışığın əldə olunmasına sadıqlığını ifadə edib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bölgədə sülh və sabitliyin təmin olunmasına sadıq qaldığını bildirib. Azərbaycan Prezidenti bölgədə münaqişə sonrası vəziyyəti müsbət qiymətləndirib, münaqişənin bitməsindən 6 ay sonra bölgədə, o cümlədən Azərbaycan-Ermənistan sərhədində vəziyyətin sabit olduğunu qeyd edib.

Prezident İlham Əliyev ABŞ Prezidentinin Milli Təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşavirinin Azərbaycan və Ermənistan arasında beynəlxalq sərhədin delimitasiyası üzrə danışıqların başlanmasına ehtiyac duyulduğunu fikri ilə razı olduğunu ifadə edib və bu prosesin 10 noyabr 2020-ci il üçtərəfli bəyanatına uyğun olaraq həyata keçirilməsinin əhəmiyyətini bildirib.

Prezident İlham Əliyev Ermənistanın sərhəd gərginliyi ilə bağlı qeyri-adekvat reaksiyasının və bu məsələni beynəlmilləşdirmək cəhdlərinin bölgədə gərginliyin artmasına gətirib çıxara biləcəyini qeyd edib və bütün mübahisələrin sülh yolu ilə və danışıqlar prosesi çərçivəsində həllinin vacibliyini vurğulayıb.

dan dönməyəcəyəm, Heydər Əliyevin siyasətini davam etdirəcəyəm”.

Sözünə, vədinə sadıq olan xalqın Prezidenti

Bəli, 18 il öncə deyilənlər bu gün öz müsbət nəticəsini verib. Ulu Öndər Heydər Əliyev: “İnanıram ki, mənim axıra çatdırı bilmədiyim tələyüklü məsələləri, planları, işləri sizin köməyiniz və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdırı biləcək. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə böyük ümidlər bəsləyirəm”, - vəsiyyətini reallaşdıran Prezident İlham Əliyev: “Azərbaycanı qüdrətli dövlətə çevirmək üçün ən başlıcası, ölkədə Heydər Əliyevin siyasəti davam etdirilməlidir. Bu gün yüksək kürsüdən çıxış edərkən mən Azərbaycan xalqına söz verirəm ki, bu siyasətə sadıq qalacağam, heç vaxt bu yoldan dönməyəcəyəm, Heydər Əliyevin siyasətini davam etdirəcəyəm”, -deyərək son 18 illik Prezidentlik fəaliyyətinin nəticəsidir ki, son 30 il ərzində həsrətində olduğumuz Qarabağ Azərbaycandır! şüarımıza, haqq və şərəf işimiz olan, Azərbaycan Respublikamızın suverenliyi və ərazi bütövlüyümüzə və nəhayət, Qələbə Zəfərimizə nail olduq!” Şuşasız Qarabağ, Qarabağsız Şuşa yoxdur” deyən Ulu Öndər Heydər Əliyevin bu arzusunu da bu gün Prezident İlham Əliyev “Şuşasız işimiz yarımçıq qalar” deyərək reallaşdırdı: “Mən bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etdim, onun ruhu qarşısında baş əydim. Ürəyimdə dedim, xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdik! Bu, böyük Qələbədir! Bu gün şəhidlərimizin, Ulu Öndərin ruhu şadıddır! Gözün aydın olsun, Azərbaycan! Gözünüz aydın olsun, dünya azərbaycanlıları!”.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev son 18 ildə öz vədini yerinə yetirdi və bu gün də xalqı qarşısında bir daha sözü ilə əməli bir olan Liderdir. Bəli, bu gün Azərbaycan xalqı bir daha gördü ki, Azərbaycan Prezidenti daima xalqı ilə birlikdədir, onların yanındadır, bütün görülən işləri də xalqına aydın şəkildə çatdırır. Dövlət başçımızın dediyi kimi: “Mən bu ardıcılıq haqqında Azərbaycan xalqına dəfərlər demişəm ki, biz hansı işləri görəcəyik, insanlar da bilsinlər”.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Azərbaycanın regional güc olaraq söz sahibinə çevrilməsi, eləcə də regional gücdən global siyasi-iqtisadi güc mərkəzlərinə inteqrasiya etməsi məhz Prezident İlham Əliyev tərəfindən aparılan düşünülmüş, qətiyyəti və məqsədyönlü siyasətin məntiqi nəticəsidir. Ümumiyyətlə, ölkəmizin inamla önə doğru çıxması dost ölkələri, strateji tərəfdaşlarımızı sevindirir və yaxud onlar üçün də münbit, potensialı imkanlar yaratsa da, digər tərəfdəki oyunçuları sözün əsl mənasında təlaşlandırmağa başladı. Daha dəqiq desək, zaman-zaman Azərbaycanın uğurlarına qıyqacı baxan, əllərinə düşən hər bir "imkanda" qərəz, şərböhtən xarakterli bəyanatlar səsləndirən bəlli Qərb dairələri bu dəfə də siyasi oyunbazlıqlarını işə salmaqla kirli hücum planlarını icra etmək məqsədlərini güdürlər.

Ceyk Sallivan kimdir və o niyə "narahatdır"?

SİA olaraq apardığımız araşdırmalardan sonra Sorosla bağlı bir neçə faktı ifşa etmişik. Belə ki, bu fırıldaqçı Ermənistan və Gürcüstandan sonra bu dəfə regionda onun "siyasətində" uymayan, oyunbazlıqlarını qəti şəkildə rədd edən, müstəqil siyasət aparan Azərbaycanı hədəfə alıb. Hətta belə desək, Soros və onun Qərb əlaltıları ölkəmizin maraqlarını ələ keçirmək istiqamətində qarşılarına məqsəd qoyublar ki, öz planlarında bir daha iflasa uğramasınlar. Maraqlıdır ki, son vaxtlar Blinkenin, Rikerin açıqları telefon zənglərindən sonra bu dəfə də Ceyk (Ceykob) Sallivanın zəngi və "narahatlıq hissi" nümayiş etdirməsi bu dairələrin məqsədlərini açıqığa çıxarır.

Yeri gəlmişkən, bir çoxları sual edə bilərlər ki, bəs Sallivan kimdir? Onun rəsmi Bakıya telefon zəngi etməsi, yaxud heç bir aidiyyəti olmayan məsələlərə münasibət bildirməsi arxasında hansı qaranlıq məqamlar dayanır? Bu sualın da cavabı bütün faktları ilə bizi bəzəyir. Belə ki, Sallivan bilavasitə Sorosun layihələrində yer alan əsas adamlar sırasında və hər zaman onun protejeləri arasında söz sahibi qismində çıxış edib. Hətta onun fəaliyyət müddəti daha əvvəllərə - Barak Obamanın prezidentliyi dövrünə qədər gedib çıxır.

Corc Soros Obama administrasiyasına və o zamankı dövlət katibi Hillari Klintonə əmr verib - bu siyasət indi də davam edirmi?

Beləliklə, aşağıda təqdim etdiyimiz faktda Vikiliksin yaydığı bir yazışmanı görürük. Sözügedən yazışmada isə Corc Soros ABŞ demokratlarına Albaniyadakı siyasi proseslərə qarışmağı, müdaxilə etməyi tövsiyə, hətta tələb edir. Həmin yazışma isə o zamankı Obama administrasiyasının dövlət katibi Hillari Klintonə məhz Ceyk Sallivan tərəfindən ötürülüb. Bu fakt isə kifayət qədər isbat edir ki, ABŞ-dakı demokratlar cəməsini onların prezidentlərindən, departament rəhbərlərindən və s. üst qurumlarından daha çox məhz Soros idarə edir. Təkcə bu faktın özü isbatlamış olur ki, Corc Soros ABŞ-ın hakimiyyət sıralarında təmsil olunmamasına baxmayaraq, dövlət katibinə (eləcə də prezidentə və s. administrasiya fərdlərinə) həqiqi mənada göstərişlər verir, tövsiyələr irəli sürür və s. Əgər nəzərə alsaq ki, Soros bu gün də fəaliyyətini davam etdirirsə və ABŞ-da demokratlar hakimiyyətdədirlərsə, onlara nəyi-necə etməyi alt qatda idarəçilik mexanizmi qurmuş Corc Soros əmr edir. Əgər bu gün Azərbaycanla təzyiq dili ilə danışıq təsir göstərəcəyinə ümid edən ABŞ-ın indiki administrasiyasının kimlər tərəfindən ələ alınmasını təhlil edərkən, ortaya məhz bu cür realıq çıxmış olur.

Azərbaycanın güclənməsi Sorosu panikaya salıb: səbəblər və faktlar

Bu siyasi fırıldaqçı ABŞ administrasiyasına göstərişlər, tövsiyələr verməkdədir

Rövşən RƏSULOV

Qeyd: Corc Sorosun Ceyk Sallivan vasitəsi ilə dövlət katibi Hillari Klintonə verdiyi tapşırığı olduğu kimi təqdim edirik;

UNCLASSIFIED U.S. Department of State Case No. F-2014-20439 Doc No. C05778285 Date: 09/30/2015

RELEASE IN PART

B5,B6

From:

Sullivan, Jacob J

>

Sent:

Monday, January 24, 2011 4:40 PM

To:

Subject:

Fw: Unrest in Albania

Fyi

Original Message

From: Gordon, Philip H

To: Verma, Richard R; Sullivan, Jacob J; Abedin, Huma; Burns, William .1

Sent: Mon Jan 24 16:23:01 2011

Subject: RE: Unrest in Albania

This email is UNCLASSIFIED

Original Message

From: Verma, Richard R

Sent: Monday, January 24, 2011 5:41 AM

To: Sullivan, Jacob J; Abedin, Huma; Gordon, Philip H; Burns, William .1

Subject: FW: Unrest in Albania

Below message is from George Soros for the Secretary. Understand his organization was sending through other channels as well.

Original Message

From: Jonas Rolett

Sent: Sunday, January 23, 2011 1:39 PM

To: Verma, Richard R

Subject: Re: Unrest in Albania

Rich,

Here's the text of the message. I'm available to talk at any time.

Thanks,

Jonas

Dear Hillary,

A serious situation has arisen in Albania which needs urgent attention at senior levels of the US government. You may

X

know that an opposition demonstration in Tirana on Friday resulted in the deaths of three people and the destruction of

UNCLASSIFIED U.S. Department of State Case No. F-2014-20439 Doc No. C05778285 Date: 09/30/2015

UNCLASSIFIED U.S. Department of State Case No. F-2014-20439 Doc No. C05778285 Date: 09/30/2015

property. There are serious concerns about further unrest connected to a counter-demonstration to be organized by the

governing party on Wednesday and a follow-up event by the opposition two days later to memorialize the victims. The

prospect of tens of thousands of people entering the streets in an already inflamed political environment bodes ill for the return of public order and the country's fragile democratic process.

I believe two things need to be done urgently:

1. Bring the full weight of the international community to bear on Prime Minister Berisha and opposition leader Edi Rama to forestall further public demons-

trations and to tone down public pronouncements.

2.

Appoint a senior European official as a mediator.

While I am concerned about the rhetoric being used by both sides, I am particularly worried about the actions of the

Prime Minister. There is videotape of National Guard members firing on demonstrators from the roof of the Prime

Ministry. The Prosecutor (appointed by the Democratic Party) has issued arrest warrants for the individuals in question.

The Prime Minister had previously accused the opposition of intentionally murdering these activists as a provocation.

After the tape came out deputies from his party accused the Prosecutor of planning a coup d'etat in collaboration with

the opposition, a charge Mr. Berisha re-

peated today. No arrests have been made as of this writing.

The demonstration resulted from opposition protests over the conduct of parliamentary elections in 2009. The political

environment has deteriorated ever since and is now approaching levels of 1997, when similar issues caused the country

to slide into anarchy and violence. There are signs that Edi Rama's control of his own people is slipping, which may lead to further violence.

The US and the EU must work in complete harmony over this, but given Albania's European aspirations the EU must take

the lead. That is why I suggest appointing a mediator such as Carl Bildt. Martti Ahtisaari or Miroslav Lajcak, all of whom

have strong connections to the Balkans.

My foundation in Tirana is monitoring the situation closely and can provide independent analysis of the crisis.

Thank you,

George Soros

UNCLASSIFIED U.S.

Department of State Case No. F-2014-20439 Doc No. C05778285 Date: 09/30/2015

Şuşa şəhəri gələcəkdə turizm destinasiyası olacaq

“Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində potensial turizm marşrutlarının hazırlanmasına başlanılıb”. “İki sahil” xəbər verir ki, bunu Dövlət Turizm Agentliyinin Regional İnkişaf Sektorunun müdiri Elgün Cavadov deyib.

“Hazırda həmin ərazilərdə qiymətləndirmələr aparılır və nəticəsi təqdim ediləcək. Qarabağ, o cümlədən Şuşa şəhəri gələcəkdə turizm destinasiyası olacaq, həm yerli, həm də xarici turistlərin əsas maraq dairələrində olacaq. Bizim üçün də sevindirici haldır ki, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Dubay şəhərində keçirilmiş “Arabian Tourism Market” - beynəlxalq turizm sərgisində Şuşanı təqdim edə bildik. Şuşa ilə bağlı planlar çoxdur”, - deyə o, qeyd edib.

“Şuşa qədim Azərbaycan şəhəridir. Gələn il biz Şuşanın 270 illiyini qeyd edəcəyik. Pənahəli xan 1752-ci ildə Şuşanın təməlini qoyub və o vaxtdan işğal dövrünə qədər bu şəhərdə həmişə azərbaycanlılar yaşayıblar. Ermənilər nə qədər çalışsalar da, Şuşadan Azərbaycan ruhunu silə bilmədilər”. Bu sözləri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşada, Cıdır düzündə təşkil olunan “Xarıbülbül” musiqi festivalının açılışında çıxış edərkən bildirib. Qədim mədəniyyət beşiyi olan Şuşanın daş yaddaşı tarixin keçməkeşli yollarının hər bir ilini silinməz səhifəsinə yazmışdır. Nə qədər hücumlara məruz qalsa da, öz məğrurluğunu qoruyub saxlamışdır.

Bəli, qədim tarixi olan Şuşa şəhərinin təməli 1752-ci ildə Qarabağ xanı Pənahəli xan tərəfindən qoyulub və ilk çağlarda şəhəri Şuşa adı ilə yanaşı xanın şərəfinə Pənahabad da adlandırılıb. XVIII əsrdə Şuşa şəhəri Azərbaycanın ən mühüm şəhərlərindən birinə çevrilib, dövrəsində böyük və güclü sədd çəkilib, çoxsaylı sənətkar məhəllələri yaranıb. Şuşa adının mənşəyi haqqında müxtəlif fikirlər vardır. Xalq əfsanəsinə görə, bu yerlərin havası büllur kimi saf və şəfalı olduğu üçün onu “Şuşa” (şüşə) adlandırılıb. Bəzi mənbələrdə isə Şuşa şəhərinin adı türk tayfaları və türk sözləri ilə izah olunur. XIX əsrdə Şuşa ölçüsü və sərvətinə görə, Bakı və İrəvandan öndə gedən, Qafqazın ən iri şəhərlərindən biri idi. Çoxlu karvan yollarının kəsişdiyi bu yerdə on karvansara olub. Şuşa öz ipəyi, döşənmiş küçələri, iri daş evləri, parlaq naxışlı xalıları və cins atları ilə bura gələn hər kəsin diqqətini cəlb edib.

ŞUŞA QARABAĞIN MƏRKƏZİ STATUSUNDAN MƏHRUM EDİLİB

Keçməkeşli tarixi olan Şuşa 1918-20-ci illərdə ermənilər tərəfindən dəfələrlə hücumla məruz qalıb, şuşalıların qəhrəmanlıqla müdafiəsi nəticəsində və böyük itkilər hesabına şəhər ermənilərin əlinə keçməyib. 1920-1937-ci illərdə Şuşanın yüzlərlə azərbaycanlı sakini ermənilərin fitvası ilə həbs et-

Qafqazın incisi Şuşa 270 illiyini qeyd edəcək

dirilib, güllələnib və təqiblərə məruz qalıb. Şəhərin bir çox bəyləri əhalinin gözü qarşısında güllələnib. Sovet hakimiyyəti dövründə Şuşa 170 ildən artıq yerinə yetirdiyi missiyadan - bütün Qarabağın mərkəzi statusundan məhrum edilib. Bu Şuşa şəhərinə vurulmuş ən böyük zərbələrdən biri idi. 1963-cü il yanvarın 4-də isə Şuşa rayonu ləğv edilərək Stepanakert rayonunun tərkibinə qatılıb. Tarixi mənbələrə istinadən, Nikita Xruşşovun hakimiyyətdən uzaqlaşdırılmasından sonra 1965-ci il yanvarın 6-da Şuşanın rayon statusu yenidən bərpa edilib. Tarixin salnamələrinə nəzər saldıqca onun nə qədər

hücum və təqiblərə məruz qalmasının şahidi oluruq.

Ötən əsrin 70-ci illərindən Şuşanın həyatında yeni bir inkişaf dövrü başlayır. Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən şəhərin inkişafına xüsusi diqqət yetirilib. 1977-ci ildə Azərbaycan hökuməti iki tarixi qərar qəbul edib. Həmin qərarların yerinə yetirilməsi Şuşanın sosial və mədəni inkişafında böyük əhəmiyyət kəsb edib. Şəhərdə yeni sənət ocaqları yaradılıb, bərpa, tikinti və yaşıllaşdırma işlərində yüksək nailiyyətlər qazanılıb. Tarixi-memarlıq və şəhərsalma abidəsinin yüksək bədii əhəmiyyəti nəzərə alınaraq, 1977-ci ildə Şuşa tarixi-memarlıq

məktəbini, 8 mədəniyyət evinin, 22 klubu, 31 kitabxananı, 2 kinoteatrı, 8 muzeyi, o cümlədən Şuşa Tarix Muzeyi, Azərbaycan Xalça Muzeyinin filialı və xalq tətbiqi sənəti muzeyi, Qarabağ dövlət tarix muzeyi, turist bazasını, Qafqazda yeganə Şərq musiqi alətləri fabrikinə dağıtılmış, buradakı nadir sənət incilərini talamış və məhv etmişlər.

“BUNDAN SONRA BİZ ŞUŞADA ƏBƏDİ YAŞAYACAĞIQ VƏ ŞUŞANIN BƏRPA EDİLMƏSİ ARTIQ BAŞLANMIŞDIR”

8 noyabr 2020-ci ildə Şuşa şəhəri Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən işğaldan azad edildi. İndi Şuşa yeni dövrünü yaşayır. 2021-ci il mayın 7-də Prezident İlham Əliyev Şuşa şəhərinin Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı elan edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Dövlət başçısının bildirdiyi kimi, “Bundan sonra biz Şuşada əbədi yaşayacağıq və Şuşanın bərpa edilməsi artıq başlanmışdır. Verilən göstərişlər yerinə yetirilir. Artıq Yuxarı Gövhərağa məscidi təmir edilib”. Bildiyimiz kimi,

qoruyub saxlanılıb. 1992-ci ildə Şuşa şəhərinin erməni işğalçıları tərəfindən işğal nəticəsində şəhərdə 195 nəfər Azərbaycan vətəndaşı xüsusi amansızlıqla qətlə yetirilib, 165 nəfər yaralanıb, onlardan 150 nəfəri əlil olub, 552 körpə valideynlərini itirib. Şuşanın işğalı nəticəsində azərbaycanlıların tarixi izlərini silmək məqsədilə vandallar 600-ə yaxın tarixi memarlıq abidəsini, o cümlədən Pənahəli xanın sarayını, Yuxarı Gövhər ağa məscidini, Aşağı Gövhər ağa məscidi, Xurşidbanu Natəvanın evini, Molla Pənah Vaqifin məqbərəsini yerlə-yeksan etmiş, 7 məktəbəqədər uşaq müəssisəsini, 22 ümumtəhsil məktəbini, mədəni-maarif, kənd təsərrüfatı texnikumlarını, orta ixtisas musiqi

1989-cü ildə Cıdır düzündə bitən “Xarıbülbül” çiçəyinin rəmzi adı ilə bağlı I-ci “Xarıbülbül” Beynəlxalq musiqi festivalı keçirilib. Bu gün Şuşa dağları həsrətlə yaşadıqı, acıdığı musiqimizə, sənət dünyamıza qovuşdu. Toy-busətli Şuşamızda yenidən “Xarıbülbül” Beynəlxalq musiqi festivalı keçirildi. Artıq hər kəs rahatlığa qovuşub. Üzeyirin, Nətəvanın, Bülbülün güllələnmiş heykəlləri də Şuşada rahat nəfəs alır. Uzun illər R.Mustafayev adına Azərbaycan Dövlət Muzeyində saxlanılan heykəllər rahatlıq tapıb. Şuşa, “Cıdır düzü”, “İsa bulağı” həsrətində olduğu sakinlərinə, Azərbaycan musiqisinə qovuşub.

Nazakət ƏLƏDDİNQIZI

“Kəçən həftədən bəri Qara dənizdə hadisələr bölgədə yeni bir müharibənin başlanmasına son dərəcə zəmin yaradır”. SİA xəbər verir ki, bu, “Joxovurd” qəzetində yazılıb və bu barədə yazı dərc olunub. Qəzet yazır ki, gələn məlumata görə, azərbaycanlılar Ermənistan ərazisinə giriblər və bundan sonrakı günlərdə Ermənistan ordusuna ən yaxşı birləşmələrlə mövqelər tutmaq və qəfil hücumla hazır olma əmri verilib.

Xatırladaq ki, Ermənistan tərəfinin təxribatlarına cavab olaraq başlayan və cəmi 44 gün davam edən müharibə məntiqi olaraq Ermənistanın məğlubiyyəti, baş nazir Nikol Paşinyanın təslim, kapitulyasiya sənədini imzalaması ilə nəticələndi və Azərbaycan

“Joxovurd” qəzeti: “Ermənistan ordusuna mövqe tutmaq əmri verildi”

özünə məxsus olan torpaqları işğaldan azad edərək geri qaytardı.

Qeyd edək ki, 10 noyabr tarixli razılaşmaya əsasən Ermənistan tərəfi royonlardan bir neçəsini döyüşsüz təslim etdi və imzalanan razılaşmaya əsasən sərhədlər müəyyən edilir, hansıki, bu istiqamətdə də ermənilər vədlərinə, imzalanan sənədə uyğun olmayan hərəkətlər etməyə cəhd edirlər.

Diqqətə çatdıraq ki, Azərbaycan Prezidentinin də dediği kimi, Ermənistan tərəfi razılaşmaya əməl etmədiyi, eləcə də danı-

şıqları pozduğu təqdirdə layiqli cavabını alacaq və görünür elə bu səbəbdən də ermənilərin kürkünə birə düşüb və müvafiq hazırlıqlar görürlər. Çünki, razılaşmanı hər zaman pozmağa meyilli olduqlarını özləri də yaxşı başa düşürlər. Amma bir məsələdə yanılıqlar ki, hər hansı hazırlıq onları müdafiə və mühafizə edə bilməz, Azərbaycan öz hüquqi ərazisini bərpa etmək, torpaqlarını son qarışınadən qaytarmaq əzmindədir, sərhədlər də qanunun tələbləri ilə təyin olunacaq.

İnam Hacıyev

YAP GB birinci “Davamlı İnkişaf Məktəbi” layihəsinə başlayıb

Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyi Ulu Öndər Heydər Əliyevin 98-ci ildönümünə həsr olunmuş birinci “Davamlı İnkişaf Məktəbi” layihəsinə başlayıb. SİA-nın verdiyi məlumata görə, məqsəd gənc kadr bazasının yaradılması, gənclərdə ictimai-siyasi tərəkürün və analitik düşüncə qabiliyyətinin formalaşdırılması, onların liderlik və debat bacarıqlarının inkişaf etdirilməsidir.

3 ay davam edəcək layihə çərçivəsində gənclərə ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi, milli-mədəni, o cümlədən dövlət idarəçiliyi sahələrində nəzəri və praktik modullar əsasında seminarlar keçiriləcək, iştirakçılar xüsusi debat proqramına cəlb olunacaqlar. Qeydiyyatdan keçən uğurlu namizədlər arasında müsahibə yolu ilə Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü olan və bitərəf 30 gənc seçilərək layihədə iştirak etmək şansı əldə edəcək. Proqram müddətində iştirakçıların xüsusi meyarlar üzrə qiymətləndirilməsi həyata keçiriləcək. Yekunda iştirakçıların müəyyən edilmiş mövzular üzrə təqdimatlarla çıxış edəcək və münəvver heyəti tərəfindən qiymətləndiriləcək. Ən yüksək göstəricilərə malik məzunlar təltif ediləcək.

Qeyd edək ki, mayın 31-i müraciət üçün son gündür. “Davamlı İnkişaf Məktəbi” layihəsinə müraciət etmək üçün keçid: <https://bit.ly/3bflvok>

Layihə ilə əlaqədar suallar göstərilən ünvana göndərilə bilər: davamlilinkishafmektebi@gmail.com

“Azərbaycanda hərbi əsirlər yoxdur, bütün hərbi əsirlər təhvil verilib”

Sahibə Qafarova İtaliya Senatının Sədri ilə görüşüb

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanın başçılıq ilə parlament nümayəndə heyəti İtaliya tərəfinin dəvəti ilə mayın 17-dən Romada rəsmi səfərdədir.

Milli Məclisdən bildirilib ki, səfər çərçivəsində Milli Məclisin Sədri mayın 18-də Gustiniani sarayında İtaliya Senatının Sədri xanım Maria Elisabetta Alberti Kasellati ilə görüşüb. İtaliya Senatının Sədri Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanı və nümayəndə heyətini salamlayaraq İtaliyanın Azərbaycanla əlaqələrin inkişafında maraqlı olduğunu diqqətə çatdırıb. 2018-ci ildə Bakıya səfərini xatırlayan xanım Kasellati iki ölkə arasında həm hökumətlərarası, həm də parlamentlərarası münasibətlərin yüksək səviyyədə olmasından məmnunluğunu ifadə edib. O, xüsusi olaraq vurğulayıb ki, COVID-19 pandemiyasının dünyadakı təhlükəli fəsadlarına baxmayaraq, İtaliya-Azərbaycan münasibətləri yüksək səviyyədə davam edir.

İtaliyalı Spiker daha sonra regionda sülhün təmin olunmasının sevindirici olduğunu söyləyib və Azərbaycanın sabit və davamlı inkişaf etdiyini qeyd edib. O, xüsusi olaraq iqtisadiyyat sahəsində əldə olunan nailiyyətləri təqdir edib.

Azərbaycan tərəfindən həyata keçirilən layihələrin, xüsusilə TAP-ın əhəmiyyətini vurğulayan xanım Kasellati, bu layihəni Avropaya açılan qapı kimi qiymətləndirib. Senatın Sədri Azərbaycanın neft və qazla zəngin ölkə olmasına baxmayaraq, iqtisadiyyatın şaxələndirilmiş formada inkişaf etdiyini və 2018-ci ildə Azərbaycana səfəri zamanı bunun bir daha şahidi olduğunu qeyd edib.

Xanım Kasellati Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə Heydər Əliyev

Fondunun gördüyü işləri xüsusilə alqışladığını qeyd edib. O, mədəniyyət sahəsində əməkdaşlığın əhəmiyyətini vurğulayaraq mədəniyyəti xalqlar arasında körpü kimi qiymətləndirib.

Görüşdə Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova göstərilən qonaqpərvərliyə və rəsmi səfərə dəvətə görə, Senatın Sədrinə təşəkkürünü bildirib, qarşılıqlı səfərlərin münasibətlərimizin inkişafında mühüm rol oynadığını vurğulayıb. Sahibə Qafarova hazırda ölkələrimiz arasında münasibətlərin yüksək səviyyədə inkişaf etdiyini qeyd edərək 2018 və 2020-ci illərdə ölkə başçıları arasında qarşılıqlı səfərlərinin münasibətlərin dinamiki inkişafında mühüm rolunu vurğulayıb.

Milli Məclisin Sədri ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafında Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın xüsusi rolunu diqqətə çatdırıb. 2020-ci ilin İtaliyada “Azərbaycan mədəniyyət ili” elan olunmasının, film festivalları keçirilməsinin əhəmiyyətli olduğunu bildirib.

Daha sonra parlamentlərarası münasibətlərə toxunan Milli Məclisin Sədri qeyd edib ki, hal-hazırda ölkələrimizin parlamentləri arasında münasibətlər yüksək səviyyədədir, dostluq qrupları arasında əlaqələr qənaətbəxşdir.

44 günlük Vətən müharibəsi barədə danışan Milli Məclisin Sədri Qarabağ münaqişəsinin artıq həll olunduğunu və tarixə çevrildiyini vurğulayıb. Spiker Sahibə Qafarova diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan 30 illik işğala son qoyub və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrini özünü icra edib. Hazırda isə Azərbaycan işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin bərpasını həyata keçirir.

Milli Məclisin Sədri Ermənistanın 30 ilə yaxın işğal altında saxladığı azad olunmuş torpaqlarımızda törətdiyi dağıntılar, şəhərləri yerlə-yeksan etməsi, mədəni, tarixi abidələri məhv etməsi faktlarını qeyd edib. Sahibə Qafarova Ermənistanın növbəti təxribatını - minalanmış ərazilərin xaritəsini vermək istəmədiyini də diqqətə çatdıraraq bildirib ki, bunun nəticəsində həm mülki şəxslər, həm də hərbiçilər həlak olurlar. Milli Məclisin Sədri qeyd edib ki, beynəlxalq ictimaiyyət bununla bağlı Ermənistanı təzyiq göstərməlidir. Çünki minalanmış ərazilərin xəritələrinin verilməməsi, bundan imtina edilməsi beynəlxalq hüququn bütün normalarına görə hərbi cinayətdir.

Söhbət zamanı Sahibə Qafarova ölkəmizdə mövcud olan tolerantlıq və multikulturalizm mühitindən danışaraq Azərbaycanın bu sahədə bir sıra ölkələrə nümunə olduğunu vurğulayıb. Ermənistan tərəfindən terrorçuların hərbi əsirlər kimi təqdim olunması cəhdlərinə də toxunan Milli Məclisin Sədri qeyd edib ki, Azərbaycanda hərbi əsirlər yoxdur, bütün hərbi əsirlər təhvil verilib. Azərbaycanda saxlanılan şəxslər isə terrorçulardır, çünki onlar 10 noyabr üçtərəfli bəyanatının imzalanmasından sonra Azərbaycan ərazisinə təxribat məqsədilə göndəriləblər.

Söhbət zamanı Milli Məclisin Sədri Vətən müharibəsi dövründə Azərbaycanın haqlı mövqeyini dəstəkləyən bütün İtaliya parlament nümayəndələrinə təşəkkürünü bildirib. Görüşdə iki ölkə arasında parlamentlərarası əlaqələrin bu günü və gələcək inkişaf perspektivləri barədə də fikir mübadiləsi aparılıb.

Fransa portalı: Ermənilər Qarabağda Azərbaycanın tarixi abidələrini dağıdıblar

Azərbaycanın yeganə fransızdilli mətbu orqanı “Le Carrefour” (Yol qovşağı) qəzetinin təsisçisi, www.lecarrefour.az saytının rəhbəri, fransızdilli jurnalist Zeynab Kazımovanın Fransanın “Turquie-news.com” xəbər portalında “Ermənilər Qarabağda Azərbaycanın tarixi abidələrini dağıdıblar” sərəlvhəli məqaləsi yayımlanıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə ermənilərin təxminən 30 ilə yaxın müddətdə Qarabağdakı bütün tarixi, mədəni, dini abidələri dağıtdıqları, Azərbaycan tarixini silməyə çalışdıqları bildirilir. Müəllif yazır ki, şəhərlər, kəndlər, qəbiristanlıqlar yerlə-yeksan edilib, ermənilər Azərbaycanın maddi mədəniyyət abidələrini vəhşicəsinə dağıdıblar.

Prezident İlham Əliyevin “Azərbaycan Respublikasının azad edilmiş ərazilərində xüsusi müvəqqəti idarəetmənin təşkili haqqında” Fərmanına diqqət çəkən jurnalist Mədəniyyət Nazirliyinin nümayəndələrinin ərazilərdəki abidələrin və mədəniyyət müəssisələrinin monitorinqini apardıqlarını, nəticələrin sarsıdıcı olduğunu yazır. Müəllif təəssüflə qeyd edir ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə son 30 ildə beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən Birləşmiş Millətlər Təşkilatının ixtisaslaşmış qurumları tərəfindən heç bir faktaraşdırıcı missiya həyata keçirilməyib.

Qarabağdakı məscid və ibadətqahlar nəinki dağıdılıb, əksər hallarda Azərbaycan xalqının milli-mənəvi dəyərləri təhqir edilib. Dağıdılmış bir sıra məscidi sadalayan müəllif işğaldan azad edilmiş ərazilərdə 403-ə yaxın tarixi-dini abidənin, o cümlədən 67 məscidin, 144 məbədin və 192 ziyarətgahın olduğunu bildirib. Vurğulayıb ki, Ermənistan azərbaycanlılara qarşı nifrətini ev heyvanlarını, o cümlədən donuzları məscidlərdə saxlamaqla nümayiş etdirib. “İşğal olunmuş ərazilərin zəngin mədəni irsinə, eləcə də xüsusi əhəmiyyət daşıyan misilsiz abidələrinə bu cür münasibət ümumdünya irsi üçün təhlükə yaradır”, - deyərək jurnalist diqqətə çatdırıb.

Eyni zamanda, bildirilib ki, erməni vandalizmi özünü yalnız müsəlman tarixi və dini abidələrində deyil, həm də xristian məbədlərində büruzə verib. Kəlbəcər bölgəsindəki Xudavəng və Gəncəsər monastırları da daxil olmaqla, Qafqaz Albaniyasına aid bir çox məbədin ermənilər tərəfindən saxtalaşdırılaraq mənimsənilməsinə və dağıdılmasına diqqət çəkən Z.Kazımova aparılan qanunsuz təmir işləri nəticəsində bu abidələrin qədim görünüşünə xələl gətirildiyini qeyd edir. Jurnalist bildirir ki, ermənilərin əsas mərkəzi niyyətlərindən biri Qafqazdakı alban irsini ələ keçirmək olub.

“Keçən il noyabrın 10-da imzalanmış üçtərəfli Bəyanata əsasən, noyabrın 25-dək Kəlbəcəri təhvil verməli olan ermənilər bu dövrə tarixi abidələrə və ekologiyaya zərər verməyə davam ediblər. Xudavəng monastırı da bu vandalizmin qurbanı olub. Belə ki, ermənilər monastırın zənglərini, xaçlarını və digər qiymətli əşyalarını daşıyıb Ermənistanı aparıblar”, - müəllif vurğulayıb.

Ermənistanın Şuşadakı Gövhərağa məscidinin tarixini də “bərpə” adı altında saxtalaşdırdığını qeyd edən müəllif ermənilərin törətdikləri bu vəhşiliklərin “Silahlı münaqişələr zamanı mədəni mülkiyyətin qorunması haqqında” 1954-cü il Haaqa Konvensiyasının 1999-cu il Protokolu-nun və 1992-ci il Avropa Arxeoloji İrsin Qorunması Konvensiyasının tələblərini pozduğunu diqqətə çatdırıb.

Ermənistandan fərqli olaraq, Azərbaycanın əsrlər boyu müxtəlif mədəni və dini irs və ibadət yerlərini qoruyub saxladığını bildiren jurnalist yazır ki, bu abidələr ölkəmizin çoxmədəniyyətli və dini tərkibinin, həmçinin milli ruh, Azərbaycan ruhu ətrafında birləşdiyini bildirib. Qeyd edib ki, bu, həm də Azərbaycanın çoxmədəniyyətli və ləyaqətli bir ölkə nümunəsi olduğunu bir daha göstərdi.

Azərbaycan hökumətinin azad olunmuş ərazilərdə tezliklə bütün tarixi və mədəniyyət abidələrinin bərpasını həyata keçirəcəyini qeyd edən müəllif Prezident İlham Əliyevin mayın 12-13-də ölkəmizin mədəniyyət paytaxtı Şuşada, Cıdır düzündə Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə təşkil olunan “Xarıbülbül” musiqi festivalında söylədiyi fikirlərdən sitat gətirib.

Sonda müəllif Şuşadakı musiqi festivalında Azərbaycanda yaşayan müxtəlif etnik qrupların nümayəndələrinin - ləzgilər, talışlar, ruslar, yəhudilər və digərlərinin musiqi qruplarının iştirakından söz açıb, hamının milli ruh, Azərbaycan ruhu ətrafında birləşdiyini bildirib. Qeyd edib ki, bu, həm də Azərbaycanın çoxmədəniyyətli və ləyaqətli bir ölkə nümunəsi olduğunu bir daha göstərdi.

Kəmiş SSRİ-nin tərkibinə daxil olan respublikaların sərhədləri 70 illik bir zaman daxilində hər kəsə məlum olub. Vahid ölkədə yaşasalar da “qardaş respublikalar” sərhədlərinin miqyasını dəqiq bildirdilər. Tikanlı məftil olmasa da, dağ-dərə, yol-cığır, çay və göllər onları bir-birindən ayıran, yaxud birləşdirən coğrafi göstərici idi. SSRİ qurulanda “15 qardaş”ın hansı sərhədlərlə bu ittifaqa qəbul olunduğu Sovet konstitusiyasında da təsbit olunmuşdu. Eyni zamanda beynəlxalq sənədlərdə də, o cümlədən 1975-ci ildə Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Müşavirəsi (ATƏM) çərçivəsində imzalanan Helsinki Yekun Aktında da Azərbaycanın sərhədlərinin haradan keçdiyi bir daha öz əksini tapıb.

Azərbaycan 1991-ci ildə müstəqilliyini elan etdikdən sonra onun suveren sərhədləri də BMT tərəfindən məhz həmin sərhədlər çərçivəsində tanınıb. Bu gün Azərbaycan dövlətinin sərhəddə qurduğu postlar əslində rəsmi Bakının beynəlxalq sənədlərə əsasən atdığı addımların məntiqi nəticəsidir. Burada, ermənilərin iddia etdiyi kimi, ərazi işğal etmək yox, ərazilərin bərpasından söhbət gedə bilər. Bu postlar birbaşa olaraq BMT-nin qəbul etdiyi sərhədlər çərçivəsindədir. Amma 30 il Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasəti yürüdən rəsmi İrəvan ölkəmizin sərhədlərini də dəyişdirməyə, özü bildiyi şəkildə cızmağa cəhd göstərmişdir. Bu azmış kimi işğal etdiyi Azərbaycan ərazilərində qeyri-qanuni məskunlaşma siyasəti aparmışdır. Livandan, Suriyadan, İraqdan, Amerikadan və Fransadan etnik ermənilərin Laçın, Kəlbəcər, Şuşa və Qubadlı-Zəngilan bölgəsinə gəlmələri üçün şərait yaratmış və bununla da bütün büynəlxalq normaları kobud şəkildə pozmuşdur. Amma bu barədə indi Ermənistanı dəstəkləməyə uğursuz cəhdlər edən bəzi ölkələr, beynəlxalq qurumlar bir kəlmə də danışmırlar.

44 günlük müharibədən Azərbaycan qalib çıxdı. Ermənistanın Azərbaycan ərazilərində hərbi-siyasi mövcudluğuna son qoyuldu. Təbii ki, Azərbaycan Qarabağ və ətrafındakı 7 rayonu işğaldan azad etməklə, həm də sərhədlərini beynəlxalq qurumların sənədlərində göstəriləndi yerden cızmalı, oralara sahiblənməli idi. Belə də oldu, Azərbaycan 30 ildən sonra əzəli torpaqlarına qayıtdı. Və bu Ermənistan tərəfdən heç də birmənalı qarşılanmadı, narazılıqları bütün dünyaya yayıldı. Aydın məsələdir ki, şikayət etdiyi ölkələr, beynəlxalq təşkilatlar məsələyə heç

Ermənistan-Azərbaycan sərhədi: İrəvan nə etməyə çalışır?

də ermənisayağı reaksiya vermədilər. Çünki, sərhədlərin haradan keçdiyi, kimin haqlı, kimin haqsız olduğu hər kəs bilir.

Buna baxmayaraq Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan Rusiyalı prezidenti Vladimir Putinə Zəngəzur (ermənicə Sünik) bölgəsindəki vəziyyətlə bağlı yalan izahat verərək ondan hərbi dəstək istəməsi də heç bir çərçivəyə sığmır. Erməni tərəfinin mövqeyinə görə, Azərbaycan hərbiçiləri bölgəyə qanunsuz daxil olublar. Putin isə Paşinyanla söhbətində baş nazirə 10 noyabr bəyannaməsini bir daha xatırladı və tərəflərin sülhə sadıq qalacağına inandığını vurğulayıb. Paşinyanın mətbuat xidməti isə erməni xislətinə uyğun olaraq guya Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin “Azərbaycan hərbiçiləri əvvəlki mövqelərinə qayıtmalıdır” tələbi ilə çıxış etdiyi xəbərini yayıb. Rusiya Prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov isə Ermənistanla hərbi yardım məsələlərinin Moskva ilə İrəvan arasındakı ikitərəfli danışıqlarda “müzakirə edildiyini” söyləyib. Eyni zamanda, Kremlin nümayəndəsi bildirib ki, Vladimir Putin “vəziyyəti normalaşdırmaq üçün” Ermənistan və Azərbaycanla təmasları davam etdirəcəyini deyib. Amma Azərbaycan ordusu barədə heç bir cümlə işlətməyib.

Paşinyanın bölgəsindəki vəziyyətlə bağlı Rusiya Federasiyası Prezidenti ilə telefon görüşməsindən sonra Ermənistan Təhlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) Təhlükəsizlik Şuraları Katibləri Komitəsinə rəhbərlik edən Tacikistan Təhlükəsizlik Şurasının katibi Nəsrullah Mahmudza-dəyə növbədənənar iclas keçirilməsini tək-

lif edib. Təklifin səbəbi Ermənistan-Azərbaycan sərhədindəki vəziyyət olub. Qriqoryan guya “Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Ermənistanın sərhəd bölgələrinə nüfuz etməsi ilə bağlı faktlar”ı təqdim edib.

Əslində KTMT üzv ölkələrdən birinin müraciətinə 3 gün ərzində cavab verməli və tədbir görməli idi. Bu barədə hərbi qurumun nizamnaməsində də yazılıb. Amma hələ ki, KTMT-dən heç bir soraq yoxdur. Buradan belə nəticəyə gəlmək olar ki, hətta Ermənistan KTMT-də də inanmırlar. Ermənistan-Azərbaycan sərhədinin haradan keçdiyini üzv ölkələr İrəvandan daha yaxşı bilirlər.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Qazaxıstanlı həmkarı Kasım-Comart Tokayevlə telefon danışığı zamanı sərhəddə yaranan gərginlik barədə fikirlərini bildirib. Dövlət başçısı qeyd edib ki, İrəvan sərhədlərinin dəqiqləşdirilməsi prosesinə “qeyri-adekvat cavab” verir: “Ermənistanın bu məsələ ilə bağlı KTMT-yə müraciəti məsələni beynəlxalq arenaya çıxarmaq cəhdindən başqa bir şey deyil və bu tamamilə əsassızdır, sərhəddə qarşıdurma olmayıb, vəziyyət sabitdir, danışıqlar davam edir”.

Qeyd edək ki, KTMT-nin Nizamnaməsində Rusiya, Belarusiya, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Tacikistan və Ermənistanı da əhatə edən təşkilatın üzvlərinin bir-birinin müstəqilliyini, ərazi bütövlüyünü və suverenliyini müdafiə etməsi nəzərdə tutulur. Beləliklə, Ermənistan ərazisinə hərbi hücum olarsa, ehtimal ki, Rusiya KTMT tərəfdəşini qorumağa olacaq. Rusiyanın müdafiə naziri Sergey Şoyqu iki gün əvvəl erməni həmkarı Vaxarşak Arutyunyan ilə telefonla müzakirə et-

diyini söyləyib. Ermənistan Müdafiə Nazirliyinin rəhbəri vurğulayıb ki, “Azərbaycan hərbiçilərinin təcavüz etdiyi “Qara göl də daxil olmaqla bütün ərazilər Ermənistan ordusunun tam nəzarəti altındadır”. Şoyqu isə vəziyyətin sülh yolu ilə həll edilməli olduğunu bir daha vurğulayıb.

Göründüyü kimi həm Rusiya Prezidenti, həm də müdafiə naziri məsələnin sülh yolu ilə həll olunmasının vacibliyini vurğulayıblar. Yox əgər Azərbaycan həqiqətən Ermənistan ərazilərinə bir qarış keçmiş olsaydı, onda Rusiyanın həm siyasi, həm də hərbi rəhbəri Ermənistanla “narahat olma” mesajı vermədilər.

Makronlu Fransa isə hadisələrdən xəbərsiz, naşı birisi kimi davranaraq, sanki Azərbaycanın qələbəsini həz etməmiş kimi ultimatum dilində danışdı. Fransa Prezidenti erməni həmkarı ilə telefon görüşməsində Ermənistanla hər cür kömək edə biləcəyinə işarə vurub. Ermənistan hökumətinin başçısı Nikol Paşinyan “lazım olduğu təqdirdə Paris BMT mandatı çərçivəsində hərbi dəstək verməyə hazır olduğunu” deyib. Amma Paşinyan onu da deməyi unutmayıb ki, “Fransa prezidentinin reaksiyası birmənalı deyildi”. Çünki, Fransa prezidentinin əvvəlki cümlələrində hədə ritorikası olsa da, son cümlələrində “sülh”dən, “diplomatik üsullar”dan dem vurması Paşinyanın əhvalını korlayıb.

Fransadan əli üzülən Ermənistanın Baş naziri Rusiya ilə hərbi ittifaqın ölkəsinin təhlükəsizliyinin təməli olduğunu Moskvadakılara bir daha xatırladı: “Ermənistan öz təhlükəsizliyini necə təmin etməlidir? Əlbəttə, Ermənistanın xarici təhlükəsizliyinin təməli Rusiya ilə imzalanmış onlarla sazişlə müəyyən edilmiş hərbi ittifaqdır”.

Baş nazirin sözlərinə görə, Ermənistan və Rusiya 102-ci Rusiya hərbi bazasının imkanlarını genişləndirmək imkanlarını müzakirə edirlər. Bundan əlavə, bu bazanın Syunik bölgəsində bir filialının yaradılması məsələsinə baxılır: “Bu müzakirələrin müsbət nəticəsi hər kəs üçün uğurlu gələcək vəd edir. Rusiya sərhədçiləri Sünikdəki dövlət sərhədinin qorunmasında iştirak edəcəklər”.

Sonda Karnegi Moskva Mərkəzinin direktoru, Rusiya Beynəlxalq İşlər Şurasının üzvü Dmitri Trenin daha çox ermənilərin və Ermənistan rəhbərliyinin eşitməli olduğu fikirlərini diqqətə çatdırmaq istədi: “Moskva KTMT və Aİİ-dəki müttəfiqlərinə və ortaqlarına çoxdan açıq şəkildə bildirdi ki, daxili problemlərini onlar üçün həll etməyə çalışmayacaq və xarici əlaqələrdə yalnız öz öhdəlikləri çərçivəsində hərəkət edəcəkdir”.

Vəli VƏLİYEV

Kremlin Cənubi Qafqazdakı oyunu erməniləri “qane etmir”...

Ötən gün ermənilərin xarici işlər nazirinin müavini Artak Apitonyan ölkəsində akkreditə olunmuş diplomatik nümayəndəliklərin rəhbərləri ilə görüşdə Azərbaycanın Ermənistanla qarşı “agressiv ritorika”sından danışaraq onlara “şikayətçi düşüb”. Apitonyan görüşdə qeyd edib ki, Azərbaycan tərəfindən beynəlxalq hüququn “kobud şəkildə pozulması” bölgədə sülh və təhlükəsizliyə ciddi bir təhlükədir.

Ermənistanın beynəlxalq ictimaiyyətdən müvafiq cavab gözlədiyini deyən Apitonyan “ölkəsinin BMT Nizamnaməsinə uyğun olaraq ərazi bütövlüyünü və suverenliyini qorumaq hüququnu özündə saxladığını da” diqqətə çatdırmağı unutmayıb. Qeyd edək ki, bəzi erməni saytları nazir müavinin açıqlamalarına diqqət çəkərək, onun təmsil etdiyi nazirliyə nümayiş etdirdiyi istehzasını da gizlətməyiblər.

Bəli, Ermənistan öz ərazisini müdafiə etmək hüququnu özündə saxlayır. Erməni saytlarının əksəriyyətinin fikrincə, ermənilər “öz

ərazilərini” müdafiə etmir, sadəcə BMT Nizamnaməsinə uyğun olaraq “özünü müdafiə etmək hüququ” olduğunu xəbərdar etməklə, qarşı tərəfə bir növ “xox” gəlir.

Maraqlıdır ki, erməni saytları ölkədə vəziyyətin son günlər daha da ciddiləşdiyini bildirərək Ermənistanın “tarixdə ilk dəfə” yardım üçün hərbi-siyasi müttəfi KTMT-yə müraciət etdiyini bir daha xatırladırlar.

Qeyd edək ki, burada diqqətçəkən bir erməni etirafı da nəzərdən qaçmamalıdır. Məsələ bundadır ki, bu gün əksər ermənilər yaşadıqları cəmiyyətin narahatlıq dolu yaşantılarının artıq onlar üçün normaya çevrildiyini dilə gətirməyə başlayıblar. Təbii ki, bu, göz-

lənələn idi. Adətən “uzandıqı araba kölgəsini öz kölgəsi” bilənlərin aqibəti həmişə belə olub.

İndi İrəvanda akkreditə olunmuş diplomatik nümayəndələri bir yere yığıb “onlara özlərini haqlı” kimi təqdim etməyə çalışmaq və ya rusları ermənilərə “kömək etməməkdə” günahlandırmaq nə dərəcədə doğrudur?

“Bu gün Moskva Cənubi Qafqazı öz təsir zonasında saxlamaq üçün çox çətin bir oyun oynayır”. Qeyd edək ki, bu fikirləri “ArmlInfo” saytına verdiyi açıqlamasında erməni siyasətçi Arman Melikyan bildirib. Melikyanın sözlərinə görə, Ermənistanın Sünik bölgəsində baş verən son hadisələr zamanı Kremlin Azərbaycana qarşı “passivlik göstərməsi” onu bu qərara gəlməyə “vadar edib”.

Qeyd edək ki, erməni siyasətçi gəldiyi qərara “əsas” da getirir. Onun fikrincə, İrəvan və Bakı arasındakı problemlərin həlli ilə bağlı konsensus, xüsusi olaraq Moskva üçün vacibdir. Melikyanla görə, bu, bir çox hallarda Kreml tərəfindən məcburetmə məqsədi ilə edilir.

Bu cür xarici siyasət oyununu çox mürəkkəb bir oyun olduğunu bildiren erməni siyasətçi Cənubi Qafqazdan kənarda nüfuzlu qüvvələrin olması səbəbindən, Rusiyanın bölgədən qovulmasından ehtiyatlandığını da gizlətmir.

Ağasaf Babayev

Zaxarova: “Rusiya qarşıdurmanı dayandırmaq istəyir”

Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Mariya Zaxarova, Moskvada fələstinlilər və israillilər arasında görüş təşkil etmək üçün bütün tərəflərlə təmasda olduqlarını bildirib. SİA-nın xarici mətbuata istinadən verdiyi məlumata görə, Rusiya dövləti İsrail və Fələstinə görüşdürmək istəyir.

Zaxarova “Radio Rossii” radiosuna açıqlamasında bildirib ki, Moskvada görüşlər təşkil etmək təklifimiz hələ də qüvvədədir: “Fələstinlilərlə israilliləri bir araya gətirmək üçün tərəflər və orta şərq dövlətləri üzvləri ilə birlikdə çalışırıq”. Mətbuat xidmətinin rəhbəri qeyd edib ki, “fələstinlilər arasında bölünməni aradan qaldırmaq üçün digər tərəflərlə də işləyirik”.

Qönçə Quliyeva

- Bu yaxınlarda ölkə başçısının və ailəsinin Şuşada "Xaribülbul" festivalında iştirakı ilə bağlı bəzi nüanslara toxunmanızı istədim. Ümumiyyətlə, bu möhtəşəm festivalın əhəmiyyətini necə dəyərləndirirsiniz?

- Bildiyiniz kimi, 1992-ci ilin may ayının 8 - də Şuşa erməni qəsbkarları tərəfindən işğal olunub. Vətən müharibəsində 8 noyabr tarixində bizim Şanlı ordumuz Şuşada Zəfər bayrağımızı sancaraq qələbə çalıb və bizə bir daha o yerlərə getməyi nəsisib edib. "Xaribülbul" festivalının may ayında keçirilməsi heç də təsadüfi deyil. Çünki may ayında Şuşa bizdən qoparıldı. "Xaribülbul" festivalının Cıdır düzündə keçirilməsi milli birlik vəhdət günü kimi yaddaşlarda qalıb. Ondan başqa, Vətən müharibəsinin qaziləri dəvət olunub. Eyni zamanda mədəniyyət, sənət nümayəndələri də iştirak edirdi. Xüsusilə, orada, "Bayatı", "Şur" muğamı səsləndirildi. Şuşa nəhayət, öz sahiblərinə qovuşub.

- Ermənistanın bu məsələyə mövqeyi necə idi?

- Təbii ki, onlar sosial şəbəkələrdən, kütləvi informasiya vasitələrindən bu festivala qara yaxmağa və təxribat törətməyə çalışırdılar.

Dolların qiyməti yenidən qalxır

SİA beynəlxalq ekspert Asif İbrahimovun müəssisəsinə təqdim edir:

- Ölkə başçısı yeni infrastruktur layihələrinin əsasını qoydu. İstər yeni tikiləcək məscid binası, təhsil kompleksi və digərləri iqtisadi göstəricilərimizə nə kimi təsir edə bilər?

- Təbii ki, Şuşa mədəniyyət şəhəridir. Şuşa hər zaman turizm potensialı yüksək olan şəhər olub. Təhsil kompleksinin açılışı orada yaşayan insanlar üçün infrastrukturun inkişaf etdirilməsi ilə bağlı əlverişli şərait yaradıb. Orada elektrik stansiyasının və məscidin təməli qoyulub. Erməni mətbuatında bu dəfələrlə işıqlandırılır ki, Azərbaycan işğaldan azad edilmis torpaqları çox sürətlə bərpa etməyə çalışır.

- Ermənistan, Azərbaycan və

Türkiyənin kommunikasiyalarda birgə iştirakı və yaxud da bu kommunikasiyalardan Ermənistanın faydalanması gələcəkdə iqtisadi göstəricilər tərəfindən hansı irəliləyişlərə səbəb ola bilər?

- Bildiyiniz kimi, Ermənistan hal-hazırda həm iqtisadi, həm siyasi böhran içərisindədir. Ermənistan 44 günlük Vətən müharibəsində çox böyük itkilərə məruz qalıb, eyni zamanda iqtisadi itkilərə də. Ermənistanda istehlak olunan 150 - 200 min ton taxıl miqdarı var onun 150 tonu Qubadlı, Zəngilanda yetişdirilib oradan cəlb olunub. İki iqtisadi rayon mövcuddur: Yuxarı Qarabağ və Kəlbəcər - Laçın iqtisadi rayonları. Bu rayonlardan Ermənistan xammal ehtiyatları ilə yanaşı, eyni zamanda heyvandarlıqla da məşğul idi. Ermənistanın xarici borcu dövlət büdcəsindən təqribən iki dəfə çoxdur. Ermənistan bir çox infrastruktur layihələrindən kənarda qalmış dövlətdir. Ölkə başçısının dediyi kimi biz aparılan siyasət nəticəsində Ermənistanı dalana çevirdik. Zəngəzur dəhlizi

nin açılması həm Azərbaycan üçün iqtisadi əhəmiyyətə malikdir, həm də Ermənistan üçün. Azərbaycan artıq Avropa ilə Asiyayı birləşdirən yeni bir damardır, Türk dünyasını birləşdirən bir qoldur. Türk dünyası da 300 milyon əhali olan bazardır. Bu baxımdan çox önəmli həm strateji, həm iqtisadi əhəmiyyətə malikdir. İranla uzun müddətdir dəmir yolu layihəsi üzərində çalışırlar.

- Ümumiyyətlə, bu gün Qarabağın inkişafı üçün hansı işlər görülməsi vacibdir?

- Qarabağ çox zəngin tarixi, mədəni irsə malik bir regiondur. Orada iki iqtisadi rayon var, həmin o rayonlar hər bir resursları ilə təmin olunmuş ərazilərdir.

- Dolların qalxmaq ehtimalı varmı?

- Dollarla bağlı hal-hazırda stabil vəziyyət qalacaq. Bunu demək çətin olsa da, üzən məzənnəyə hələ də keçə bilməmişik. Üzən məzənnəyə keçmək üçün özünəməxsus bazar iqtisadiyyatı şəraiti olmalıdır ki, vəziyyətə uyğunlaşmaq

mümkünləşsin. Düşünürəm ki, bu Mərkəzi Bankın qərarından asılıdır. Dollarla bağlı fərq olacağını düşünürəm. Ən azından sentyabr ayına kimi bu hal davam edə-cək.

- Mənzillərin və torpaq sahələrinin baha olması nədən qaynaqlanır? Faiz nisbəti niyə bu qədər yüksəkdir? Sadələşdirilmiş kredit mexanizmi tətbiq etmək olmaz?

- Bank sektoru ilə bağlı bəzi işlər aparılmalıdır. Bizdə tək şəxsiyyət vəsiqəsi ilə evdən çıxmadan kredit əldə etmək olur. Rəqabət mühitini artırmaq lazımdır.

- Ölkə iqtisadiyyatını daha da artırmaq üçün nə kimi işlər görülməlidir?

- Burda da kompleks işlər görülməlidir. İlk olaraq hökumətin təşkilat strukturu dəyişiklik olmalıdır. Məsələn, mən düşünürəm ki İcra Hakimiyyətləri ləğv edilməlidir. Daha rahat və sadə idarə olunan modelə keçirilməlidir.

Ayşən Vəli

Məğlub ideologiyalar məhvə məhkumdur. Ermənilər belə bu psixologiyası xəstə olan yolla getməli deyil. Bəlkə onların erməni xəstəliyinin dərmanını elə biz verə bilərik. Onları tarix boyu dəfələrlə qovmuşuq və böyük ehtimal gələcək nəslin də üstünə onları qovmaq kimi bir iş düşəcək. Bəs onların dərmanı nədir?

Əvvəlcə 1945-ci ildən sonrakı Almaniyaya baxaq və sual verək ki, niyə onların çağlayan radikal sağ ideologiyası məhv oldu. Bugünkü gün kifayət qədər dəstəkçisi olan AFD partiyası qalıb gələ bilmir. Çünki, almanlar yaxşı bilir ki, faşizm həlli yolu deyil, faşizm faciədir. Bu əsaslı həqiqəti isə onlara yaxşıca başa salıblar. Ölüm düşgənlərində olan bir almanın nə də onun nəvəsinin yenidən radikal sağa meyl edəcəyi çətin məsələdir. Onlara bu ideoloji və nəzəri olaraq tam izah olunub. Alman xalqı bunun cəzalarını indi də çəkir. Deməli siyasi praktikaya baxaraq nələrsə etmək mümkündür. Fərz eləyək ki, yandırılmış Kəlbəcər kəndlərini ya da ıçalatı səpələnmiş heyvanlarla dolu yolu görən erməni tələbə yaxud azyaşlı bir də əcdadlarının səhvin təkrarlamaz. Bu fərziyyə özünü doğrultmasa belə bunu etmək nümunəvi olardı.

Düşünün erməni vəhşiliyinə ekskursiya edən iki avtobus azyaşlı var. Onlar ömürləri boyu nifrətdən uzaq qalmalı olduqlarını biləcəklər. Bu onların beynində xoş bir travma olaraq qalacaq. Onlar evlərinə qayıdanda artıq valideynlərinin cəfəngləri onlara inandırıcı gəlməyəcək. Axı cəza tərbiyənin tək yolu deyil. Təminat, sanksiyalar və hərbi-sizləşdirmə ilə bərabər onlara kimə ağıl da verməlidir. Onlara inanmaq ya da bağışlamaq olmaz amma onlara bunu əyani göstərmək o qədər də çətin olmamalıdır. Çünki ehtimal vermək olar ki, onlar yenə də özlərini toparlayıb hücum haqda düşünəcəklər. Yuxarıda dediyim ekskursiya məsələsi ən yaxın tarixdə gerçəkləşə bilməsə də ən azından viran qalmış ərazilərə tərəfsiz erməni jurnalistləri cəlb oluna bilər. Onların bütün bu tarixi fantastika janrında yazılarını inad biz xalq olaraq tarixi çox dəqiq bilməliyik. Çünki cəbhədəki müharibə bitdi və əgər 2120 də 2020-ci il erməni soyqırım yalanını eşitmək istəmiriksə biz taxirimizi bilməyə məcburuq. Məsələn, mən bir tələbə olaraq

xəstəliyinin müalicəsi

ermənilərin uydurma çarına qarşı 2-ci Tıqranın Türk-Matay, Amaday və ya Əhəməni farsı olduğunu isbat edə bilərəm (tiqr-Daclə çayının adından götürülüb). Tıqris isə sürətli ox deməkdir. Həmin dövrdə Daclə çayı ətrafındakı kompakt yaşayan türkləri nəzərə alsaq və onların oxçuluq sənətində uğurlarını düşünsək Tıqranın erməni olmasının heç bir ehtimalı yoxdur.

Daha aydın formada erməni yalanları. Midiya-Əhəməni dövlətlərinin tərkibində sabit dövr keçirdikdən sonra, dövlətin dağılması ilə ermənilər Çarlıq yaratmaq fikrinə gəlirlər ki, öz uydurma mənbələrində buna nail olduqlarını yazırlar. Halbuki onların yaşadığı ərazi Bizans-Sasani arasında bölünmüşdü. Daha əvvəlcə isə onların uydurma çarları 2-ci Tıqran Selevkilər parçalandıqdan sonra Suriya ərazisinə işğalçı yürüşlər edib. Belə ki, e.a 140 da doğulmuş Tıqran əcdadları ilə bərabər Əhəməni-Midiya kökənli sərkərdə idi. Deməli bu köçəri qaraçı tayfa birliyi Tıqranı sahiblənilir və keçmiş bünövrə atmaq istəyir amma anlamır ki, gələcəkdə daxmaya bünövrə inşa etmək üçün əvvəlcə onu sökmək lazımdır. Onların eradan əvvələ dair heç bir yalan iddiası sübut oluna bilmir. Tarixi yalanlarını az bilən ermənilər hər tarixi faktı özələrinə yer eləməyə çalışır, ağılmalı soqırımlar düşündürdülər. Məsələn 1453 İstanbul fəthində belə orda soyqırıma uğradıqların iddia edənlər də var. Yeni sevindirici haldır ki, onlar dövlət qurmaq eşqinə 10-cu əsrdə düşür. Bu fikir qaraçı

raçı tayfasının ağılına daha öncə gəlsəydi yəqinki altpalioiti hətta Tanzaniyadakı ilk insanı da mənimsəyərtilər. Önümüzdə dinovavr çapan erməni çarlarının portretini atardılar.

Ağlımıza belə bir sual gələ bilər bəs bu fikirləri onların ağılına kim salıb? Rus və müəyyən müddətlərdə də Qərb siyasətinin Qafqazda, Turanda təsir dairəsi yaratmaq, öz

çirkin planları həyata keçirmək üçün əlaltıya ehtiyacı var idi. Buna daha dəqiq Pyotrun vəsiətnaməsində şahid olmaq olar. Daha əvvəlcə isə sonrasında da ermənilər rus çarlarına hədiyyələr göndərirlər, onlara yaxınlıq etməyə çalışırdılar. Çox keçmədən 18-ci əsrdən başlayaraq onlar kitablara öz tarixi uydurmalarını yazmağa başlayırlar.

Daha sonrakı hadisələrdə isə ermənilər Osmanlı daxilində çaxnaşmalar yaratmaq üçün birbaşa qərbdən dəstək alırdılar. Osmanlı ərazisində uzun müddət yaşayan ermənilər, radikal təbliğatlardan sonra, qısa müddətdə türk düşməninə, terrorizmə, xainə çevrilirdilər. Uzun illər baqqal, dülgər olan ermənilər bir anda kəşfiyyatçıya çevrilirdilər. Sanki onlar neçə əsrlərdir bunu gözəylərmişçəsinə türkləri arxadan vurdurdular. Türklərin zəif düşdükleri hər yerdə ermənilər baş qaldırırdılar. Sanki türkləri öldürmək onların geninə yazılmışdı. Onlar Gəncə Xanlıqı uğrunda döyüşdülər, 1-dünya müharibəsinə kimi heç bir fursəti qaçırmadan hesablarına yaşadıkları türkləri öldürdülər. Onların bu xainliyi Los Angelesdəki Türk Səfərinin qətlindən tutmuş Türkmənistanı marşrutlardan birində olan terrora kimi əhatə edirdi. Onların psixologiyasına tanıtq olsanız ayda, marsda məskunlaşdıqdan sonra belə orda torpaq iddiaları edib, türklərin arxasını çevirdiyi anı gözəldiklərini bilərsiniz. Əgər bir erməni düşsə, yalan iddialar edəcək, əgər bir erməni gözəlyirsə türk arxadan vuracaq.

Bəs biz çıxdığımız qalib müharibədən sonra nələrlə etməliyik ki, 100 il sonra yeni xocalılar, mart qırğınları olmasın. Belə ki, yazıdaakilə baxdıqda əmin olmaq olar ki, ermənilərin və onların havadarlarının türkəfobiası heç vaxt sonlanan deyil. Deməli biz türklüyümüzdə layiq olsun deyə adil davranıb onları islah etməliyik. Amma bu xırda bağışlanmadan yox uzun bir fundamental təbliğatdan ibarət olmalıdır ki, ilk abzaslarda qeyd etdim. Bununla bərabər biz yenə də inkişaf etməliyik ki, ikinci Qarabağ müharibəsindəki kimi heç kim özünə türk kimi düşmən arzulamasın. Tam realist siyasi baxışa sahib olmaq aqressiv nəticələr yarada bilər. Halbuki silahı yerə atmaq da xudbinlik olardı. Deyə bilərik ki, türkün nəyi olmasa da düşməni bol olar. Mən inkişaf dedikdə isə yalnızca militaristləşməyi nəzərdə tutmuram. İnkişaf tək cərd orduda, sənayedə yox millətimizin ürəyindəki vətən sevgisində olmalıdır. Vətənin buna həmişə ehtiyacı var. Bu qəhrəman vətən sevilməyə dəyər. Necə ki, bu vətən min illərdir onu sevdələrin çiynində dayanıb. Odlar diyarının ən böyük sərvəti onun qorxu bilməz, vətən dedikdə itirəcəyi başqa heç nəyi olmayan oğullarıdır. Biz elə həmin igidlərin sayəsində qalıb gəldik. Ölümləri ilə vətən olan igidlərin ruhuna Tanrı qut versin. Bizdə də öldükdən sonra yalnızca torpaq olmamağı nəsisb etsin. Çoxumuz bilməliyik ki, insanların birdəfəlik gətdikdən sonra qoyduğu ən böyük miras onların etdikləridir. İnsan sadəcə bədəndən və biofomadan yox həm də xatirələrdən ibarətdir.

Dövlətimizin siyasi arenadakı yeri isə möhkəmlənməyə davam edir. Artıq Nato üzvləri öz iclasını Bakıda keçirir, İsrail Türkiyə ilə yaxınlaşmağa gedən yolun bizdən keçdiyini görür. Bütün bu amillər Azərbaycanı birbaşa siyasətin ağışına alır. Bu şəraitdə ayaqüstə qalmaq isə hər dövlətin işi deyil.

Erməni dövlətinin bu sahədə necə yanıldığı bir cə ay müddətində hamıya bəlli oldu. Halbuki, Paşinyan öz tayfa birliklərinə Bakını vəd edirdi. Qərbin verdiyi vədlərə aldanan ermənilər hələ yuxularında darı görürlər. Hələ də inanırlar ki, qadınlarını sataraq özlərinə havadar tapa biləcəklər. Deməli bu gün ermənilərə tək siyasi rəqib eskort şirkətləridir.

Zərdüş Quluzadə

Azərbaycan təhsili beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılır

Azərbaycanda dövlət başçısı tərəfindən təhsilə böyük önəm verilməsi, yeni proqram və layihələrin, təhsil islahatlarının həyata keçirilməsi Azərbaycan təhsilinin dünya standartları səviyyəsində qurulmasına səbəb olub. Təbii ki, dövlətimiz tərəfindən həyata keçirilən tədbirlər ölkəmizin uğurlu gələcəyindən xəbər vermiş olur.

Bu istiqamətdə islahatlar davamlıdır. Təbii ki, təhsil ölkəmizin ümumi inkişafına uyğun şəkildə inkişaf edərək, ən müasir tələblərə cavab verməlidir. Mövcud inkişafın daşıyıcı olması üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışlarının birində qeyd etdiyi kimi, insanlar hazırlıqlı və gənclər bilikli olmalıdırlar. İnkişaf etmiş ölkələrin təcrübəsi, keçdiyi tarixi yol bir daha göstərir ki, məhz həmin dövlətlərdə təhsilə, elmi inkişafa böyük önəm verilir, islahatlar aparılır. “İnkişaf etmiş ölkələrin təcrübəsinə baxdıqda, görürük ki, onları inkişaf etmiş ölkələrə çevirən təbii resurslar yox, məhz bilik, savad, təhsil və elmin inkişafıdır”, deyən dövlət başçısı artıq 17 ildir ki, Azərbaycanda qara qızılı insan kapitalına çevirmək prinsipi əsasında islahatlar aparıldığını bildirib: “Bu illər ərzində tamamilə yeni, müasir nəsil yetişib və gənclər bu gün bütün sahələrdə özlərini göstərir. Onların fəallığı, bilikləri, müasir texnologiyalara marağı ölkəmizi gücləndirir”.

Bildiyimiz kimi, ümumtəhsil məktəblərinin təmir-tikinti işləri də son illərdə davamlı olaraq həyata keçirilir və bu, təhsilalanların tədris şəraitinin yaxşılaşdırılmasına, tədrisin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə xidmət edir. Son illərdə çoxlu sayda yeni məktəb binasının və korpusların inşası, mövcud təhsil müəssisələrinin yüksək səviyyədə yenidən qurulması, onların zəruri tədris avadanlığı ilə təchiz olunması təhsil sahəsinin müasirləşdirilməsi istiqamətində həyata keçirilən işlərin tərkib hissəsidir. Bu günlərdə dövlət başçısı “Bakı şəhərində və onun qəsəbələrində təhsil müəssisələrinin tikintisi, əsaslı təmiri və bərpası ilə bağlı tədbirlər haqqında” Sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, “Azərbaycan Respubli-

kasının 2021-ci il dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü”nün 1.14.1-ci yarım bəndində göstərilmiş 20,0 (iyirmi) milyon manat vəsait Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə ayrılıb. Azərbaycan Prezidentinin 17 may tarixində işə imzaladığı “Qəbələ rayonunun Nic qəsəbəsində yeni ümumtəhsil məktəbi binasının tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında” Sərəncamı təhsilə ayrılan diqqətin davamlı olduğunu bir daha göstərmiş oldu. Sərəncama əsasən, Qəbələ rayonunun Nic qəsəbəsində 4 nömrəli tam orta məktəb üçün 360 şagird yerlik yeni binanın tikintisi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinə ilkin olaraq 1,5 milyon (bir milyon beş yüz min) manat ayrılıb. Təhsilin inkişafı ilə bağlı qəbul olunan mühüm strategiya və proqramlar nəticəsində dövlət büdcəsindən təhsilə ayrılan xərclər əhəmiyyətli şəkildə artıb. Təhsilin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, onun infrastrukturunun müasir tələblər səviyyəsində təşkili istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər davamlıdır. Qətiyyətlə deyə bilərik ki, müasir dövrümüzdə təhsil sahəsində islahatların ən mühüm mərhələsi yaşanılır. Təhsilin məzmunu və keyfiyyəti və təlimin təşkilinə verilən tələblər ciddi yeniləşmə və müasirləşdirmə prosesləri gedir. Təhsilin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırmaq üçün atılan addımlar onu deməyə əsas verir ki, Prezident İlham Əliyevin “qara qızıl”ın insan kapitalına çevrilməsi çağırışı öz nəticəsini verir.

Zümrüd BAYRAMOVA

Mariya Suvorovskaya: “Bakı mənim üçün güc mərkəzidir”

Tanınmış rus yazıçısı Mariya Suvorovskaya tez-tez Bakıya gəlir. “Mən Azərbaycanı sevirəm, qonaqpərvər insanlarını sevirəm, dənizə və günəşə pərəstiş edirəm və bu sevginin əbədi olduğunu düşünürəm”- deyir. SIA xəbər verir ki, “Moskva-Bakı” portalında “Biznes-Dialoq Media”nın baş direktoru, Rusiya Ticarət və Sənaye Palatasının korporativ media üzrə alt komitəsinin sədri Mariya Suvorovskaya ilə müsahibə dərc olunub. Maraqlı məqamlara toxunulan müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

mərkəzi”dir.

- Bakıya hazırkı səfəriniz nə ilə bağlıdır? Bu dəfə Azərbaycana nədən ötrü gəldiniz?

- Azərbaycan paytaxtına indiki səfərim qismən “Noç, Avqust. Baku” adlı yeni bir kitabımla bağlıdır. Kitabın buraxılışı ilin sonuna planlaşdırılır. Buraya bir sevgi hekayəsi ilə birləşən ondan çox hekayə daxildir. Hal-hazırda ikinci kitabım “Dom u vinoqradika” in ekranizasiyası məsələləri üzərində də işləyirəm. Bu, bir kişinin və bir qadının gözəl bir sevgi hekayəsinə əsaslanır, bu kitab vasitəsilə Azərbaycan şərabçılığının tarixini və ənənələrini göstərməyə qərar verdim. Təəssüf ki, mövcud pandemiya vəziyyətinə görə bu kitabımı Bakıda təqdim etməyə vaxtım olmadı. Onu Moskvanın kitab mərkəzlərində satın almaq olar. Qeyd etmək istədim ki, eyni adlı kitabımın əsasında keçən il “Kaspiyan Media Qrup” və “Biznes Dialoq Media” ortaqlar “Xəzər üzərində Yelləncək” bədii filmi çəkdi. Bu, Xəzər dənizi üzərindəki emosional bir yelləncəyə çırpılan minlərlə eyni hekayə və taleyə bənzəyən bir sevgi hekayəsidir.

Yeri gəlmişkən, “Kaspiyan Media Qrup” və “Biznes Dialoq Media” daha bir ortaqla - Sibir neftini kəşf edən azərbaycanlı Fərman Salmanov haqqında film hazırlayırlar. Onun təbii mayın sonunda başlayacaq. Çəkiliş qrupu həm Azərbaycanda, həm də Rusiyada böyük bir iş gördü ki, bu da pandemiya dövründə olduqca çətin idi. Fərman Salmanovun ailəsi ilə, onunla uzun illər işləmiş və dost olan insanlarla görüşdük. Filmin ssenarisini məşhur azərbaycanlı kinorejissor və ssenarist Ramiz Fətəliyev yazmışdır. Layihənin baş prodüseri Hüseyin Cavadzadədir. Düşünürəm ki, bunun sonunda və ya gələn ilin əvvəlində təqdim etməyi planlaşdırdığımız maraqlı və məlumatlı bir kinolent alacağıq.

- Ümumi karantin və pandemiya həyatın demək olar ki, bütün sahələrini əhatə etmişdir. Özünü təcrid etmə rejimi işinizə necə təsir etdi?

- Demək olar ki, heç bir problem yoxdur. Sərt karantin şəraitində işləməyə davam etdim. Lakin, çox vaxt onlayn işləyirdim. Biznes-Dialoq Media nəşriyyat-kommunikasiya qrupunun qurucusu və həmtəsisçisiyəm və Rusiya “Business Guide” jurnalının baş redaktoruyam. Sosial fəaliyyətim Rusiya Federasiyasının Ticarət və Sənaye Palatası ilə bağlıdır, burada Palatanın korporativ media üzrə alt komitəsinə rəhbərlik edirəm. Bir nəşir kimi sahibkarlığın mediaya münasibətinin necə dəyişdiyini nümayiş etdirən Komitənin əhəmiyyətini başa düşürəm. İndi informasiya siyasətinin bölgələrdəki iqtisadi vəziyyətə, investisiyaların cəlb edilməsinə və müəyyən sahələrin inkişafına necə təsir etdiyini görə bilərsiniz. Bu gün KİV-lər müəssisələrə bütün iqtisadi dəyişiklikləri hiss etməyə, səlahiyyətlilərə işin ehtiyaclarını izah etməyə kömək edir. Bundan əlavə, Biznes-Dialoq Media “World Business Guide” jurnalını elektron formada nəşr etməyə davam edir.

**Müsahibə aldı - Samirə Kazımova
Tərcümə etdi - Elçin Bayramlı**

“Gürcüstanın hakimiyyət dairələri bu məsələyə həssas yanaşmalıdırlar”

“Gürcüstanda həmvətənlərimizə qarşı zorakılığın törədilməsi təəssüf doğurur və yolverilməzdir. Azərbaycan xalqı hər zaman tolerantlığı, multikulturalizmi dəstəkləyən bir xalqdır. Azərbaycanda müxtəlif xalqların nümayəndələri dinc yanaşı yaşayırlar, inkişaf edirlər və başqa ölkələrdə də azərbaycanlılar yaşadıkları ölkələrdə müxtəlif xalqlarla dinc şəraitdə mövcud olmağı bacarırlar”. Bunu SIA-ya açıqlamasında millət vəkili Elşad Mirbəşiroğlu bildirib.

Hazırda orada hüquq-mühafizə orqanları iş aparmaqdadırlar. İlk reaksiya bundan sonrakı vəziyyətin normalaşması haqqında ümidlər yaradır. Sadəcə olaraq, belə halların qarşısının alınması haqqından da düşünmək lazımdır. Bir daha vurğulamaq istəyirəm ki, bu məişət zəminində yaranan bir münəqişədir. Lakin bildiyiniz kimi, etno milli zəminində münəqişələrin yaradılmasında maraqlı olan güclərdə var. Elə götürək erməniləri, onlar həmişə yirtici təcavüzkar olublar.

Onlar azərbaycanlılarla gürcülər arasında baş vermiş bu son hadisədən özləri üçün mənfəətli məqamı götürməyə cəhd edə bilirlər. Yəni azərbaycanlıların münəqişəyə meyilli olmaları obrazını yaratmağa çalışa bilərlər və bu istiqamətdə ilkin bir cəhdləri də biz görməkdəyik. Ona görə də, düşünürəm ki, bu bütövlükdə Gürcüstanın özünün təhlükəsizlik məsələsi kimi qəbul olunmalıdır ki, Gürcüstanda yaşayan xalqlar arasında hər hansı bir etnik, dini, məişət zəminində insidentlər, ziddiyyətlər, qarşıdurmalar baş verməsin. Baş verə biləcək xırda məişət qarşıdurmaları gələcəkdə hansısa dairələrin əlində bir alətə çevrilə bilər. Bunun qarşısı operativ olaraq alınmalıdır”.

Gülyana

Onun sözlərinə görə, Gürcüstanda baş verənlər siyasi çaralarına varmaq üçün ilkin əsaslar mövcud deyil: “Məsələ haqqında ilkin təəssürat ondan ibarətdir ki, bu məişət mübarizəsi zəminində baş vermiş bir hadisədir. Yəni orda azərbaycanlıya məxsus mağazadan alış-veriş edib gürcünün ödəniş etmək istəməməsindən yaranan bir münəqişədir. Təbii ki, belə halların qarşısı vaxtında, operativ şəkildə alınmasa, bu xalqlar

arasındakı münasibətlər üçün yaxşı heç nə vəd etməz. Gürcüstan hakimiyyət dairələri bu məsələyə həssas yanaşmalıdırlar və Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlıların hüquqlarının qorunmasına diqqət etməlidirlər”.

E.Mirbəşiroğlu bildirdi ki, belə hadisələr tez-tez baş versə, bu, gələcəkdə geniş miqyas və fərqli xarakter ala bilər: “Gürcüstanın daxili işlər orqanları məsələyə operativ reaksiya nümayiş etdiriblər.

Media və internet insanların zehni və əqli inkişafında mühüm qol oynayan amillərdəndir. Əsasən televiziya bu amillərin başında durur. Hər gün evimizdən hava məlumatından tutmuş cizgi filmlərinə qədər müxtəlif TV proqramlarının səsi eşidilir. Reklam TV proqramları kateqoriyasına daxil olmasa da, indi istər yerli, istər xarici telekanalların efirində uzun müddətli reklamlar bir növ proqram halında təqdim edilir. Hətta bu haqda yarızarafat, yarıciddi belə deyirlər: televiziya reklamların arasında hərdən veriliş də verirlər. Bəs bu reklamlar bizim, xüsusən də uşaqlarımızın psixologiyasına necə təsir edir? Bu yazımızda bu məsələni araşdırmağa çalışmışıq.

Uşaqlar niyə reklamı sevir?

Böyükler sevimli proqramlarını izləyərkən araya "pərçimlənən" və 20-30 dəqiqəyədək davam edən reklam fasiləsi zamanı ya kanalı dəyişir, ya da bu arada hər hansı bir işlə məşğul olurlar. Amma bu reklamların da davamlı izləyiciləri var. Onlar 2-8 yaş qrupunda olan uşaqlardır.

Araşdırmalar göstərir ki, reklamlar uşaqların həm psixoloji, həm də fiziki inkişafına ciddi şəkildə mənfi təsir edir. Səkkiz yaşa qədər olan uşaqlar adətən reklam seyr etməyi sevir. Bu yaşda uşaqlar reklamın yaxşı və ya pis məqsədlə çəkildiyini ayırd etmək gücünə malik olmadıqları üçün təsirinə tez düşürlər. Azyaşlılar reklamların şişirtmə, fərqli təqdim etmə və aldatma bacarığını qavramadıqları üçün göstərilən kadrlara aludə olurlar.

Bütün uşaqlar bir qayda olaraq birçə dəfə izlədiyi reklamın məzmununu yadında saxlaya bilir. Küçədə, mağazada o məhsula rast gələndə ilk baxışdan tanıyır. Efirdə daim təkrarlanan reklamlar uşağın məhsulla əlaqədar istəyini artırır getdikcə güclənəsinə səbəb olur. Uşaq həmin məhsulu qiymətindən və vacibliyindən asılı olmayaraq israrla tələb edir.

Bu? artıq çoxdan elmi şəkildə təsdiqlənmiş faktır- Subliminal mesajlarla, xüsusi səs effektləri ilə dolu olan reklamlar və multfilm uşaq psixologiyasına dağıdıcı təsir göstərir, onların xarakterini mənfi istiqamətdə formalaşdırır.

Reklamlar uşaqların piylənmə xəstəliyinə tutulmasına səbəb olur

Bu gün dünyada 120 milyon çox uşaq şişmanlıqdan və ifrat piylənmədən əziyyət çəkir. Səbəbini bilirsinizmi? Uşaqların süni qidalarla qidalanması bu xəstəliyin başlıca səbəblərindən biridir. Ağıllı və savadlı valideynlər uşağı mümkün qədər təbii qidalandırmaya çalışsa da, hər gün efirdə gördüyü bəzəkli paketlərdəki süni qidaların reklamları uşaqları cəlb edir.

Bir çox uşaq məhz reklamda təklif edilən qidalarla qidalanmaq istəyir, bu da onların orqanizmində problem yaradır. Çünki reklamlarda adətən süni qidalar təklif edilir ki, bu qidaları həkimlər orqanizm üçün zərərli hesab edir. Fast-Food - hamburger, çipsi, sendviç, çizburger, döner kimi süni qidalar, bir çox süni kimyəvi içkilər uşaqlar üçün əsas qida vasitəsinə çevrilir.

Psixoloqlar bildirir ki, uşaqların reklamda gördüklərini tələb etməsi və reklamın yalançı təsiri altı-

na düşməmələri üçün onlara reklamın göstərilmə səbəbini və məqsədini anlatmaq lazımdır. 8 yaşadək olan uşaqların televiziya reklamlarında gördüyü hər hansı bir mövzu ətrafında analiz etmək qabiliyyətini ona böyükler öyrətməlidir. Onları başa salmaq üçün isə, efirdə reklam gedən anda ona münasibət bildirmək olar.

Məsələn, tutaq ki, hər hansı bir şokoladın reklamı verilir və övladınız reklama aludə olub orada səsləndirilən "onu yeyəndə uşaqlar güclənir" kimi sözləri təkrar-təkrar deyir. Siz isə övladınızın ifrat dərəcədə şokolad sevgisinin qarşısını almaq məcburiyyətindəsiniz. Bunun üçün "bu şokoladın səni gücləndirəcəyinə əmin ola bilmərik, sən onu yeyəndə üzündə qırmızı ləkələr də əmələ gələ bilər. Səhər

Reklamlar uşaq psixologiyasını necə dağıdır?

Uşaqları reklamlardan niyə uzaq tutmalıyıq və ya sizin uşağınızı kimlər və necə "tərbiyə" edir?

yeməyində yediyin bal və pendir səni daha güclü edir, inanmırsan yoxlayaq".

Uşağın bacara biləcəyi bir oyun təşkil edin, onun qalib gəlməsinə müvəffəq olun və ona sübut edin ki, səhər yediyi təbii pendir, meyvə və bal həqiqətən də ona güc verib.

Multfilm qəhrəmanlarının reklamda istifadəsi hansı təsirə malikdir?

Uşaqların oxşamaq istədiyi bir cizgi qəhrəmanı olan reklamlar uşaqları yalnız istiqamətləndirmək qabiliyyətinə malikdir. Bir çox reklamda qarşılaşdığınız yalan və şişirtmə məzmunlar, dürüst olmayan məlumatlar uşaq zehniində real həyatdan uzaq xəyal dünyası yaradır.

İllər öncə, televiziya çalışdığım vaxtlarda iştirak etdiyim bir tələfjissorluq kursunda treynerimiz, Rusiyanın ORT telekanalının baş rejissoru Rauf Mamedov bizə demişdi: "Televiziya kanallarında çox reklam olunan məhsulun tərifı belədir: Mən satılmıram, məni alın. Yəni, qısa desək, yaxşı məhsulun reklama ehtiyacı olmur".

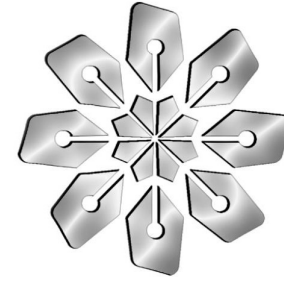
Bu gün valideynləri narahat edən əsas məsələlərdən biri də oyuncaqlar problemdir. Övladına diqqətlə oyuncaq seçən hər bir valideyn reklamlarda təklif edilən oyuncaqların bir çoxunun zərərli olduğunu bilir. Amma aramızda bu barədə məlumatı olmayan vali-

deynlər də çoxdur. Belə valideynlər övladının reklamlarda gördüyü və israrla istədiyi oyuncağı alır, amma onun nə üçün reklam edildiyini, hansı məqsədlə uşaqlara ünvanlandığını bilmir.

Ən adi bir misal, bir çox uşağın çox sevdiyi "Callio" cizgi filmi. Çoxları onu "Kayu" kimi tanıyır. Cizgi filminə təbliğ edilən Amerika həyat tərzı, amerikan psixologiyası bir yana, biz film qəhrəmanının oyuncağını təbliğ edən reklamı barədə danışacağıq. Adi bir maket və üzərində iki qarış parçadan geyimi olan oyuncaq Kayunun reklamı hər gün saatlarla yayımlanır, hər gün yeni bir məhsulunu reklam edirlər.

Gah Kayu qələmi, gah Kayu gəmisi, gah Kayu yazı taxtası, gah Kayu balışı, gah Kayu lampası, gah da Kayunun qohumlarının və evinin maketi reklamda göstərilir. Qeyd edim ki, bu məhsulu alan valideynlər də kifayət qədərdir, övladının otağını "kayu güşəsi" edən valideynlər bu məhsulun uşağın psixologiyasında açdığı uçurumlar barədə bilmir.

Uşağın real həyatdan uzaqlaşması, Kayusuz həyat təsəvvür edə bilməməsi bu problemlərin başında durur. Burda cizgi filmi vasitəsilə böyük biznes maraqları aysber-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Gender, ailə və demoqrafiya məsələlərinin işıqlandırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Psixologiya və Konsultasiya Mərkəzinin psixoloqu Ülker Nadirovanın fikrincə, bu məsələ çox valideynlərin marağını cəlb edir və narahatlıqlarını bildirirlər: "Uşaqların reklama baxmasının birinci səbəbi, reklamların qısa müddətli və ilk baxışda uşaq beynini yoran ol-

nasız və qorxunc süjetli cizgi filmlərinə maraqla baxırlar. Çünki köhnə cizgi filmlərində indiki rəngarənglik, sürətlilik yox idi, uşaqların beynini yoran effektlərdən istifadə edilmirdi, uşaqlar yaşlarına uyğun böyüyürdülər, amma indi istər reklamlar, istərsə də cizgi filmlərində o qədər rənglərdən istifadə edilir ki, uşaqlar ona aludə olur".

Reklamlarda uşaqlara qumar təbliğ edilir!

İçindən hədiyyə çıxan, yumurta formasındakı şokoladları hamı tanıyır, adını yazmaq "reklam" olar deyər qeyd etmədik. Əslində, bu məhsula "şokolad içində oyuncaq" demək düzgün deyil, "oyuncağın yanında azacıq şokolad" kimi ifadə etsək, daha doğru olar. Çünki təxminən 1 manata təklif edilən bu məhsulun içindən bir neçə qram kaucukdan ibarət kiçik bir oyuncaq və dəftər vərəqi qalınlığında azacıq şokolad çıxır, amma uşaqlar bu məhsulu çox sevir. Səbəbi də reklamlarda təbliğidir. O qədər cəlbədicə reklam hazırlanır ki, hətta böyük insanlar da maraqlıdır ki, onun içindəki "sürpriz" nədir.

Bir reklam da var, buna xüsusi diqqət çəkmək istəyirəm. Türkiyə telekanallarından birində izlədim və izlədiyim andan etibarən bu reklamın təbliğ etdiyi dəhşətli məsələ məni düşündürdü. Deməli, reklam belədir - Üç uşaq bir masa ətrafında oturub. Filmlərdə görmüş olarsınız, qumar oynanan səhnələrdə masanın üzərində bir lampa asılır, yalnız masaya işıq düşür və kamera masa arxasında oturanların ətrafında fırlanır.

Reklam da eynilə belə idi, uşaqlar "sürprizli şokolad"ın içindən nə çıxacağını təxmin etməyə çalışırlar. Doğru cavabı tapan şokolada və təbii ki, içindəki "sürpriz"ə sahib olmalıdır. Doğru cavabı bilməyən uşaqlar oyundan çıxır. Eynilə, qumarda uduzanların oyununu tərk etmələri kimi. Qısaqı, reklamda şokolad yox, qumar təbliğ edildirdi...

Ümumiyyətlə, uşaq tərbiyəsi çətin məsələdir, bunu ancaq ağıllı, savadlı valideynlər bacara bilərlər. Bu çətin prosesi fındıldaqqı reklam menecerlərinin ümidinə buraxmaq olmaz. Əslində, olar, amma bu halda sonrakı nəticəsi çox ağır olaçaq...

Lalə Mehralı

qın yalnız görünən tərəfidir. Görünməyən tərəflər isə, uşaqların təbliğ olunan düşüncə tərzinə, zövqə malik olması, təbliğ olunan qəhrəmanın həyat tərzini yaşaması, həyata, insanlara nun kimi münasibət bəsləməsi və sair. Bir sözlə sizin uşağınızı başqaları "tərbiyə" edir, idarə edir, psixologiyasını formalaşdırır, beynini lazım olan informasiya ilə doldurur və... siz də bunların əvəzində həmin quldur dəstəsinə pul ödəyirsiniz..

Psixoloq: "Reklamlar böyüklerə pis təsir edir, o ki qaldı körpə olsun"

mamasıdır. Azyaşlı uşaqlar, yəni, 2-4 yaşlı uşaqlar uzun sujetli cizgi filmlərinə baxa bilmirlər, çünki onları analiz edib qavraya bilmirlər. Amma reklamlar qısa olduğundan onların diqqətini cəlb edir.

İkinci bir məsələ, reklamların rəngarəng olmasıdır. Bildiyimiz kimi, çağalığ dövründən başlayaraq uşaqların ilk reaksiya verdiyi şeylərdən biri də rənglərdir. Əsasən, qırmızı, sarı, yaşıl rənglərə daha çox diqqət edirlər. Əgər diqqət etməsəniz, reklamların əksəriyyətində bu rənglərin parlaq formasını görürsünüz. Şəxsi müşahidələrimə görə, müasir reklamlara və multfilmə baxan körpə uşaqlar tərbiyəvi üslubda çəkilmiş filmlərə baxmaq istəməzlər, amma indiki mə-

Laçında yeni quruculuq və inkişaf dövrü başlayıb

1 1992-ci il mayın 17-si. 28 il idi ki, bu günü xalqımız işğal tarixi olaraq yaşayırdı. Həmin gün Ermənistan ordusu Şuşanın Turşsu kəndi və Ermənistanın Gorus rayonu istiqamətindən hücumu keçərək, Laçını işğal etmişdi.

İşğal 18 mayda tam başa çatmışdı. Törədilən işğalın acı nəticələrini hər il yaşasaq da, qəlbimizdə olan inam hissi, damarında azərbaycanlı qanı dövr edən hər kəs tezliklə bu torpağın işğaldan azad olunacağı günü gözləyirdi. Dünyada böyük nüfuz sahibi olan dövlət kimi tanınan Azərbaycanın iqtisadi potensialı və hərbi gücü, onu deməyə əsas verirdi ki, işğal altında olan torpaqlarımızın azad olunacağı gün uzaqda deyildi. Bu, qaçılmaz realıq idi. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışlarında "Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa ediləndir, bütün köçkünlər öz doğma torpaqlarına qayıtmalıdır", deyirdi. Cənab Prezidentin bu fikirləri Azərbaycan həqiqətlərinə söykənirdi.

Azərbaycan danışıqlar prosesini, ardıcıl olaraq, davam etdirsə də, münaqişənin sülh yolu ilə həllinə nail ola bilmədi. Beynəlxalq təşkilatların qərarları və qətnamələri Azərbaycanın haqlı mövqeyini müdafiə etsə də, erməni lobbisi və havadarları ermənilərə dəstək olurdular. "Beynəlxalq ictimaiyyət tələb etməlidir ki, işğalçı qüvvələr işğal edilmiş torpaqlardan çəkilsin, imkan versin və Azərbaycan vətəndaşları o torpaqlara qayıtsınlar. Çünki bütün dünyaya birliyi Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyır", deyən Cənab İlham Əliyev dünya erməniliyinin və onların arxasında dayanan anti-Azərbaycan qüvvələrinin fəaliyyəti nəticəsində, bu məsələnin dondurulmuş vəziyyətdə qaldığını dəfələrlə bəyan etmişdi.

Təbii ki, Azərbaycan torpaqlarının, eləcə də Laçının işğalda olması hər bir azərbaycanlının faciəsi idi. 44 günlük Vətən müharibəsi işğala son qoydu. İnsanların yurd həsrətinə son qoydu. Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandanın siyasi iradəsi, xalq-iqtidar birliyi bu qələbəni təmin etdi. Azərbaycan Ordusu qarşıda duran bütün vəzifələri həll etməyə qadir olan bir ordu olduğundan işğal altındakı torpaqlarımızı erməni təcavüzkarlarından təmizlədi və üçrəngli bayrağımız işğaldan azad olunan məkanlarımızda dalğalandı. Bir mərkəzdən idarə edilən, vahid komandanlığa tabe olan, müasir hərbi elminin tələblərinə cavab verən Azərbaycan Ordusu erməniyə dərs verdi.

"ÖZÜ DƏ BİR GÜLLƏ ATMADAN BİZ LAÇIN RAYONUNU QAYTARDIQ"

İlham Əliyev çıxışlarının birində "Laçın rayonu Şuşadan sonra işğala məruz qalmış ikinci rayondur" deyərək, bu rayonun işğal altına düşməsinin faktiki olaraq Ermənistanla Dağlıq Qarabağ arasında coğrafi bağlantı yaratdığını bildirmişdir: "Halbuki sovet vaxtında bu bağlantı yox idi. 1992-ci il mayın 8-də Şuşanın işğalından 10 gün keçəndən sonra Laçın rayonu işğal altına düşdü. Bu, böyük faciə idi. Hər bir rayonun itirilməsi böyük faciə idi. İnsanlar həlak olub, insanların əmlakı dağıdılıb, insanlar öz dədə-baba torpaqlarından didərgin salınıb. Eyni zamanda, Laçın rayonunun işğal altına düşməsi strateji nöqtə-nəzərdən çox böyük məğlubiyyətimiz idi. Laçın rayonunu satanlar, Şuşanı satanlar eyni adamlardır. Mən bunu demişəm. Bir daha demək istəyirəm ki, Azərbaycan xalqı bunu bilsin və heç vaxt unutmasın. AXC-Müsavat mənfur cütlüyü hakimiyyətə

gəlmək üçün bu torpaqları düşməyə satıb". Dekabrın 1-i 2020-ci il tarixində Laçın rayonu Azərbaycan Respublikasına qaytarıldı. Bu, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ermənistan Respublikasının baş naziri və Rusiya Federasiyasının Prezidentinin bəyanatında öz əksini tapdı. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 1 dekabr tarixində xalqa müraciətində Laçın rayonunun işğaldan azad olunmasının tarixi hadisə olduğunu bildirdi. "Öz də bir güllə atmadan biz Laçın rayonunu qaytardırıq" - deyən Cənab Prezident qeyd etdi ki, döyüş meydanında əldə edilmiş parlaq qələbə bu gözəl nəticəyə gətirib çıxardı ki, üç rayonumuz - Ağdam, Kəlbəcər və Laçın bizə qaytarıldı: "Biz bu rayonları bir güllə atmadan, bir şəhid vermədən qaytarmışıq".

"BUNDAN SONRA BİZİM XALQIMIZI TƏHLÜKƏSİZ VƏ XOŞBƏXT HƏYAT GÖZLƏYİR"

1992-ci ildə erməni Silahlı Qüvvələri tərəfindən işğal olunmuş Laçın Azərbaycan Respublikası, Rusiya Federasiyası Prezidentləri və Ermənistan Respublikası baş nazirinin imzaladığı üçtərəfli bəyanata əsasən, Azərbaycan Ordusunun bölmələri dekabrın 1-də Laçın rayonuna daxil oldu. Dövlət başçısı "Bizim ölkəmiz üçün yeni dövr başlayır", deyərək bildirdi: "Yeni quruculuq dövrü, inkişaf dövrü, azad edilmiş ərazilərimizin bərpası dövrü. Mən tam əminəm ki, Azərbaycan xalqı bu dövrdə də birlik, həmrəylik göstərəcək, güclü iradə göstərəcək. Azərbaycan xalqı yenə də birləşərək dağıdılmış bu şəhərləri, kəndləri bərpa etmək üçün əlindən gələni edəcəkdir. Biz bundan sonra böyük və qürurlu xalq kimi yaşayacağıq. Beynəlxalq müstəvidə öz sözümüzü demişik, bölgədə öz sözümüzü demişik. İstədiyimizə nail olmuşuq və əminəm ki, bundan sonra bizim xalqımızı təhlükəsiz və xoşbəxt həyat gözləyir".

AZAD EDİLMİŞ TORPAQLARDA İSTİSMARA VERİLƏN BİRİNCİ SU ELEKTRİK STANSİYASI

Bildiyimiz kimi, Ermənistan tərəfindən Laçının işğalı zamanı 264 nəfər şəhid olmuş, 65 nəfər girov götürülmüş, 103 nəfər əlil olmuşdur. Rayon üzrə 1 yaşdan 16 yaşadək mövcud olan 24374 nəfər uşaqdan 18 nəfər şəhid, 225 nəfəri əlil olmuş, 1071 nəfəri bir, o cümlədən 31 nəfəri hər iki valideynindən yetim qalmışdır. İşğal ilə əlaqədar rayona 7,1 milyard ABŞ dolları dəyərində ziyan dəymişdir. Laçın işğalı zamanı bu məkanda 50 mindən artıq əhali yaşayırdı. Onların öz doğulduqları yere göndərilməsi əsas məsələlərdən biridir. Təbii ki, işğaldan azad olunan ərazilərimiz kimi Laçın da tamamilə dağıdılıb. "...hər tərəf dağıdılıb, infrastruktur dağıdılıb, binalar sökülüb, inzibati binalar sökülüb. Hazırda o yerlərdə yaşamaq üçün şərait yoxdur. Ancaq biz o bölgələri, bütün rayonları bər-

pa edəcəyik, vətəndaşlarımızın normal həyatı üçün bütün addımları atacağıq" - deyərək Azərbaycan Prezidenti qeyd edib. Laçın rayonunda 1992-1993-cü tədris ilində - işğal olunana qədər 106 məktəb fəaliyyət göstərmişdi. Məktəblərdə təhsil alan şagirdlərin sayı 8 min 877, müəllimlərin sayı isə 1390 nəfər olub. Laçın rayonda 1 ədəd avtovağzal, 82 avtobus dayanacağı, 2130 km uzunluğunda avtomobil yolları, 92 ədəd körpü, 1187 km uzunluğunda su kəməri, 33 su anbarı, cəmaşırxana, 15 km uzunluğunda mərkəzi kanalizasiya, 20 km uzunluğunda istilik şəbəkəsi, 14 hamam, 8 ədəd yanacaq doldurma stansiyası, 2636 km uzunluğunda elektrik hava xətləri, 498 km uzunluğunda qaz kəməri, 10200 km uzunluğunda radio-telefon kommunikasiya xətləri, 3 ədəd televiziya stansiyası və ötürücülər və sair mövcud olmuşdur. Bütün bunlar dağıdılıb.

Bildiyimiz kimi, Laçın rayonu işğaldan azad olundandan iki ay ötməmiş burada Su Elektrik Stansiyası istismara verildi. Elektrik Stansiyasının generasiya gücü 8 meqavatdır. Cənab Prezident bunun azad edilmiş torpaqlarda istismara verilən birinci elektrik stansiyası olduğunu və çox böyük əhəmiyyətə, böyük rəmzi mənəyə malik olduğunu bildirib: "Biz qayıdırıq bu torpaqlara. Biz Kəlbəcər və Laçın rayonlarında ermənilər tərəfindən uzun illər ərzində qanunsuz istismar edilmiş, onlar tərəfindən dağıdılmış bütün su elektrik stansiyalarını bərpa edəcəyik. Düşmənin tək Laçın rayonu ərazisində 5 su elektrik stansiyasını dağıdıb. Onların hamısı bərpa ediləcək. Kəlbəcər rayonunun ərazisində isə 12 su elektrik stansiyası yenidən qurulacaq. Beləliklə, yalnız Kəlbəcər və Laçın rayonlarında dağıdılmış və bərpa ediləcək stansiyaların generasiya gücü 120 meqavat olacaqdır. Bu, çox böyük generasiya gücüdür".

"LAÇIN RAYONUNDA BİZİM BÖYÜK MEŞƏ SAHƏLƏRİMİZ VAR"

Ölkəmizin ən böyük rayonlarından biri olan Laçın zəngin təbiəti, tarixi abidələri, yeraltı sərvətləri ilə zəngin olan bir diyardır. Azərbaycanın cənub-qərbində, dağlıq ərazidə yerləşən Laçın şimaldan Kəlbəcər, şərqdən Xocalı, Şuşa və Xocavənd, cənubdan Qubadlı rayonları, qərbdən isə Ermənistanla həmsərhəddir. Rayon respublikamızın təbii sərvətlərlə zəngin guşələrindəndir. Ərazisində dünyada nadir ağac növlərindən hesab olunan qırmızı demirgac meşələri, çox sayda mineral su bulaqları, kobalt, uran, civə, qızıl, dəmir, müxtəlif rəngli mərmər yataqları, cürbəcür dərman bitkiləri vardır.

Laçın abidələri hələ eramızdan əvvəl I-II minilliyə aid edilən Xocavənd rayonundakı Azıx və Cəbrayıl rayonundakı Tağlar mağaraları ilə müqayisə edilə biləcək qədər dəyərli və nadir abidələrdəndir. Buranın təbiəti isə xüsusilə füsunkardır. Dövlət başçısı çıxışında bildirib ki, Laçın rayonunda bizim böyük meşə sahələrimiz var - ərazinin 22 min hektarı meşə sahəsidir: "Bu da bizim böyük sərvətimizdir. Kəlbəcər rayonunda 24 min hektar meşə sahəsi vardır. Zəngilan və Qubadlı rayonlarından 12 min hektar və eyni zamanda, işğaldan azad edilmiş Hadrut rayonunda və Xocavənd rayonunun bir hissəsində böyük meşə sahələri vardır. Meşələr isə planetimizin ağ ciyəridir. Mənfur, vəhşi düşmənin bizim meşələrimizi 30 il ərzində qırıb, talayıb və son müddət ərzində yandırır. Buna baxmayaraq, meşə sahələrimizin böyük hissəsi toxunulmaz qalıb, çünki düşmənin o meşələrə dırmaşa bilməyib, o, ucqar dağ massivlərində yerləşir. Əlbəttə, dağıdılmış və məhv edilmiş infrastrukturun, o cümlədən kəsilməli ağacların bərpası da diqqət mərkəzində olacaqdır".

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

"Əsrarəngiz təbiətə malik Laçın yenə öz sakinlərinə qucaq açacaq və orada həyat yenidən qaynayacaq"

Gələcək nəsillərə Azərbaycanın tarixində sevincli, Zəfər dolu günlərlə yanaşı, kədərli, bizi ağrıdan günlərin də olduğunu çatdırmalıyıq. Onlar bilməlidirlər ki, Azərbaycan XX əsrdə ikinci dəfə müstəqillik qazanmaq üçün hansı çətinliklərdən keçib və müstəqillik əldə etdikdən sonra hansı maneələrlə rastlaşıb. Tariximizdəki ağırlı günlərdən biri də 1992-ci il mayın 18-də Laçın rayonunun Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilməsi idi. Düşmənin rayonun dinc sakinlərini amansızcasına qətlə yetirməklə məqsədinə nail olmuşdu. Şükürlər olsun ki, Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusu 30 ilə yaxın düşmənin əsarətində olan torpaqlarımızı işğaldan azad etdi. 2020-ci il noyabrın 10-da imzalanan üçtərəfli Bəyanata əsasən, Laçın, Kəlbəcər və Ağdam rayonları bir güllə belə atılmadan azad edildi. Əsrarəngiz təbiəti və əzəmətli dağları olan Laçın tezliklə yenidən öz sakinlərinə qucaq açacaq və orada həyat yenidən qaynayacaq.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Milli Məclisin deputatı, professor Kamilə Əliyeva deyib. Deputat diqqətə çatdırıb ki, 1992-ci ildə qanunsuz yolla hakimiyyətə gəlmiş AXC - Müsavat cütlüyünün yarıtmaz siyasəti, bacarıqsızlığı və qorxaqlığı nəticəsində ərazilərimizin 20 faizindən çoxu Ermənistan tərəfindən işğal olundu. Ovaxtkı hakimiyyətdəki özbaşınalıq, hərc-mərclik nəticəsində şəhər və kəndlərimiz bir birinin ardınca düşmənin əlinə keçirdi. Yüksək kürsüdə oturan hər kəsin öz silahlı dəstəsi var idi. Orduda hərc-mərclik, intizamsızlıq baş alıb gedirdi. Bu vəziyyətdən cana doyan xalq nicat yolunu ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlməsində gördü. Məhz xalqın ısrarlı tələbi nəticəsində Heydər Əliyev 1993-cü ildə hakimiyyətə qayıtdı. Ulu Öndər, ilk növbədə, bütün ordu birliklərini vahid komandanlıqda birləşdirdi və nizami ordu quruculuğuna başlandı. Bunun nəticəsi olaraq Füzuli istiqamətində uğurlu hərbi əməliyyat zamanı torpaqlarımızın bir qismi işğaldan azad edildi. Əvvəlki hakimiyyət tərəfindən ölkənin büdcəsi talandığından hərbi əməliyyatları davam etdirmək mümkün olmadı.

Professor qeyd edib ki, müharibə aparmaq üçün ölkənin iqtisadi gücü olmalı idi və Azərbaycan hələlik buna hazır deyildi. "Ulu Öndərin uzaqgörən siyasəti nəticəsində Ermənistanla atəşkəs əldə olundu və bundan sonra ölkə iqtisadiyyatını sürətlə inkişaf etdirmək istiqamətində işlərə başlandı.

Ulu Öndərin siyasi kursunun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyev 2003-cü ildən ölkəyə rəhbərlik etdiyi ilk gündən güclü ordu yaradılması məsələsinə qarşıya məqsəd qoymuşdu. Ölkəmizin başçısı hər çıxışında qeyd edirdi ki, güclü ordu yaratmaq üçün Azərbaycanın güclü və dayanıqlı iqtisadiyyatı olmalıdır. Uzun illər hərbi sahəsinə göstərilən diqqət və qayğı, möhkəm maddi-texniki bazanın yaradılması, peşəkar kadrların sayının artırılması öz bəhrəsini verdi. Beləliklə, güclü iqtisadiyyatı olan Azərbaycan güclü ordu da yaratdı", - deyərək Kamilə Əliyeva vurğulayıb.

Deputat qeyd edib ki, Azərbaycan Ordusu 44 günlük Vətən müharibəsində Ermənistan silahlı birliklərini darmadağın etdi. İşğal altındakı torpaqlarımızın bir hissəsi hərbi yolu ilə, Ağdam, Kəlbəcər, Laçın rayonları isə Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müdrik siyasəti və qətiyyəti sayəsində bir güllə atmadan, şəhid vermədən azad edildi. "Vaxtilə torpaqlarımızın 20 faizini düşmənin peşkəş edən və yaxud şərişəsizlikləri ucbatından əldən verən hakimiyyət nümayəndələri Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin təmsilində güclü siyasi xadim və qətiyyətli dövlət başçısının necə olduğunu görsünlər və ibrət götürsünlər", - deyərək K.Əliyeva vurğulayıb.

“Şuşada “Xarıbülbul” musiqi festivalının yenidən keçirilməsi böyük bir tarixi hadisə oldu”

SİA Xalq artisti, Prezident mükafatçısı Mənsim İbrahimovun müsahibəsini təqdim edir:

- Bildiyimiz kimi, “Xarıbülbul”

musiqi festivalı gerçəkləşdi. Bu çox böyük bir hadisə idi. Çünki bu festival həsrət qaldığımız və illər sonra qovuşduğumuz doğma torpağımız Şuşada idi. İllər sonra doğma diyara ayaq basmaq necə bir hissdir? Bu barədə fikirlərinizi bilmək istərdik.

- 32 ildən sonra bizim qürur paytaxtımız, müqəddəs şəhərimiz Şuşada “Xarıbülbul” musiqi festivalının yenidən keçirilməsi böyük bir tarixi hadisə oldu. Bu eyni zamanda Azərbaycan dövlətinin qələbəsinin göstəricisi idi. Çünki 44 gün ərzində Ali Baş Komandanımız, cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Müzəffər ordumuz tarix yazaraq bizim doğma torpaqlarımızı mənfur düşmənlərdən azad etdi. Bu bayram onların sayəsində bizə qismət oldu. Bu az vaxt içərisində Heydər Əliyev Fondu tərəfindən belə möhtəşəm bir festivalın keçirilməsi çox möhtəşəm bir hadisədir və sözün əsl mənasında qürurverici idi. Şuşaya daxil olan andan bu qürur hissini yaşayırdıq. Bu hissələri sözlə ifadə etmək qeyri-mümkündür. Çünki mənim uşaqlığım Şuşada keçib. Şuşanın hər cığırın, dağın-daşın, bulaqların əzbərdən bilirdim. 30 ildir ki, bunun həsrətin çəkirdik və biz bu günü gözləyirdik. 1 il əvvəl mənfur düşmənlərimiz orada yallı gedirdi və biz də ürək ağrısı ilə onu müşahidə edirdik. Artıq biz ora Qarabağın sakinləri kimi qayıtdıq və dünyaya mesaj verdik ki, bu torpağın sahibləri artıq qayıdıb.

Sanki Şuşa şəhəri də sevinirdi, dağı-daşı canlanmışdı. Bu festival çox qürurverici idi. Mənim də orada bir sənətkar kimi çıxışım mənim üçün böyük xoşbəxtlik idi və özümü çox şanslı hiss edirdim. İfa etdiyim mahnının adı “Qaçaq Nəbi” idi. Bu mahnı da, təsadüfi seçilməmişdi. “Qaçaq Nəbi” mahnısı Zəngəzurun simvoludur. Milli qəhrəmanımız olan Qaçaq Nəbi və Həcər Zəngəzurda erməni vandallarına qarşı vuruşmuşdular. Bu təəsürlərdən saatlarla danışmaq olar. Biz orada “Xan qızı” bulağından su içdik, Pənəhəli xanın sarayını, Şuşa qalasını, Yuxarı Gövhərağa məscidini ziyarət etdik. Şuşa bazarına girdik. Orada təbii ki, vandallar bir çox yerləri dağıdıblar. Amma artıq Şuşada sürətli iş prosesi gedir. Bütün tarixi abidələr bərpa olunur, yollar çəkilir, infrastruktur qurulur. Düşünürəm ki, doğma torpaqlarımızda bir çox işlər görülməli və biz artıq əbədi orada Qarabağ sakinini kimi yaşayacağıq. Orada böyük muğam mərkəzləri, konsert salonları tikiləcək, yəqin ki, konservatoriyamızın filialları açılacaq, “Leyli və Məcnun” tamaşaya qoyulacaq və bizim mədəniyyət paytaxtımız bir çox mədəniyyət layihələrinə ev sahibliyi edəcək.

- Mümkünsə, sizi sevənlərə yeni layihələriniz barədə məlumat verərsinizmi?

- Əlbəttə mən bir sənət adamı kimi hər zaman yeniliklərimi davam etdirirəm və biz muğam qrupu olaraq da yeni layihələr üzərində çalışırıq. Mən muğam qrupum ilə birlikdə 2019-cu ildə sadəcə bir il ərzində 14 xarici ölkədə konsert vermişik. Eyni zamanda Azərbaycanın bölgələrində və Bakıda böyük layihələrə imza atmışıq. Hazırda da yeni mahnılar yazırıq, yeni muğamlar üzərində işləyirik və onlayn konsertlər veririk. Bu yaxınlarda mayın 28-i ilə bağlı Kanadadakı Azərbaycan Diasporundan da bizə təklif gəldi. Mən muğam qrupumla bərabər ayın 28-də dünya muğam sevnələrinə onlayn konsert verəcəyik. Bu yaxınlarda konsertin afişaları da təşkil olunacaq. Başqa ölkələrdən də təkliflər var. Ümid edirəm ki, pandemiyadan sonra biz fəaliyyətimizə və xarici səfərlərimizə davam edəcəyik.

- Gənclərin muğama marağı və muğam müsabiqələrinin muğamın inkişafına təsiri barədə nə düşünürsünüz?

- Bildiyimiz kimi, Heydər Əliyev Fondu yaranan gündən muğamımızın ikinci inkişaf dövrü başlayıb. 2005-ci ildən başlayaraq muğam televiziya müsabiqələrinə start verildi və bu günə qədər 7 televiziya müsabiqəsi keçirilmişdir. Mən də bir sənətkar kimi o layihədə münəfiq qismində iştirak etmişəm. Hər müsabiqədə isə 20 istedadlı gənc seçərək xalqa təqdim etmişik. Bu da o deməkdir ki, bu günə qədər 7 müsabiqənin nəticəsi olaraq 140 nəfər gənc muğam ifaçısını xalqımıza təqdim etmişik. Deyə bilərik ki, heç bir dövrdə bu qədər gənc bu sənətə gəlməyib. Artıq onların bir çoxunun fəxri adları da var və Azərbaycan Televiziyaşının so-

listləridirlər. Bununla yanaşı müsabiqə qaliblərindən 20 nəfər Opera Balet Teatrına işə qəbul olunub. Yeri gəlmişkən mən Opera Balet Teatrının rəhbərliyinə bu təşəbbüsə və gənclərə dəstəyinə görə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Artıq onlar orada solistdir və baş rolların ifaçılarıdır. Bu gün muğamımız intibah dövrünü yaşayır, bütün dünyada tanınır və maraqla qarşılanır. Qeyd edirəm ki, bu inkişafda təşkil olunmuş 6 Beynəlxalq Muğam Müsabiqələrinin də böyük rolu var. Bu müsabiqələr sayəsində dünya muğamımız tanınır və sevilir. Dünyada da, Azərbaycanda da keçirilən Beynəlxalq Müsabiqələr muğamı gənclərə sevdirdi və inkişaf etdirir.

- Sizcə, sənət dünyamızda hər şey düzgün təbliğ olunurmu? Daha yaxşı inkişaf üçün nə edə bilərik? Gənclərə muğam ifaçılarını daha yaxşı necə tanıda bilərik?

- Birinci növbədə bunu qeyd etmək istəyirəm ki, muğam kütləvi musiqi deyil. Muğam bir fəlsəfədir. O, bizim tariximizdir, mədəniyyətimizdir. Qeyd etdiyim kimi, artıq gənclər də əvvəlki illərə nisbətən muğama maraq göstərir. Misal olaraq muğam tapmaşamız “Leyli və Məcnun”u demək istəyirəm. Bildiyimiz kimi dahi Üzeyir Hacıbəyov Şərqi ilk operası olan “Leyli və Məcnun”u muğamın üzərində qurmuşdur. Bu gün də bu tamaşaya gələnlərin əksəriyyəti gənclərdir. Şükürlər olsun ki, bu gün muğamın təbliğatı güclüdür və Heydər Əliyev Fondu muğam sahəsinin inkişafında təbliğata böyük üstünlük verir.

- Bildiyimiz kimi, pandemiya hər bir iş və sənət dünyasına öz təsirini göstərdi. Siz nə düşünürsünüz bu barədə? Sizcə, bu problem sənət dünyamızın inkişafına necə təsir etdi?

- 2020-ci il çox gərgin başladı. Bütün dünya evə qapandı, reyslər və uçuşlar dayandı. Bu problem sənət dünyasına daha çox təsir göstərdi. Çünki sənət adamları hər zaman xalqla birbaşa təmasda olan insanlardır. Hər zaman tamaşaçı alqışını, nəfəsini hiss edən insanlardır. Bütün bunlara baxmayaraq, biz yenə də işlərimizi dayandırmırıq. Əlimizdən gələndi qədər televiziya verilişlərində, canlı efirlərdə çıxış edirik. Əlbəttə bu, canlı təmas kimi olmur. Onun yerini tutmur. Vaxsınların gətirilməsi və insanların peyvənd olunması bizə ümid verir ki, tezliklə bu bələdən qurtulacağıq və normal həyata qayıdacağıq. Çünki bizim qarşıda çox mədəniyyət layihələrimiz var. Artıq tarixi torpaqlarımız özümüzə qayıdıb. Orada qurub, yaratmaq lazımdır. Doğma torpaqlarımızda böyük konsertlər, böyük festivallar və tədbirlər keçiriləcək.

Allah xalqımıza can sağlığı versin. Xalqımızın gözü aydın olsun. Çünki artıq biz doğma torpaqlarımızdayıq, Qarabağdayıq. Biz orada ədədi olacağıq, yaşayacaq, yaradacağıq. Eşq olsun Azərbaycan dövlətinə, Azərbaycan xalqına, bu möhtəşəm qələbəni bizə yaşadan Ali Baş Komandana, Milli ordumuza. İgid şəhidlərimizin ruhu qarşısında və qazilərimizin qarşısında baş əyirəm.

Təşəkkür edirəm müsahibəyə görə. Sizə də uğurlar arzu edirəm!

Gülər Səfərova

“Xarıbülbul” festivalının keçirilməsi Zəfər tariximizin yeni bir salnaməsi oldu”

“Həsəti sovuran unudulmaz iki gün: 12-13 may Şuşada “Xarıbülbul” festivalı. Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq Heydər Əliyev Fondunun təşkil etdiyi möhtəşəm “Xarıbülbul” musiqi festivalının keçirilməsi Qarabağın tarixi simasının, Şuşanın mədəniyyət mərkəzi statusunun bərpasını təcəssüm etdirdi, Zəfər tariximizin yeni bir salnaməsi oldu. Azərbaycanın gözü və mədəniyyət beşiyimiz olan Şuşa yenidən nəfəs aldı, qədim tariximizi və musiqi ruhumuzu özümüzə qaytardı”. Bu fikri YAP Qazax rayon təşkilatının sədri Həmid Pənəhova “SƏS” qəzetinə açıqlamasında bildirib.

H.Pənəhova onu da vurğulayıb ki, Azərbaycanın qədim şəhəri olan Şuşada “Xarıbülbul” festivalının keçirilməsi 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılmış Zəfərin mədəniyyət sahəsində davamı oldu: ““Xarıbülbul” festivalı beynəlxalq aləmə bir daha sübut etdi ki, Şuşanın əsl sakinləri bizik. Festival zamanı nümayiş olunan proqramda Azərbaycanda yaşayan milli azlıqların və azsaylı xalqların nümayəndələrinin çıxışı ölkəmizdə bütün xalqların necə mehriban bir ailə şəklində yaşamasının sübutu idi. Bu festival eyni zamanda, göstərdi ki, Azərbaycan dövləti öz vətəndaşlarının siyasi və sosial hüquqlarının qorunması ilə yanaşı, mədəniyyətlərinin inkişafı və nümayişinə hər cür dəstək verir. Azərbaycanda yaşayan bütün xalqlar ölkəmizin maraqlarının qorunması və mədəniyyətinin inkişafında bir yumruq kimi birləşir. Azərbaycan Ordusunun Qarabağın işğaldan azad olunması zamanı keçirilən hərbi əməliyyatlarında da bu birliyin təcəssümünü gördük. Azərbaycan vətəndaşları dinindən, dilindən və milli mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, torpaqlarımızın azadlıq uğrunda mübarizədə misilsiz qəhrəmanlıqlar göstərdi, yüzlərlə insan Qarabağın azadlığı uğrunda canını fəda edib şəhidlik mərtəbəsinə ucaldı. Bu müharibə eyni zamanda, Azərbaycan xalqının milli həmrəyliyinə ən yüksək səviyyədə təcəssümü idi. Şuşada keçirilən bu möhtəşəm tədbir bir daha onu göstərdi ki, Azərbaycanda bütün xalqlar dostluq, qardaşlıq, həmrəylik şəraitində yaşayır, ölkəmizdə milli birlik, milli həmrəylik ən yüksək səviyyədədir”.

H.Pənəhova Azərbaycan dövləti Şuşada mühüm mədəniyyət tədbirini keçirməklə Qarabağda vaxtı ilə mövcud olmuş ənənələrimizi bərpa etdiyini vurğulayıb: “Şuşanın Azərbaycan üçün əhəmiyyətini qeyd edən Prezident İlham Əliyev bildirib ki, Şuşa Azərbaycan xalqının milli sərvətidir. Bu yaxınlarda Şuşanın Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı elan edilməsi bunu bir daha göstərir. Ermənilər nə qədər çalışsalar da, Şuşadan Azərbaycan ruhunu silə bilmədilər. 30 ildən sonra bərpa edilən festival sözün əsl mənasında milli birlik, qürur, zəfər, ləyaqət bayramına çevrildi. Azərbaycan Şuşa şəhərini yenidən bərpa edir, dirçəldir, əvvəlki şöhrətinin qaytarılması üçün yeni dövr başlayır. Bu dövr milli qürur, milli ləyaqət və inkişaf, dirçəliş dövrüdür”.

YAP Qazax rayon təşkilatının sədri H.Pənəhova Ali Baş Komandanımız Prezident İlham Əliyev festivalın açılışında bu tədbirin şəhidlərin ruhuna həsr olunduğunu, Böyük Qələbə üçün qəhrəman hərbiçilərimizə və Azərbaycan xalqına borclu olduğumuzu, 29 il işğal altında qalan Şuşanın azad olunmasında misilsiz qəhrəmanlıq göstərən, Azərbaycan zəfər qazandıran hərbiçilərimizin rolunu xüsusi olaraq qeyd edib və bildirib ki, biz bu günü bizim qəhrəman hərbiçilərimizə borcluyuq, Azərbaycan xalqına borcluyuq. Uzun fasilədən sonra yenidən doğma Şuşamızda, Cıdır düzündə təşkil edilən bu tədbir Azərbaycanın gücünün göstəricisidir. “Xarıbülbul” musiqi festivalı ilə Azərbaycanın beynəlxalq ictimaiyyətə verdiyi ən əhəmiyyətli mesaj Şuşanın əsl sahiblərinin geri döndüyünü nümayiş etdirmək olduğunu söyləyib: “30 illik fasilədən sonra bu il birinci dəfə keçirilən “Xarıbülbul” musiqi festivalının şəhidlərimizin əziz xatirəsinə həsr olunması böyük əhəmiyyətə malikdir, 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılmış Zəfərin mədəniyyət sahəsində davamıdır. Bəli, bu gün Azərbaycan inamla və durmadan inkişaf edir. Biz bir daha mesaj verdik ki, heç kəs bizim torpaqlarımızı əlimizdən ala bilməz. Əks təqdirdə, “Dəmir yumruq”la başı əziləcək. Dövlət başçımızın dedi ki, bundan sonra biz Şuşada əbədi yaşayacağıq və Şuşanın bərpa edilməsi artıq başlanmışdır. Verilən göstərişlər yerinə yetirilir”. Bəli, “Şuşasız Qarabağ, Qarabağsız Azərbaycan yoxdur” - deyən Ulu Öndər Heydər Əliyevin bu arzusunu bu gün Qalib liderimiz, Prezident İlham Əliyev reallaşdırdı. Ruhunuz şaddır indi, Ulu Öndər!”, - deyər Həmid Pənəhova bildirib ki, böyük tarixi qələbənini təntənəsi “Xarıbülbul” festivalı da bir daha göstərdi ki, Şuşasız Qarabağ, Qarabağsız Şuşa yoxdur! Qarabağ Azərbaycandır!”.

RƏFİQƏ HÜSEYNOVA

Hərbi ekspert: “Problem yaranarsa, Ermənistan üçün yaranacaq”

“ABŞ Ermənistanda hal-hazırda hərbi baza qura bilməz”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında hərbi ekspert Şair Rəhmətdinov deyib. Onun sözlərinə görə, Ermənistanda Rusiya Federasiyasının 102-ci hərbi bazası var: “Hələ ki, o baza oradadır və Ermənistan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) üzvüdür. Əlbəttə, Ermənistanda hər hansı hərbi baza yerləşdirilə bilməz. Əgər bütün bu müqavilələrdən çıxıb və Rusiyanın 102-ci bazasını Ermənistan öz ərazisindən çıxartmağa nail olsa, o zaman əlbəttə hər hansı bir dövlətin bazası yerləşdirilə bilər. Əgər fərz etsək ki, bu nə vaxtsa baş verə bilər amma bunun prinsip cəhətdən Azərbaycana heç bir təsiri yoxdur. Birincisi Azərbaycan müstəqil siyasət yürüdən, öz dəsti-xətti olan, geosiyasi arenada öz çəkisi olan bir dövlətdir. Azərbaycan bütün dövlətlər ilə

dostluq münasibətləri qurur. Yeni münasibətləri yüksək səviyyədədir. Sadəcə bizim problemimiz ancaq Ermənistanla idi ki, Ermənistan Azərbaycan torpaqlarını darmadağın edib”.

Hərbi ekspert həmçinin qeyd edib ki, hal-hazırda sərhədlərin dəqiqləşdirilməsi məsələləri gedir: “Əlbəttə ki, Ermənistanla gələcəkdə Azərbaycan qonşuluq münasibətləri qurmağa hazırdır. Hansı dövlətin orada hərbi baza yerləşdirilməsindən asılı olmayaraq, Azərbaycan üçün bir problem görmürəm. Ermənistanda hansısa dövlətin bazasının yerləşdirilməsi və kimin Ermənistanla bu sahədə himayədarlıq etməsi Azərbaycan üçün böyük fərq elementidir.

Hər halda düşünürəm ki, Azərbaycan öz silahlı qüvvələrini daim hazırlıqda və yüksək vəziyyətdə saxlayır. Bu haqda da Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev də qeyd etdi ki, “bizim heç bir qonşu dövlətlərin torpaqlarında gözümlə yoxdur. Ancaq öz torpaqlarımızın da bir qarışın heç kimdə saxlamaq fikrimiz yoxdur”. Ona görə də Azərbaycan bu mövqedə həmişə olduğu kimi qalacaq. Geosiyasi arenada Azərbaycanın nüfuzu Ermənistanın nüfuzundan qat-qat çoxdur. Çünki Azərbaycanın işi haqqı işidir. Azərbaycan bütün qonşularla ancaq sülh, əmin-amanlıq, qonşuluq, dostluq münasibətləri qurub. Ona görə də düşünürəm ki, burada hansısa problem yaranarsa. Problem yaranarsa, Ermənistan üçün yaranacaq”.

Arzu Elseverqızı

Niyə hər ay cərimələrdən özlərinə milyonlarla manat qazanc əldə edən bu qurumlara əlavə olaraq dövlət büdcəsindən də maliyyə yardımları göstərilir?

Hər bir demokratik cəmiyyətdə olduğu kimi, Azərbaycanda da qəbul edilən qanunlar, imzalanan qərarlar, atılan addımlar insanların daha rahat, təhlükəsiz yaşaması, sosial, iqtisadi cəhətdən durumunun ən yüksək səviyyədə təmin olunması üçün edilir. Tam əminliklə qeyd etmək olar ki, ölkəmiz nəzərdə tutulan hədəflərinə əksər dövlətlərin qibtə ilə yanaşa biləcəyi formada çatıb. Düzdür problemlər, nöqsanlar da var. Bu da təbii. İş olan yerdə problemlərin olması gözəniləndir. Yeter ki, problemlər insanların yaşam tərzinə ciddi təsir göstərməsin. Çətinliklər, narahatçılıqlar varsa, deməli, onların həlli üçün təxirəsalınmaz tədbirlər görülməlidir. Yəni, barmaqda yara varsa, o barmağı kəsib atırlar, yaranı müalicə edirlər. Bu gün Baş Dövlət Yol Polisində və Bakı Nəqliyyat Agentliyində elə ağırlıq problemlər var ki, həmin problemlərin həlli üçün yalnız dövlət qurumları deyil, ümumilikdə cəmiyyətin hər bir üzvü öz töhfəsini verməli, yardımını göstərməlidir. Əks halda bu qurumların yanlışlıqları səbəbindən yaranan problemlər Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə on illərdirdir ki, zərrə-zərrə, damla-damla qazandığı müsbət imici ləkələyə bilər.

Araşdırmalara və redaksiyamıza daxil olan şikayət məktublarına istinadən demək olar ki, bu gün elə bir sürücü tapa bilməzsən ki, o DYP-dən və BNA-dan razılıq etsin. Hər kəs "dad DYP və BNA əlindən" deyib, tənqid dolu fikirlərini səsləndirəcək. Hətta insanlar arasında DYP-nin Vergilər Nazirliyi və ƏMDK kimi hansısa bir nazirliyə birləşməsi və ya tamamilə ləğv olunması üçün nəzir-niyaz deyənlər də tapılacaq. Səbəbi də aydındır. DYP və BNA avtomobil sahibləri üçün süni manələr, çətinliklər və problemlər yaradır. Bu baxımdan bu gün avtomobil idarə etmək cəsarət tələb edir. Ən azı cib dolusu pulun olması vacib şərt hesab olunur. Çünki Bakının küçə və meydanlarında, ölkə miqyaslı magistral avtomobil yollarında az qala şıdırdığı alver gedir, özü də günün günortası çağlarında, hər kəsin də gözü qarşısında.

Radar başibəlalı problemə çevrilir

Bəzən bir küçədə bir-neçə radar quraşdırılır. Küçələrin girişinə, çıxışına bələd olmayan sürücü asanlıqla həmin radarların

hədəfinə çevrilirlər. Ağ xətt taptansa cərimə olunacaqsan, sarı xətt keçsən cərimə olunacaqsan. Təsədüfən maşınını yolun sağına

Sürücülər DYP və BNA-nın yazdığı cərimələri qanunsuz sayır...

verib sənişin düşürsən cərimə olunacaqsan. Sürət həddini keçsən cərimə olunacaqsan. Kəmərdən istifadə etməmisənsə cərimə olunacaqsan. Texniki baxışın və icbari sığortanın vaxtı bitibsə cərimə olunacaqsan. Sürücülük vəsiqəsinin vaxtı bitibsə və bu zaman hansısa radar önündən keçirsənsə cərimə olunacaqsan. Bu cərimələr 40, 50, 100 və bəzən 200-500 manat pul ödənişi deməkdir. Nəzərə alsaq ki, gün ərzində video kameralar vasitəsi ilə 20-25 min cərimə yazılır, o zaman sözügedən qurumların varlı-karlı qurumlardan olduğu bellidir. Onu da nəzərə almaq lazımdır ki, radarlarla yanaşı yol polisi inspektorları və Bakı Nəqliyyat Agentliyinin əməkdaşları da cərimə protokolları yazırlar.

O gün Ü.Hacıbəyov, R.Behbudov və 28 may küçələrində diqqətimi cəlb edən hadisə sözün həqiqi mənasında məni təəccübləndirdi. Küçələrdə avtomobillərin yol kənarında saxlanmasıdan riqqətə gələn BNA əməkdaşı selfi çəkirdirmiş kimi avtomobillərin şəklini çəkirdi. Təqribən 5-7 dəqiqə ərzində bu diribaş BNA əməkdaşı 50-ə yaxın avtomobilin şəklini çəkdi, təbii ki, həmin şəkilləridə bazaya göndərdi. Tibb Universitetinin qarşısına çatanda daha maraqlı hadisə ilə rastlaşdım. Bakı Nəqliyyat Agentliyinin iki əməkdaşı yolun sağ və sol hissəsində dayanan maşınların şəkillərini telefonun yaddaşına köçürürdülər. Bir zaman Ziya Məmmədovun qoçu dəstəsinin qanunsuz əməllərindən cana doyan və buna görə etiraz səsinə qaldiran cəmiyyət heç düşünməzdə ki, Bakı Nəqliyyat Agentliyi yersiz əngəlləri ilə keçmiş qurum əməkdaşlarının dədələrinə rəhmət oxutduracaqlar. Qisası, istər Dövlət Yol Polisinin, istərsə də Bakı Nəqliyyat Agentliyinin əsas hədəfi "qaz vurub, qazan doldurmaqdır". Yəni səmərəli iş, keyfiyyətli fəaliyyət arxa planda qalıb. Bir növ dağılıblar küçə və meydanlara, magistral yollara. Hər vaxtlə çalışırlar ki, sürücülərdən nəse qopartsınlar. Maraqlıdır ki, çox vaxt işsiz-gücsüz DYP əməkdaşları piyadaları cərimələməyə cəlb olunurlar. Yəni yol hərəkəti qaydalarına əməl etməyən piyadalar təqib olunur və cərimələnirlər. O da olur ki, avtomobildə əyləşən sənişin pandemiya qaydalarına uyğun maska taxmadığına görə, yol polisi inspektorunun qəzəbinə tuş gəlir və ən yaxşı halda sənişin 100 manat cərimə ilə canını qurtarır.

Hər ay 15-18 milyon manat xalis gəlir

Səməd Vəkilov: "BNA-nın fəaliyyətində yol verilmiş nöqsanlar ciddi araşdırılmalı və ictimai nəzarətə ehtiyacı var"

Əgər gün ərzində Video kameraların qeyd aldığı 20-25 min cərimə protokolunu və əlavə olaraq DYP-nin və BNA əməkdaşlarının yazdıqları cərimələri hesaba alsaq,

bu kifayət qədər ciddi məbləğ edər - 15-18 milyon manat. Sual yaranır, bu qədər maliyyə vəsaiti əldə edən qurumlara əlavə olaraq dövlət büdcəsindən niyə vəsait ayrılır? Yol çəkmirlər, postlar qurmurlar, texniki avadanlıqlar və ya marşrut avtobusları almırlar. Qazilərə, şəhid ailələrinə də yadımlar göstərmirlər. Bəs, yığılan milyonlar hara gedir? Marşrut avtobuslarında hökm sürən həngamə bütün ölkə vətəndaşlarına bəllidir. Pandemiyənin tüğyan etdiyi dövəmdə BNA insanlara əziyyətlər yaşadı. Hətta demək olar ki, koronavirusun Bakı şəhərində əhali arasında artmasında BNA-nın böyük rolu oldu. Qurum bilərəkdən və ya bilmərəkdən əhalini yalnız bərhad vəziyyətdə olan marşrut avtobuslarının ümidinə qoymaqla virusun yayılmasına imkan yaratdı.

Tanınmış hüquqşünas Səməd Vəkilov bizimlə söhbətində Bakı Nəqliyyat Agentliyinin fəaliyyətində qeyri-müəyyənliyin və bir sıra pozuntuların aşkarlandığını bildirdi: "Eyni pozuntulara görə təkrar cəzalar və cərimələrin tətbiq edilməsi xüsusi ilə geniş yayılıb. İnzibati Məcəlləyə görə, eyni xəyata görə təkrar cəzanın tətbiq edilməsi qanuna ziddir. BNA-nın fəaliyyətində yol verilmiş nöqsanlar ciddi araşdırmaya və ictimai nəzarətə ehtiyacı var".

Vaqif Əsədov: "Video kameraların və DYP əməkdaşlarının sayının çox olması yalnız işin xeyrinədir"

Bir sözlə, görünən odur ki, hardan cərimə iyi gəlsə bizim hər zaman qürur duyub, fəxr etdiyimiz polisimiz təəssüf ki, ordadır. Həm də son vaxtlar sayıları xeyli artıb. İstənilən küçə və prospektə nəzər yetirilsə DYP əməkdaşlarının sürücüləri saxlayıb, onlarla dialoq apardıqlarını görmək olar. Bəzən fikirləşirsən ki, bu

qədər sayda DYP əməkdaşına ehtiyac varmı? Və yaxud Bakı şəhərinin 85-90 faizini video kameralar müşahidə etdiyi halda şəxsi heyətin sayını artırmağa nə dərəcədə ehtiyac var? Yeri gəlmişkən Bakı Şəhər Dövlət Yol Polisinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Vaqif Əsədov "Bakı şəhəri üzrə DYP əməkdaşlarının sayını deyə bilərsinizmi" sualı ilə müraciət etdikdə o, "siz bu barədə kadrlar şöbəsinə müraciət edin" deyə cavab verdi. Əvəzində üzərinə götürdüyü öhdəliklərə və qaydalara uyğun bəzəkli-düzəkli ifadələr söylədi. Öz sahəsi üzrə kifayət qədər peşəkar DYP sözcüsü kimi tanınan V.Əsədov daş atıb başını tutdu ki, video kameraların və DYP əməkdaşlarının sayının çox olması yalnız işin xeyrinədir. O bunu kağızda

yazılan stastik rəqəmlərlə də sübut etməyə çalışdı: "Video kameralar vasitəsi ilə avtomaşınların hərəkətinin izlənilməsi və qiymətləndirilməsi daha asandır. Radarlar olmadığı zamanlarda yol-nəqliyyat hadisələri 50-55 faiz təşkil edirdisə, bu gün video kameraların müsbət nəticələri hesabına yol-nəqliyyat hadisələri 20-25 faizə enib".

Araşdırmalar təsdiq edir ki, yol partul xidməti əməkdaşlarının sürücülər barəsində yazdıqları protokolların böyük əksəriyyəti qanunsuzdur. Amma əksər hallarda avtomashin sahibləri qanunsuzluğun qurbanı olduqlarını hüquqi cəhətdən sübut edə bilmirlər. Çünki, hara şikayət etsələr də, yenə də araşdırılması üçün Baş Dövlət Yol Polisinə göndərilir. Bu da el məsələndə deyildiyi kimi, qazidən qaziyyə şikayət erməyə bənzəyir. Haqsızlıqla üzleşən sürücülər iddia edirlər ki, yol patrul xidməti əməkdaşları yazdıqları protokollara görə 25-30 faiz pul qazandıqlarına görə, saxladıkları maşınları yeri gəldikdə protokollar yazırlar. Qanunvericiliyə görə, cərimə protokollarından 10 gün müddətində yuxarı instansiyalara şikayət etmək olar. Şikayət sürücünün iştirakı ilə araşdırılır və qərar çıxarılır. Əsədiklərimə, oxuduqlarıma və gəldiyim qənaətə ondan ibarətdir ki, bütün hallarda sürücü haqsız çıxarılır. Çünki hələ bu günə qədər bir Azərbaycan vətəndaşının yol patrul xidməti əməkdaşının tərtib etdiyi cərimə protokollarından yazdığı şikayətdən qalib ayrıldığı məlumatına rast gəlməmişəm. Heç ümid bəsləməyə də dəyməz. Ona görə ki, bir protokolun ləğvi 50-100 manatdan məhrum olmaq deməkdir. Paqonlu qardaşlar isə hər qəpikərinin dəyərini və qədrini bilirlər. Axı yazılan cərimə protokollarından yığılan milyonlar dövlət büdcəsinə deyil, həm də öz ciblərinə gedir. Bu baxımdan demək olar ki, DYP və BNA ölkədaxili yeganə qurumlardandır ki, orada şəffafılıqdan söhbət gedə bilməz.

Əgər sözügedən qurumlarda kök salan qanun pozuntularına qarşı ən yüksək səviyyədə tədbirlər görülməsə, problem elə bu şəkildə də davam edəcək. Ən azı islahatlar və kadr dəyişiklikləri həyata keçirilsə, müsbət nəticələr qaçılmazdır.

İ.ƏLİYEV
P.S. Mövzu ilə bağlı araşdırmalarımız davam edir

Özgə yalı ilə yallananlar...

Yaxud Vidadi İskəndərli kimi bir satqının, “dil pəhləvanı”nın xalqın orduya, dövlətə dəstək yürüş-mitingindən yararlanmaq istəməsi təəccüb də doğurmur

Bu gün müxalifət deyəndə, satılan-satan erməni çaqqallarından fərqlənməyən dağıdıcı düşərgənin çaqqalları yada düşür. Bunu biz demirik, elə elmdə də belə adlanırlar, satqınlar. Baxın, görün Ömər Xeyyama görə satqınlıq “İnsanın ruhu və əxlaqı nə qədər alçaq olarsa, burnunu bir o qədər dik tutar, bu da həyasızlığın göstəricisidir”. Dante “İlahi komediya” əsərində satqınları cəhənnəmin ən sonuncu - 9-cu qatında yerləşdirib. Cəhənnəmin lap mərkəzində duran İuda - onların simvoludur.

Belə bir deyim də var: xəyanətlərin ən böyüyü - dövlətə xəyanətdir. Və artıq 7 aya yaxındır ki, 30 il Vətən, torpaq, yurd həsrətilə yaşayan xalqımızın bu nis-kilinə qələbə sevincini yaşadan Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin diplomatik siyasəti ilə torpağı qanları ilə yoğuraraq Vətən edən Güclü Ordumuzun rəşadətli əsgər və zabıtlarımız haqqımızı, bütövlüyümüzü, Qarabağ Azərbaycanımızı öz sahibinə, özümüzə qaytardı. Və bu gün mayın 12-də Azərbaycanın mədəniyyət beşiyi olan Şuşada, Cıdır düzündə keçirilən möhtəşəm “Xarıbülbul” musiqi festivalının keçirilməsi hər birimizdə qürur hiss yaratdığı halda, Avropanın zibilliklərində eşələnərək erməni yalı ilə yallananlar: Vidadi İskəndərli, Sevinc Osmanqızı, Qənimət Zahid, Qurban Məmmədov, Tural Abbaslı və bu kimi satqınlar sosial şəbəkələrdən çağırışlar edərək bildirirlər ki, “bu gün sizin qarşınızda xalqınızın əsgəridir, qulaq asın mənim sözümə. Çıxış yolu mitingdir”.

Nə qədər iyrenc, nə qədər əxlaqsızlıq. 44 günlük Vətən müharibəsində əldə olunan qələbəyə qarşı qaralama kampaniyası aparmağa cəhd göstərən radikal müxalifət yenidən öz simasını ortaya qoymaqdadır. Bu isə həm də onların xaricdən yeni təlimatlar almasının göstəricisidir. Amma belələri bir dönüb öz keçmişlərinə də baxsalar yaxşı olardı. Və bu gün xarici havadarlarından aldığı sifariş əsasında uğurlarımıza qarşı “qara piar” aparan radikal müxalifət torpaqlarımızın işğaldan azad olunmasına görə cənab Ali Baş Komandana minnətdarlıq etməlidir. Axı bu torpaqlar məhz onların vəzifə hərisliyi ucbatından, o cümlədən sərişətsiz hakimiyyətləri zamanı Ermənistan tərəfindən işğal edilib. Və bu gün Vidadi İskəndərli kimi mənəviyyətsiz hər an burnunun suyunu çəkə-çəkə “Vətən müharibəsindən dərslər” deməsi, “Azərbaycan Bayrağını hər yerdə asacağıq” deyə qeyrətsizlik nümayiş etdirməsi və özünü “xalqın əsgəri” adlandırması, “ayılın, ayağa qalxın, qanınız axıdılana qədər qeyrətiniz olsun irəli gedin, meydanlara çıxın, qoy görsünlər ki, bizim kimi xalqın oğulları var” kimi haqqı olmayan çağırışlar etməsi rəzil, mənəviyyətsizlik deyilmi? Belə bir deyim var: “xəyanət ölümdən bəter bir şeydir və bunu sadəcə anlamaq lazımdır”. Lakin nə Vidadi İskəndərli, nə Əli Kərimli, Cəmil Həsəni, Gültəkin Hacıbəyli, Sevinc Osmanqızı, Qənimət Zahid, Leyla və Arif Yunus kimiləri üçün xəyanət etmək ən adi bir məsələdir.

“Məşhur fransız ədibi Viktor Hüqonun dedi ki: “Vətəni rüsvay etmək ona xəyanət etmək deməkdir”

Və bu gün sosial şəbəkə virusları cinayəti demokratiya, əxlaqsızlığı şəxsi həyat, xəyanəti fəaliyyət azadlığı kimi təqdim etməyi “siyasi mübarizə” adlandıraraq özlərini “əsl müxalifətçi” hesab edirlərsə, o zaman susmaq haraya qədər? Belə bir məqamda susmaq yox!

Vidadi İskəndərli kimi satqının “mən xalqımın əsgəriyəm” deməyə nə haqqı?!

Və bu gün Sevinc Osmanqızı, Vidadi İskəndərli, Əli Kərimli, Cəmil Həsəni, Gültəkin Hacıbəyli və bu kimi məxluqların “Azərbaycan əsgəri” adından danışmağa nə haqqı?

Azərbaycan əsgəri! Bu, adi deyilmiş söz deyil, ictimaiyyət, böyük bir qürurla fəxr edilesi sözdür! Bu sözə qalibiyyət, zəfər var - yurdumuzu, torpağımızı qoruyan, Azərbaycan əsgəri! Tarix boyu sənin adın hər yerdə hörmətlə, izzətlə çəkilib, bundan sonra da çəkiləcək. Çünki bu gün xalqımız sənə müqəddəs və şərafətli vəzifələr tapşırıb, Vətənin, yurdun sədaqətli, mətanətli keşikçisisən - Azərbaycan əsgəri!

Azərbaycanın tanınmış şairi Əhməd Cavad deyirdi, “Xalqımızın haqq bağırması səsi olmalı, milli-dövlətçiliyimizin tərənnümçüsü və keşikçisi olmalıdır”. Təəssüflər olsun ki, Azərbaycandan xaricdə yaşayan heç də bütün soydaşlarımız ölkəmizin, xalqımızın, dövlətimizin tərənnümçüsü ola bilmirlər. Bir sıra hallarda bəzi soydaşlarımız xarici dairələrin təsiri altına düşür, təmsil olunduqları cəmiyyətlərdə Azərbaycan əleyhinə kampaniya aparır, ölkəmizin beynəlxalq nüfuzuna xələf gətirməyə çalışırlar. Belələrində nümünə kimi, Tural sadıqlıları, ordu xan teymurxanları, məhəmməd mirzələri, arif məmmədovları, əmin milliləri, qurban məmmədovları, sevinc osmanqızılırları, qənimət zahidləri və bu kimilər müxtəlif bəhanələrlə Azərbaycanı tərki edib Avropaya sığınan, sonradan özlərini “demokrat”, “hüquq müdafiəçisi”, “blogger”, “siyasi mühacir” adlandıran bu antimilliləri ermənipərəst dairələrin, eləcə də erməni diaspor təşkilatlarının təsiri altında olan beynəlxalq təşkilatların sifarişi ilə əllərinə keçən

hər fürsətdə ölkəmizə çamur atmağa çalışırlar. Buna nə ad vermək olar? Xəyanət! Xəyanət başqa necə olur ki?! Ermənidən də artıq erməni olan bu çamurlar düşmənlər ölkələrini oyuncaqlarıdır. Çünki onlar satıldıqları və sifarişlərini yerinə yetirdikləri Azərbaycanı sevməyən bəzi xarici qüvvələr qarşısında öhdəlik götürüblər. Həmin sifarişləri məhz ölkəmiz üçün belə həssas məqamlarda yerinə yetirərək, insanlarımızın hissləri ilə daha çox oynamaqda, özlərinə olan nifrəti artırmaqdadırlar.

Görünür, bu çamurlar, Vətəni, torpağı, namusunu, qeyrətini və...əxlaqsız xainlər Şillərin bu ibratamiz sözlərindən xəbərsizdir. Xəbərin olsun ay şeytanla! iş birliyi quran xəyanətkarlar. Şillər deyirdi ki, “Gücsüzlər neyləyir eləsin, axır yenə güclülərdir qalib gələn”. Və bu gün Əli Kərimli, Cəmil Həsəni, Gültəkin Hacıbəyli, Sevinc Osmanqızı, Arif Məmmədov, Vidadi İsgəndərli və... kimi vətən xainləri bilməlidirlər ki, Azərbaycanın qalib iqtidarıyla məğlub müxalifətinin əmin-amanlıq içərisində yaşamağı da elə bu iqtidarın təntənəsidir. Sosial şəbəkələrdə Azərbaycanın uğurlarına və qələbələrinə nə qədər böhtanlı çağırışlar etsəniz də, xalq özü sizi dar ağacından asacaq.

Bu gün özgənin yalı ilə bəslənirlərək torpğını, dedə-baba yurdunu satanların, bu Vətənin əldə etdiyi uğurlarına kölgə salmaqdan həzz alanların elə yeri o erməni iyi verən zibilliklərdir. Vətəni, torpağı olmayan Avropa zibilliklərində eşələnənlərin Vətəni olmur. Sizin kimi marginallar unudurlar ki, anti-azərbaycan dairələrin qrant paylayan üfunətli ofislərinin mərmər döşəmələri üstündə gəzib tula payı almaqla, yallanmaqla heç nəyə nail ola bilməyəcəklər. Və onu da bilməlidirlər ki, Vətənin halal çörəyinə kəm baxıb, özgənin (həm də düşmənin) yalı ilə bəslənənləri tarix heç vaxt bağışlamır və bağışlamayacaq da!

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Zərdüşt Quluzadə

Mühafizəkarlıq və multikulturalizmin vəhdətində olan Vətən

Bir çox insan multikulturalizm fikrini geridə qalmışlıq kimi başa düşür. Ancaq həssaslıqlar ki, adət-ənənələrimizi, millətçiliyimizi itirərsək, sonda kapitalistlər tərəfindən planlaşdırılan məhsuldar robotlara çevriləcəyik. Beləliklə, fərqlərimizi qəbul etməliyəm və onların qədrini bilməliyik çünki məhz onlar bizi fərqləndirir. Bizi fərd edən də məhz bu fərqlərdir. Onlar isə bizim fərdiyyətimizə düşmənlər kəsilməmişcəsinə qloballaşma yolu ilə fərqlərimizi oğurlayırlar. Bu fərqlərə bizim geyim tərzlərimiz, ev dizaynlarımız ən əsası da ailə dəyərlərimiz aiddir. Biz bunları qorumasaq, degenerasiyaya uğrasaq, qərb mədəniyyətinin bir parçasına çevriləcəyik. Nəzərə alsaq ki, bu çevrilmə müəyyən qədər olub, amma proses tamamilə baş tutmamışdır. Yeni gec olmadan konservativ ideyalogiyanı geri qaytarmaq lazımdır.

Mühafizəkarlıq fikrini multikulturalizmə zidd olduğunu düşünən kütlələr də mövcuddur. Halbuki, özünə güvənən mühafizəkar cəmiyyət heç zaman digər mədəniyyətlərdən çəkinmir, onları təcrid etmir. Digər tərəfdən də öz mədəniyyətinin təbliğini davam etdirir. Buna ən böyük nümunə kimi Azərbaycanı da göstərmək olar. Elə bizim ölkəmizdə aparıcı olan Azərbaycan mədəniyyəti ətrafında digər mədəniyyətlər formalaşıb. Belə ki, indiyədək azərbaycançılıq, türkçülük ideyasını itirəydik, biz indi ya ərəbləşmiş, ya da ruslaşmışdıq. İndi isə bu ölkədə milli dəyərlərimiz qalmaqdadır. Digər fars, ərəb, rus mədəniyyəti, ədəbiyyatı isə öz çalarlarını göstərməkdədir. Elə mühafizəkar ideyalogiyanın ən böyük məfkurəsi də budur. Digər rənglərə çevrilmək yerinə onlardan gözəl bir portret yaratmaq. Mən Azərbaycanımızı məhz belə bir portret olaraq görürəm.

Biz mühafizəkar təbliğatı dərsləklərdə, ədəbiyyatda, teatrdə görə bilərik amma təəssüf ki, gənclik bunlarla heç də iç-içə deyil. Nəzərə alsaq ki, karantin müddətində, yeni bir ilə yaxındır ki, tamamilə degenerasiyaya qayıırıq. Mühafizəkarlıq bir qayıqsa bənzəyir. Mədəniyyətlər isə okeandır. Deməli biz qayıqsız okeana çıxma bilmərik. Yoxsa bir çox sivilizasiyada olduğu kimi milli-mənəvi dəyərlərimiz də batacaqdır. Heç bir fərdin gücü okeanda tək üzməyə çatmaz. Amma qayıqlar, gəmilər öz varlığını mənəsini sübut etməkdədirlər. Batmamaq, üzmək, həyatda qalmaq və zövq oxşamaq.

Qərb mədəniyyətinin bizə təsiri isə kinomatoqrafiya, ali təhsildə, sosial mediada özünü göstərir. Azərbaycan isə milli-mənəvi dəyərlərini itirməmək üçün böyük bir səy göstərməlidir. Məsələn bir siyasət tələbəsi mühafizəkarlığı Əhməd Ağaoğlundan yox Edmund Burkedən öyrənsə tədrisdə böyük problemlər var deməkdir. Eyni zamanda ədəbiyyatla maraqlanan oxucu Hötenin iblisini oxuyub, Cavidinkini tanıdırsa ədəbiyyatda nəhəng boşluq var deməkdir. Bütün bu boşluqlar isə okeandakı qayıqımızda dəliklər yaradır. Beləliklə bizi boğulub ölməyə məhkum edir.

Gülyana

“Son 73 ildə Fələstin-İsrail qarşdurması-nın sayı-hesabı itib. Yeni 1948-ci ildə İsrail və Fələstin dövləti elan olundu. O vaxtı Fələstin müəyyən şərtləri qəbul etmədi. Yeni ərazinin 60 faizindən çoxu Fələstin, 35 faizə qədər isə İsrail üçün ayrılmışdır. Belə bir şərtləri Fələstin qəbul etmədi, amma indi hər şey tərsinə olub və bu müddət ərzində məhz Fələstin İsrail qarşdurmasında uduzdu”. Bunu politoloq Cümşüd Nuriyev SiA-ya açıqlamasında bildirib.

Onun sözlərinə görə, 1967-ci ildə bir həftəlik müharibədə İsrail nəyin ki, Ərəb dünyasını, Sina yarımadasını bütövlükdə

işğal etdi və sonrada sübut etdi ki, Ərəb dünyasında heç hansı bir birlik yoxdur: “Ona görə də, bu gün də həmin siyasət davam edir. Heç Fələstinin özündə birlik yoxdur. Yeni Qəzza bölgəsi ilə digər bölgənin mövqeləri üst-üstə düşür. Təəssüf ki, Fələstində mövqelər də, liderlər də çoxdur. Hər kəs öz həqiqəti-ni gündəmə getirib. Demək olar

“Fələstin müharibə ilə yaşamağa alışıb”

ki, sanki Fələstin müharibə ilə yaşamağa alışıb. Yeni bunlar bunu bir növ yaşayış həyatına çeviriblər. Ona görə də, bunun müharibəyə çevrilməsi ehtimalı çox aşağıdır. Həm də, elə bir Ərəb birliyi yoxdur ki, İsrailə qarşı dursun”.

Politoloq onu da bildirdi ki, 21 Ərəb dövləti və Fələstin bir araya gələ bilmirlər: “Nəzərə alsaq ki, İsrailin ərazisində də 4 milyona qədər ərəb yaşayır. Yeni 500 milyonluq bir ərəb dünyası 10 milyonluq bir İsrailə bacara bilmir. Əgər 10 milyonluq İsrail ilə bütün Ərəb dünyası bacarmırsa, burada hansı müharibədən söhbət gedə bilər. Bu məsələ vaxtında həll olunmalı idi və o vaxtı həll edə bilmədilər. Ərazisi işğal altında olan İordaniya bu mövqedə,

Suriya ayrı bir mövqedədir. Misir hələ bu günə qədər normal mövqedə qalmayıb, yeni bir növ üzde Fələstinlə olanda da dərin köklərlə İsrail ilə birlikdə idi. Ona görə də, bunun müharibəyə çevrilmə ehtimalı çox aşağıdır. Fələstinin elə imkanları yoxdur ki, yerüstü müharibə apara bilsin. Hər öldürülən israiliyə görə, 15-16 fələstinli öldürülür və onun içərisində də dinc əhali, uşaq və hərbiçilər də var. Yeni, İsraildən ölənlərdən bir hərbiçiyə təxminən 30-40 fələstinli hərbiçi düşür. Bir sözlə, müharibə variantını gözləmirəm. Elə bir Ərəb dünyası yoxdur ki, onlar İsrail ilə müharibə aparsınlar, bu mümkün olan bir şey deyil”.

İrəvanın Zəngəzur oyunu: Bakı və Moskvanın səbri son həddə!

Paşinyan "Qarabağ Ermənistanıdır və nöqtə" ifadəsini işlətməklə, Şuşada rəqs etməklə də əvvəl-əvvəl erməni cəmiyyətinə, ictimai rəyinə xoş təsirlər bağışlamışdı, "varçapet" (sərkərdə) kimi başlar üzərində gəzdirilirdi, lakin indi belə deyil və artıq onun "Zəngəzur dəhlizi olmayacaq və nöqtə" tipli ifadəsi daha ağır nəticələrə səbəb olacaq

Məlum olduğu kimi, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan ölkəsinin təhlükəsizlik şurasının iclasında çıxış edərkən qeti olaraq bəyan edib ki, Sünik (Zəngəzur) üzərindən keçməklə Azərbaycandan Naxçıvana olan nəqliyyat dəhlizinin açılmasına yol verilməyəcək.

Bununla yanaşı, xatırlatmaq olar ki, kommunikasiyaların açılması ilə bağlı yaxın günlərdə Bakıda və İrəvanda səfərdə olmuş Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov da çağırış etmişdi. Rusiyanın xarici diplomatiya idarəsinin rəhbəri bəyan etdi ki, regionda kommunikasiyaların blokadadan çıxarılması üçün Moskva, Bakı və İrəvanın qrup olaraq həyata keçirəcəyi üçtərəfli işi postmünaqişə dövründə normal əməkdaşlıq məqsədinə uğurlar vəd edəcək. Lavrov Bakıdakı çıxışında da sübut etdi ki, Rusiya regionda nəqliyyat kommunikasiyalarının açılmasında maraqlıdır, o cümlədən, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Qarabağ məsələsinin tənzimlənməsi ilə bağlı noyabrın 9-da üç ölkə liderləri tərəfindən imzalanmış üçtərəfli razılaşmaya sadiqliyini nümayiş etdirir.

Rusiya prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov isə bəyan etdi ki, Vladimir Putin üçtərəfli razılaşmanın həyata keçirilməsinin qeti tərəfdarıdır. Bütün bunlar isə göstərir ki, nəqliyyat kommunikasiyalarının açılması ilə bağlı Bakı ilə Moskvanın mövqeləri bir-birini tamamlayır. Ancaq məsələnin digər tərəfi İrəvanın mövqeyidir...

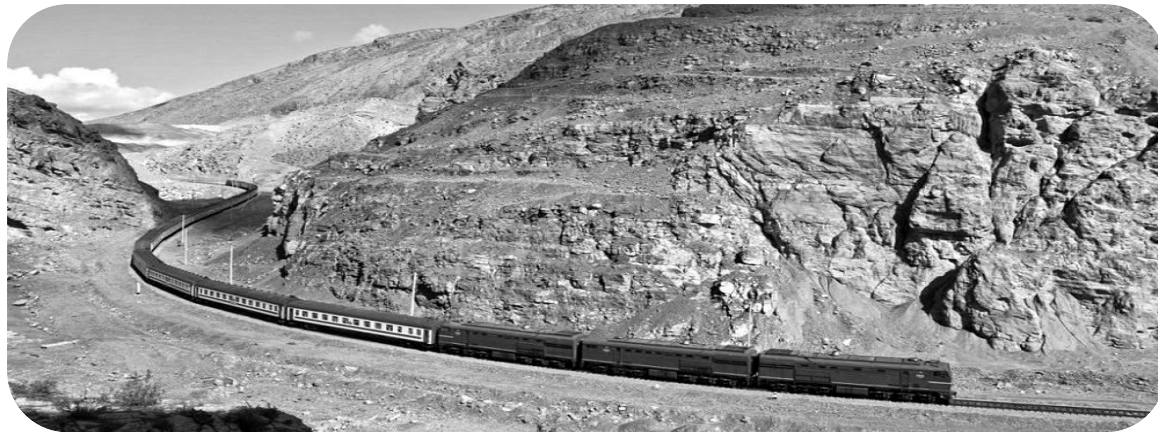
Sorosçular Qərbin diktəsi altında ölümə doğru irəliləyirlər

Məsələ ondadır ki, Sergey Lavrovun nəqliyyat dəhlizinin açılması çağırışına ilk olaraq Ermənistanın təhlükəsizlik şurasının sədri Armen Qriqoryan qeyri-diplomatik tərzdə çıxış etdi və "Azərbaycanın Ermənistan üzərindən dəhlizin keçməsi üçün heç bir müzakirələr aparılmayacaq", dedi. Yeri gəlmişkən, xatırlatmaq yerinə düşərdi ki, həmin Qriqoryan erməni hökumətində Soros komandasının əsas üzvlərindən biridir. Hakimiyyətdə mövqe tutan dövrə qədər isə o ictimai fəal və Transparency International adlı beynəlxalq təşkilatın QHT-lər üzrə eksperti, eləcə də "Serji rədd et" müxalifət hərəkatının koordinatoru idi. Artıq bu gün onun birmənalı sorosçu şefi Nikol Paşinyan da eyni fikirləri səsləndirir, heç bir dəhlizdən söhbət getməyəcəyini bəyan edir. Lakin...

Lakin Naxçıvan üzərindən Azərbaycana dəhlizin verilməməsi ilə bağlı səsləndirilən bəyanatları təhlil edərsək, bəri başdan belə bir qənaətdə gələ bilərik - Ermənistanın hakimiyyət dairələrinin bəyanatları 9/10 noyabr 2020-ci ildə qəbul olunaraq üç ölkə liderləri tərəfindən imzalanmış bəyanatın 9-cu

maddəsini pozur. Həmin maddədə isə deyilir: "Ermənistan vətəndaşların, nəqliyyat vasitələrinin və yüklərin hər iki istiqamətdə olmaqla Azərbaycanın qərb rayonları ilə Naxçıvan Muxtar Vilayəti arasındakı nəqliyyat rabitəsinin təhlükəsizliyinə zəmanət verir. Nəqliyyat rabitəsinə nəzarəti Rusiya FTX-si və sərhəd mühafizəsi orqanları həyata keçirəcək. Tərəflərin razılıqlarına əsasən Naxçıvanı Azərbaycanın qərb rayonları ilə bağlayan yeni nəqliyyat kommunikasiyalarının tikintisi təmin ediləcək".

Peskovun məhz bu kontekstdəki bəyanatı üçtərəfli razılaşmanın alternativsizliyini birmənalı olaraq təsdiq edir.

Rusiya Paşinyanı mədəni şəkildə ofsaytda qoydu

İndi isə xatırladaq ki, mövcud situasiyada kim və necə reaksiya göstərir. SİA xəbər verir ki, bugünlərdə "Vestnik Kavkaza"nın "Zəngəzur böhranı: beynəlxalq oyunçular özlərini necə apardılar?" sərlövhəli yazısında Qərb ölkələrindən əsasən ikisinin - Fransanın və ABŞ-ın (qismən) Ermənistanın tərəfində olduğunu vurğulayıb. Paris kimi, Vaşinqton da Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin geri çəkilməsi tələbi ilə çıxış etdi. Fransa ilə ABŞ arasındakı fərq isə ondadır ki, Paris baş verənləri "Ermənistanın ərazisinə müdaxilə", Vaşinqton isə "mübahisəli ərazilərdə ordunun hərəkəti" kimi göstərdi.

Rusiya isə Nikol Paşinyanın Kremlə və KTMT-yə etdiyi çoxsaylı müraciətlərinə baxmayaraq yalnız sülhməramlı kontingentinin komandanı Rüstəm Muradovun rəhbərliyi ilə ortaqlıq missiyası ilə kifayətləndi. Kreml SQ-in geriye çəkilməsi ilə bağlı hazırkı vaxta qədər Bakıya qarşı heç bir tələb irəli sürməyib. Görünən budur ki, nə Rusiya, nə KTMT Ermənistanla Azərbaycan arasındakı sərhədyanı mübahisəyə, Paşinyanın bu məsələyə KTMT-ni cəlb etməsi inadına əməl etməyəcəklər. Necə deyirlər, onlar Paşinyanı mədəni şəkildə ofsaytda qoydular. Ancaq bunun üçün də kifayət qədər konkret səbəblər var. Məsələn, hazırda baş

verənləri müşahidə edənlər sual edirlər ki, nəyə görə erməni ordusu azərbaycanlı hərbiçilərin irəliləməsinin qarşısını almaq üçün əməli işə keçmədi? Axı İrəvan açıq şəkildə iddia ilə çıxış edir ki, guya Azərbaycan Ermənistanın ərazilərinə doğru bir neçə km irəliləyib...? Əsində bu sualı ehm Rusiya, həm də KTMT İrəvana verir də. Lakin cavab almayanda iki ölkə arasındakı mübahisəli məsələyə müdaxilə etməyin ciddi səhv olduğunu anlaşırlar. O cümlədən, Azərbaycanın KTMT-yə daxil olan hər bir ölkə ilə ayrı-ayrılıqda çox münbət əlaqələri, partnyorluğu, hətta strateji tərəfdaşlığı da mövcuddur. Belə olan halda İrəvanın sərəm tələblərinin nəyə görə havada qalmasının səbəblərini aydın etmək elə bir çətinlik yaratmır.

Daha bir məsələ budur ki, üçtərəfli razılaşmada, yaxud bəyanatda Rusiya dövləti adından Putinin də imzası var. Ermənistan isə açıq şəkildə sabotaja yol verməklə Rusiyanı öz kirli oyununa cəlb etmə-

yə çalışır. Əbəs deyil ki, mayın 17-də Zəngəzurdakı situasiyanı şərh edən Lavrov, əslində, Ermənistanla doğru sınaq atışı açdı. "Rusiya Federasiyası erməni-azərbaycanlı sərhədində emosiyaların qızışdırılması üçün heç bir səbəb görmür"!

Rəsmi İrəvanın özünü uşaq bağçasının tərbiyəsiz və nadinc yetirməsi kimi aparmasının əsas səbəbi iyunun 20-nə təyin edilmiş növbədənəkar parlament seçkiləridir

Bu zaman digər məqamlara da diqqət yetirmək olar. Rəsmi İrəvanın özünü uşaq bağçasının tərbiyəsiz və nadinc yetirməsi kimi aparmasının əsas səbəbi iyunun 20-nə təyin edilmiş növbədənəkar parlament seçkiləridir. O cümlədən, get-gedə ölkənin xaricdən idarə olunması prosesi də daha çox görünməyə başlayır. Belə ki, Qərb yaxın perspektivdə bir faktor üzərində dayanır - Nikol Paşinyanın namizədliyini qorumaq və seçkilərdə onu qalib etmək. Əgər Paşinyanın "Mənim addımım" bloku qarşıdan gələn seçkilərdə qələbə qazanarsa, bundan sonra Ermənistanın mərhələli qaydada Qərbə doğru dönməsi işinə start veriləcək. Lakin Qarabağdakı müharibədə uduzan və kapitulyant imicinə yiyələnən Paşinyana daha vacib

müxalifət bir güllə ilə "iki dovşan" vurmuş oldu - həm Paşinyanı hədəfə aldı ki seçkilərdə məğlubiyyətə uğrasın, həm də Rusiyanı ona qarşı çıxardı. Ancaq bu da mümkündür ki, seçkilərə qədər Nikol Paşinyan dəhzil məsələsində inadkarlığı göstərəcək və bu fonda qələbəsinə az da olsa təmin edəcək. Lakin sonrakı proseslərdə Ermənistanla nəyin-necə olacağını bəri başdan 100%-lik nəticə ilə söyləmək mümkün deyil. Hər halda Paşinyan dəhliz məsələsindəki inadkarlığı ilə erkən seçkilərə başıyuxarı getmək şansını saxlayır.

Dəhliz açılarsa...

Gələcək dəhlizin blokadadan çıxarılacağı halda regionda baş verəcək geosiyasi nəticələrə. Əgər Zəngəzur dəhlizi açılarsa, regionda Qərbin inteqrasiya modellərinə qarşı Avrasiya formatının möhkəmlənməsi prosesinə başlanılacaq. O cümlədən, qərbyönlü Gürcüstanın mövqelərinin zəifləməsi baş verə bilər ki, bu da ölkənin Şərq-Qərb nəqliyyat marşrutunun monopoliyaçılığını aradan qaldıracaq. Moskva isə ona hazır olmalıdır ki, onun geosiyasi rəqibləri "ağrılı nöqtələrinə" zərbələr endirməklə erməni hakimiyyətinin əli ilə KTMT-nin mövqelərini zəiflədəcək. Yeni Ermənistanın dəhzil məsələsindəki sabotajçılığı üçtərəfli razılaşmanı, rus sülhməramlılarının regiondakı varlıqlarını kölgə altında qoymağa hesablanıb. Bu məsələdə Qərbin diktəsini istisna et-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

olan şey Zəngəzur dəhlizini blokada şəraitində saxlamaqdır. Ədalət naminə deyək ki, "Sünik məsələsini" erməni ictimaiyyətinə sırıyanlar ilk növbədə müxalifət və Robert Koçaryana bağlı olan KİV-lərdir. Məhz onların hay-küyləri Paşinyanı son anda bəyanata qarşı çıxmasına doğru yönəltdi. Çünki o yaxşı bilir ki, əks halda seçkiləri birmənalı olaraq uzudacaq. Nəticədə

mək olmaz. O da əbəs deyil ki, Ermənistanla qərbyönlü "Sasna Srer" terrorçu partiyası da sistemtik şəkildə anti-Rusiya məsələsində Qərbin mövqeyindən çıxış edir və hətta zaman-zaman qərbyönlü hakimiyyət dairələrinin daha açıq deyər bilmədiyi ifadələrini, nümayiş etdirmədiyi hərəkətlərini rahat olaraq reallaşdırır. Sadəcə bir misal gətirək. Bu qrupa məxsus "Vozrojenie" telegram kanalı yazır. SİTAT: "Bütün bu dövr ərzində Ermənistan hakimiyyətinə qarşı vəhşi təsirlər göstərilir ki, onlar dəhliz məsələsinə razılıq versinlər. Rusiya tərəfindən təzyiq olsa da, NATO, Soros, Qərb bunu etmir. Bəlli olanda ki, bu razılıq olmayacaq və Sünikdə qiyam yetişir, onda başladı nə başladı..."

Yeri gəlmişkən, xatırladaq ki, "Sasna Srer" terror qruplaşması məhz Nikol Paşinyanın hakimiyyətə gəlişindən sonra siyasi partiya olaraq qeydiyyatdan keçirildi. Üstəlik, 2016-cı ilin iyulunda İrəvanda polis alayına edilən terror hücumunda iştirak etmiş bütün terrorçular mövcud hakimiyyət tərəfindən azadlığa buraxıldılar.

Böyük ehtimal isə budur ki...

Lakin indiki halda sual belədir ki, bəs Moskva və Bakı bundan sonra Paşinyanın "siçan-pişik" oyunbazlığına nə qədər dözəcək, ya da hansı reaksiyaları göstərəcək? Ağla gələn ilk versiya budur ki, artıq nə Moskvanın, nə də Bakının Paşinyanın oyunbazlığına uzunmüddətli səbr nümayiş etdirmək həvəsləri qalmayıb. Böyük ehtimal isə budur ki, general Rüstəm Muradov Rusiya sülhməramlılarının dislokasiya olunduğu Qarabağ regionuna geri dönəcək və dağılmış erməni ordusunu sülhpərvər Azərbaycanla başa-baş buraxacaq. Yeni mübahisəli ərazilərdə demarkasiyanın aparılması prosesini tərəflərə təqdim edəcək.

Ümumiyyətlə isə situasiyanı eskalasiya vəziyyətinə qədər yetişdirmək məsələsində Paşinyanda pis alınmadı. Amma onu da unutmaq olmaz ki, Paşinyan "Qarabağ Ermənistanıdır və nöqtə" ifadəsini işlətməklə, Şuşada rəqs etməklə də əvvəl-əvvəl erməni cəmiyyətinə, ictimai rəyinə xoş təsirlər bağışlamışdı, "varçapet" (sərkərdə) kimi başlar üzərində gəzdirilirdi, lakin indi belə deyil və artıq onun "Zəngəzur dəhlizi olmayacaq və nöqtə" tipli ifadəsi daha ağır nəticələrə səbəb olacaq.

Rövşən RƏSULOĞ

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

19 may

Ronaldo Mbappe və Haaland arasında seçim edə bilmədi

“Yuventus”un hücumçusu Kriştiano Ronaldo Kilian Mbappe (PSJ) ilə Erlinq Haaland (“Borussiya” Dortmund) arasında ən yaxşısını seçə bilməyib. Bu barədə o, goal.com-a açıqlamasında deyib: “Yalnız bir oyunçunu seçmək və ən yaxşısı olacağını söyləmək çətin-dir, amma onları izləməyin əyləncəli olduğunu düşünürəm. Erlinq Haaland və Kilian Mbappe gənc oyunçuların yeni nəslidir.

Bəzi oyunçular bir və ya iki əla mövsümü ola bilər, həqiqətən də böyük oyunçular bunu hər mövsüm davam etdirənlərdir. Bu isə asan deyil. Bunun üçün çox zəhmət və sədaqət tələb olunur”.

QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

Hipertoniya dan əziyyət çəkən insanlar üçün faydalı içkilər

Hipertoniya dan əziyyət çəkən insanlarda sistolik və diastolik arterial təzyiqin yaxşılaşdırılması üçün onların sudan əlavə bəzi başqa içkilər də içməsi məsləhətdir.

SiA “MedikForum” saytına istinadla bu cür insanlar üçün faydalı içkilər barədə söhbət açır.

Nar şirəsi. Bu içkinin hipertoniya üçün faydalı olması çoxsaylı elmi araşdırmalarla sübut edilib. Nar şirəsinin antihipertenziiv xassələri onun tərkibində polifenol adlanan maddənin bol olması ilə izah edilir. Polifenollar aterosklerozun inkişafının qarşısını alır, damar toxumalarını iltihabdan qoruyur. Alimlərin hesablamalarına görə nar şirəsi içən hipertoniya olan insanların sistolik arterial təzyiqi 4,96 mm cıvə sütunu, diastolik arterial təzyiqi isə təqribən 2.01 mm cıvə sütunu qədər düşür. Alimlər nar şirəsinin bu təsirini gündə 1 stəkan (240 ml) şirə içən hipertoniya olan insanların üzərində müşahidə ediblər.

Quşüzümü və albalı şirələri. “European Journal of Nutrition” nəşri elmi tədqiqat məlumatlarına istinadla yazır ki, hipertoniya dan əziyyət çəkən insanların qida rasionuna bu şirələrin daxil edilməsi qan təzyiqini yaxşılaşdırır. Jurnalda göstərilir ki, quşüzümü şirəsi sistolik təzyiqi orta hesabla təqribən 3,68 mm cıvə sütunu, diastolik təzyiqi orta hesabla 1,52 mm cıvə sütunu qədər aşağı salır. Albalı şirəsi üçün müvafiq rəqəmlər 4 mm və 3,11 mm cıvə sütunu qədərdir.

Çay. Bu içkinin qan təzyiqinə təsiri Pekindəki Milli Ürək-Damar Xəstəlikləri Mərkəzinin alimləri tərəfindən öyrənilib. Onların qənaəti belə olub: mütəmadi olaraq yaşıl çay içmək sistolik arterial təzyiqi 2,1 mm, diastolik təzyiqi 1,7 mm aşağı salmağa kömək edir. Qara çay üçün müvafiq göstəricilər 1,4 və 1,1 mm qədərdir.

İtburnu şirəsi. İtburnunun tərkibində qan damarlarının vəziyyətinə müsbət təsir göstərən flavonoidlər çoxdur. “Express Health” nəşrinin yazdığına görə, mütəmadi olaraq hər gün tərkibində 40 qram itburnu tozu olan şirə içmək 6 həftədən sonra sistolik arterial təzyiqi 4 mm cıvə sütunu qədər azaldır.

Körpələr ana bətnindən etibarən inkişaf prosesinə girirlər. SiA-nın Türkiyə mətbuatına istinadən verdiyi məlumata görə, türk mütəxəssis Mehmet Ali Talay körpələrdə böyümə mərhələlərindən bəhs edib.

Körpələr bu müddətdə müxtəlif mərhələlərdən keçir və hər mərhələnin əvvəlində bəzi dəyişikliklər yaşayırlar. Ümumiyyətlə, valideynlər bu dövrdə körpələrində görməyə öyrəşmədikləri bəzi vəziyyətlərə və ağlama böhranlarına şahid olurlar.

Körpələrdə böyümə göstəriciləri nələrdir?

Körpələrdə görülən zehni və fiziki dəyişiklik proseslərinə böyümə göstəriciləri deyilir. Əksər körpələr bu müddətdə davamlı ağlayır, saatlarla yatır və ya qucaq istəyir. Bu dövrdə valideynlərin vəzifəsi körpənin ehtiyaclarına səbrlə cavab vermək və onun üçün uyğun yanaşma tapmaqdır.

Bundan sonra körpənin ilk addımlarına şahid ola bilərsiniz.

Zehni və fiziki dəyişiklik prosesində olan körpələrdə prosesi müşahidə etmək çox normaldır. Çünki körpələr bu mərhələlərdə ətraflarını tanımağa və kəşf etməyə başlayırlar. Bu səbəbdən hər yeni vəziyyət və hadisə körpənin vərdiş etdiyi qaydalara təsir edir. Bu nöqtədə qidalanma və yuxu kimi vərdişlərdə dəyişikliklərin yaşanması qaçılmazdır. Bölmə valideynlər üçün çətin olsa da, inkişafdan sonra ilk dəfə körpənin süründüyünü və ya gəzdirməyi görmək əla hədiyyədir.

Körpələrdə böyümə sürətinin cədvəli nədir?

Aydan aya fərqli olan hücumlar ümumiyyətlə 2, 3, 6 həftə və 3, 6 ayda müşahidə olunur. Körpənin ilk təbəssümünü yatarkən görə bilərsiniz. Eyni zamanda hisslər daha həssas olur.

Qollara və ayaqlara azadlıq

7 ilə 9 həftə arasında görülən böyümə sürəti ümumiyyətlə ilk inkişafdan daha çətin-dir. Çünki bu dövrdə tez-tez körpədə qaz ağrıları başlayır, buna görə daha əhvalı olur və tez-tez yuxudan oyana bilər. Eyni zamanda, bu dövr körpənin daha aktiv olduğu zamandır. Əllərini və qollarını araşdırmağa və bir az daha hərəkət etməyə başlayır. Əllərinin və ayaqlarının duruşunu idarə etməyi öyrənir.

Dünya ilə tanışlıq

11 və 12-ci həftələr körpələrin hərəkət etməyə başladığı dövrdür. Əzələlərini daha asanlıqla hərəkət etdirməyi öyrənir. Qolları və ayaqları ilə cisimlə-

Körpələrdə böyümə göstəriciləri nələrdir?

rə toxuna bilər. 14 və 19-cu həftələrdə qusma problemləri azalır. Barmaq əzələləri inkişaf edir, oyuncağı və ya əmziyi möhkəm tuta bilərlər. Səslərə reaksiya verir və adı tələffüz edildikdə geriye baxa bilər.

Münasibətlər həssas olur

Anasından ayrıldıqda ağlamağa başlayır, gördüyü hər şeyi istəməyə meyllidir. Həm də danışılan sözləri təkrarladığı bir dövrdür. 33.5. və 37.5. həftələri arasında hər şeyi kateqoriyalara ayırmağa başlayır. Cisimlərin, duyğuların, insanların və heyvanların müəyyən qruplara aid olduğunu ayırd edə bilər. Nə hiss etməsi lazım olduğuna qərar verir, birdən ağlaya və sonra saniyələr içində gülə də bilər.

Dəyişiklik indi başlayır

50.5. və 54.5. həqiqi dəyişikliyin başladığı həftələr arasındakı dövrdür. Gündəlik həyat qaydalarını kəşf etməyə başlayır. Paltarlarını özünə gətirərək çölə çıxmağı tələb edə bilər, oyuncaqları ilə oynayarkən təsəvvüründən istifadə edir və yeni bacarıqlara yiyələnir. Əmrləri anlaya bilər. İstədiyini əldə etmək üçün hər zaman ağlayır.

ELAN

Bakı Biznes Universitetinin Biznes və menecment fakültəsinin Dövlət və bələdiyyələrin idarəedilməsi ixtisasının II kurs, 919s qrup tələbəsi İsayeva Sevinc Fazil qızına məxsus tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

“Nar” komandası “Breyn Rinq” yarışının yarımfinalına çıxdı

“Nar”ın baş sponsorluğu ilə yayımlanan “Breyn Rinq” intellektual yarışının 17-ci mövsümünün ilk yarımfinalçıların adı məlum olub. 1/4 finalda “Nar” və “Norm Sement” komandaları arasında gedən gərgin mübarizə nəticəsində “Nar” komandası qalib gələrək, yarımfinala vəsiqə qazanıb. Beləliklə, “Nar” kuboku uğrunda “Nar” və “Şəki” komandaları, eyni zamanda daha iki qalib komanda yarışacaq.

Qeyd edək ki, bilik yarışının bu ilki mövsümündə respublikanın 6 bölgəsi və 6 ali məktəbi təmsil edən 16 seçilmiş komanda olimpiya sistemi üzrə mübarizə aparır. Qeyd edək ki, yarış hər həftənin cümə günü saat 22:00-da İctimai Televiziya da yayımlanır. Televiziya tamaşaçıların yarışlara olan marağını daha da artırmaq məqsədilə hər il olduğu kimi bu il də “Nar”ın “Twitter” səhifəsində yarış keçirilir.

“Azerfon” şirkəti (“Nar” ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. “Nar” ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irsinin çağdaş həyatla bağlılığının rəmzi olaraq seçilib. “Nar” ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. “Nar” şəbəkəsi hazırda 8700-dən artıq baza stansiyası ilə 2,3 milyondan çox abunəçiyə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir.

Ayşən Vəli

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.**

**Şəhadətnamə: № 022492
http://www.ses-news.az
http://www.sesqazeti.az
E-mail: ses@sia.az
Tel:598-33-90 Faks:493-11-62**

**Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.**

Qəzet “Səs”in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.

“Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAc, SiA informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600**